

7. Lakkhaṇasuttaṃ လက္ခဏသုတ္တံ

Dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇāni ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ

The Thirty-two Bodily Marks of a Great Man သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာ

198. Evaṃ me sutam – ekaṃ samayaṃ bhagavā sāvattiyaṃ viharati jetavane anāthapiṇḍikassa ārāme. Tatra kho bhagavā bhikkhū āmantesi – “bhikkhavo”ti. “Bhaddante”ti [bhadanteti (sī. syā. pī.)] te bhikkhū bhagavato paccassosum. Bhagavā etadavoca –

၁၉၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ – “ဘိက္ခုဝေါ”တိ။ “ဘဒ္ဒန္တေ”တိ [ဘဒ္ဒန္တေတိ (သီ. သျှာ. ပီ.)] တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စသောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

198. Thus have I heard:

The Bhagavā was once staying o at the Jetavana monastery of Anāthapindika in Sāvatiḥī. And there the Bhagavā addressed the bhikkhus saying, 'Bhikkhus'. The bhikkhus replied.

'Venerable Sir! The Bhagavā spoke thus:

၁၉၈။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် -

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ္ဍိကဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန် ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို "ရဟန်းတို့" ဟူ၍ ခေါ် တော်မူ၏။

ထိုရဟန်းတို့သည် "အသျှင်ဘုရား"ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏။

199. “Dvattiṃsimāni, bhikkhave, mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇāni, yehi samannāgatassa mahāpurisassa dveva gatiyo bhavanti anaññā. Sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī dhammiko dhammarājā cāturanto vijitāvī janapadatthāvariyaṃ pattaṃ sattaratanasamannāgato. Tassimāni satta ratanāni bhavanti; seyyathidaṃ, cakkaratanaṃ hatthiratanam assaratanaṃ maṇiratanam itthiratanam gahapatiratanam pariṇāyakaratanameva sattamaṃ. Parosahassaṃ kho panassa puttā bhavanti sūrā vīraṅgarūpā parasenappamaddanā. So imaṃ pathaviṃ sāgarapariyantam adaṇḍena asatthena dhammena abhivijīya ajjhāvasati. Sace kho pana agāasmā anagāriyaṃ pabbajati, araham hoti sammāsambuddho loke vivaṭṭacchado [vivaṭacchado (syā. ka.), vivattacchado (sī. pī.)].

၁၉၉. “ဒုတ္တိသိမာနိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ၊ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇေ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇေ စာ တုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာနိ ဘဝန္တိ၊ သေယျထိဒံ၊ စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတန မေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝီ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္တေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ [ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ (သျှာ. က.)၊ ဝိဝတ္တစ္ဆဒေါ (သီ. ဝီ.)]။

199. Bhikkhus, in a great man there are these thirty-two bodily marks (physical characteristics) of a great man. For a great man possessing these marks, there are only two alternative destinies and no other. If he lives the household life, he will become a Universal Monarch, who lives a righteous life, who comes to the throne rightfully, who rules over the four islands (continents) bounded by the four oceans, who is the conqueror of all foes, who is a promoter of peace and stability in his territories and who is the possessor of the Seven Treasures. To him these Seven Treasures, namely, the Wheel Treasure, the Elephant Treasure, the Horse Treasure, the Gem Treasure, the Queen Treasure, the Rich Man Treasure and seventhly the Eldest Son Treasure appeared. Such a Universal Monarch has more than a thousand sons, all brave men of heroic features, able to conquer hosts of enemies. He rules over the entire earth up to its ocean boundaries, having conquered territories not by stick and sword, but by righteousness.

If he goes forth from the household life into homeless life, he will become the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened One, who has removed the veil (of defilement) in the world.

၁၉၉။ ရဟန်းတို့ ယောက်ျားမြတ်၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ် 'မဟာပုရိသ' လက္ခဏာ တို့သည် ရှိကုန်၏။ အကြင်လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အား နှစ်ပါးသော အဖြစ်တို့သာ လျှင် ရှိကုန်၏။ အခြားတစ်ပါးသော အဖြစ်တို့သည် မရှိကုန်။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေသော် တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည် ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား ဤရတနာခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤ (ရတနာခုနစ်ပါး) တို့ကား အဘယ်နည်း စကြာရတနာ ဆင့်ရတနာ မြင်းရတနာ ပတ္တမြားရတနာ မိန်းမမြတ်ရတနာ သူဌေးရတနာ ခုနစ်ခုမြောက်သော သားကြီး ရတနာတို့တည်း။ ထို

(စကြဝတေးမင်း) အား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းအင်္ဂုရပ်ရှိကုန်သော တစ်ဖက်စစ် သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို (စကြဝတေးမင်း) သည် သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော ဤမြေကို ညဉ့်ဆဲခြင်း သတ်ဖြတ်ခြင်း မရှိဘဲ တရားသဖြင့် အောင်မြင်၍ အုပ်စိုး၏။ အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သော် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အပင်ကို ဖွင့်လှစ်ဖျက်ဆီးပြီးသော ဘုရားဖြစ်၏။

200. “Katamāni ca tāni, bhikkhave, dvattiṃsa mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇāni, yehi samannāgatassa mahāpurisassa dveva gatiyo bhavanti anaññā? Sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... sace kho pana agārasmā anagāriyaṃ pabbajati, araham hoti sammāsambuddho loke vivaṭṭacchado.

“Idha, bhikkhave, mahāpuriso suppatiṭṭhitapādo hoti. Yampi, bhikkhave, mahāpuriso suppatiṭṭhitapādo hoti, idampi, bhikkhave, mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇaṃ bhavati.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, mahāpurisassa heṭṭhāpādatalesu cakkāni jātāni honti sahaṣṣārāni sanemikāni sanābhikāni sabbākāraparipūrāni [sabbākāraparipūrāni suvibhattantarāni (sī. pī.)]. Yampi , bhikkhave, mahāpurisassa heṭṭhāpādatalesu cakkāni jātāni honti sahaṣṣārāni sanemikāni sanābhikāni sabbākāraparipūrāni, idampi, bhikkhave, mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇaṃ bhavati.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, mahāpuriso āyatapaṇhi hoti...pe... dīghaṅguli hoti... mudutalunahatthapādo hoti... jālahatthapādo hoti... ussaṅkhapādo hoti... eṇijaṅgho hoti... ṭhitakova anonamanto ubhohi pāṇitalehi jaṇṇukāni parimasati parimajjati... kosohitavatthaguyho hoti... suvaṇṇavanaṇṇo hoti kaññicanasannibhattaco... sukhumacchavi hoti, sukhumattā chaviyā rajojallaṃ kāye na upalimpati... ekekalomo hoti, ekekāni lomāni lomakūpesu jātāni... uddhaggalomo hoti, uddhaggāni lomāni jātāni nīlāni añjanavanaṇṇāni kuṇḍalāvaṭṭāni [kuṇḍalāvattāni (bahūsu)] dakkhiṇāvaṭṭakajātāni [dakkhiṇāvattakajātāni (sī. syā. pī.)] ... brahmujugatto hoti... sattussado hoti... sīhapubbaddhakāyo hoti... citantaramso [pitantaramso (syā.)] hoti... nigrodhaparimaṇḍalo hoti, yāvatakvassa kāyo tāvatakvassa byāmo yāvatakvassa byāmo tāvatakvassa kāyo... samavaṭṭakkhandho hoti... rasaggasaggī hoti... sīhahanu hoti... cattālīsadanto hoti ... samadanto hoti... aviraḷadanto hoti... susukkadāṭho hoti... pahūtajivho hoti... brahmassaro hoti karavīkabhāṇī... abhinīlanetto hoti... gopakhumo

hoti... uṇṇā bhamukantare jātā hoti, odātā mudutūlasannibhā. Yampi, bhikkhave, mahāpurisassa uṇṇā bhamukantare jātā hoti, odātā mudutūlasannibhā, idampi, bhikkhave, mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇaṃ bhavati.

“Puna caparaṃ, bhikkhave, mahāpuriso uṇhīsaṁso hoti. Yampi, bhikkhave, mahāpuriso uṇhīsaṁso hoti, idampi, bhikkhave, mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇaṃ bhavati.

“Imāni kho tāni, bhikkhave, dvattiṃsa mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇāni, yehi samannāgatassa mahāpurisassa dveva gatiyo bhavanti anaññā. Sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... sace kho pana agārasmā anagāriyaṃ pabbajati, arahaṃ hoti sammāsambuddho loka vivaṭṭacchado.

“Imāni kho, bhikkhave, dvattiṃsa mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇāni bāhirakāpi isayo dhārenti, no ca kho te jānanti – ‘imassa kammassa kaṭattā idaṃ lakkhaṇaṃ paṭilabhatī’ti. ၂၀၀. “ကတမာနိ စ တာနိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒွတ္တိံသ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ၊ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ? သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဌစ္ဆေဒေါ။

“ဣဓ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒော ဟောတိ။ ယမ္ပိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒော ဟောတိ၊ ဣဒမ္ပိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

“ပုန စပရံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသဿ ဟေဋ္ဌာပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ ဟောန္တိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗကာရပရိပူရာနိ [သဗ္ဗကာရပရိပူရာနိ သုဝိဘတ္တန္တရာနိ (သီ. ပိ.)]။ ယမ္ပိ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသဿ ဟေဋ္ဌာပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ ဟောန္တိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗကာရပရိပူရာနိ၊ ဣဒမ္ပိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

“ပုန စပရံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသော အာယတပဏှိ ဟောတိ။ပေ။ ဒီဃင်္ဂုလိ ဟောတိ။ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒော ဟောတိ။ ဇာလဟတ္ထပါဒော ဟောတိ။ ဥဿင်္ခပါဒော ဟောတိ။ ဧကိဇဇော ဟောတိ။ ဌိတကောဝ အနောနမန္တော ဥဘောဟိ ပါဏိတလေဟိ ဇဏ္ဍုကာနိ ပရိမသတိ ပရိမဇေတိ။ ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယော ဟောတိ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဟောတိ ကဉ္စသန္တိဘတ္တစော။ သုခုမစ္ဆဝိ ဟောတိ၊ သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ ရဇောဇလ္လံ ကာယေ န ဥပလိမ္ပတိ။ ဧကေကလောမော ဟောတိ၊ ဧကေကာနိ လောမာနိ လောမဂူပေသု ဇာတာနိ။ ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော ဟောတိ၊ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ လောမာနိ ဇာတာနိ နီလာနိ အဉ္စနဝဏ္ဏာနိ ကုဏ္ဍလာဝဋ္ဋာနိ [ကုဏ္ဍလာဝတ္တာနိ (ဗဟူသု)] ဒက္ခိဏာဝ

ဇ္ဇကဇာတာနိ [ဒက္ခိဏာဝတ္ထကဇာတာနိ (သီ. သျှာ. ပိ.)] ။ ဗြဟ္မဇုဂတ္တော ဟောတိ။ သတ္တုဿဒော ဟောတိ။ သီ
ဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော ဟောတိ။ စိတန္တရံသော [ပိတန္တရံသော (သျှာ.)] ဟောတိ။ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဟောတိ။
ယာဝတကွဿ ကာယော တာဝတကွဿ ဗျာမော ယာဝတကွဿ ဗျာမော တာဝတကွဿ ကာယော။ သမဝဋ္ဋ
ကန္တော ဟောတိ။ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ ဟောတိ။ သီဟဟန ဟောတိ။ စတ္တာလီသဒန္တော ဟောတိ ။ သမဒန္တော ဟောတိ။
အဝိရဠဒန္တော ဟောတိ။ သုသုက္ကဒာဌော ဟောတိ။ ပဟူတဇိဝော ဟောတိ။ ဗြဟ္မဿရော ဟောတိ ကရဝိက
ဘာဏီ။ အဘိနီလနေတ္တော ဟောတိ။ ဂေါပခုမော ဟောတိ။ ဥဏ္ဍာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဟောတိ။ ဩဒတာ မု
ဒုတူလသန္နိဘာ။ ယမ္ဗိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသဿ ဥဏ္ဍာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဟောတိ။ ဩဒတာ မုဒုတူလသန္နိ
ဘာ၊ ဣဒမ္ဗိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

“ပုန စပရံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသော ဥဏ္ဍိသသိသော ဟောတိ။ ယမ္ဗိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသော ဥဏ္ဍိသသိသော
ဟောတိ။ ဣဒမ္ဗိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

“ဣမာနိ ခေါ တာနိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒုတ္တိံသ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ၊ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပု
ရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ သစေ
ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒော။

“ဣမာနိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒုတ္တိံသ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ဗာဟိရကာပိ ဣသယော ဓာရေန္တိ၊
နော စ ခေါ တေ ဇာနန္တိ - ‘ဣမဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ ဣဒံ လက္ခဏံ ပဋိလဘတိ’တိ။

200. For a great man possessing these marks, there are only two alternatives and no other. If he
lives he household life ...p.... he will become a Universal Monarch. If he goes forth from the
household life into the homeless life, he will become the Homage-Worthy, the Perfectly Selt-
Enlightend One who has removed the veil (of delilement) in the world.

Bhikkhus, what are the thirty-two bodily marks of that great man: Bhikkhus. in this world,
a great man has feet, the soles of which touch the ground fully and squarely.

Bhikkhus, to have such feet with soles which touch the ground fully and squarely is a
mark of a great man. (1).

And again, bhikkhus, beneath thc feet of a great man, on the soles, there appear wheels
with a thousand spokes and rims and hubs, all complete. Bhikkhus, appearance ot such wheels
on the soles also is a mark ot a great man. (2)

And again, bhikkhus, the great man has long heels ...p...3).

He has long fingers and toes...(4)

He has soft and tender palms and soles...(5)

He has fingers and toes which have evenly proportioned joint marks on them like lattice work...(6)

He has high ankles ... (7)

He has shanks like those of an antelope...(8)

While he is standing up, he can touch and stroke his knees with the palms of both hands without stooping...(9)

His private part, male organ, is concealed in a sheath...(10)

He has golden complexion, and golden skin...(11)

His skin is smooth and because his skin is smooth, no dust or dirt clings to his body...

(12)

His body hairs grow singly, each hair separately in its own pore...(13)

The body hairs curl upwards, the hairs which are dark blue in colour like an eye-paint, grow twisting like an ear-plug, winding to the right, turning upwards...(14)

He has the upright body of a Brahman...(15)

He has fullness of flesh in seven parts of the body...(16)

He has a body which is like the front part of the body of a lion...(17)

The back of his body between the shoulder blades is evenly full...(18)

He has a symmetrically proportioned body like the circular spread of a banyan tree; the reach of his arms when spread sideways is equal to the height of his body, and the height of his body is equal to the reach of his arms when spread sideways...(19)

He has smooth and evenly rounded throat and neck...(20)

He has the finest taste buds...(21)

He has jaws like that of a lion...(22)

He has forty teeth...(23)

He has teeth which are even...(24)

He has teeth which have no space in between one another...(25)

He has four very white eye-teeth...(26)

He has a soft, long, large, tongue...(27)

His voice is clear like that of a Brahman or melodious like that of the Karavika bird...(28)

He has intensely dark blue eyes...(29)

He has eye lashes like those of a cat...(30)

In between his eyebrows, there grows a strand of hair which is soft and white like cotton flax. Bhikkhus, the appearance in between the eyebrows, of such a strand of hair which is soft and white like cotton flax is also a mark of a great man...(31)

Bhikkhus, a great man has a head which appears as if adorned with a frontlet (headband). Having such a head which appears as if adorned with a frontlet, also is a mark of a great man...(32).

Bhikkhus, these are the thirty two bodily marks of a great man; for a man possessing these marks there are only two alternative destinies and no other. If he lives the household life he will become a Universal Monarch ...p... if he goes forth from the household life into homeless life, he will become the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened One who has removed the veil (of defilements) in the world.

The recluses outside of this Teaching have memorized these thirty two bodily marks of a great man, but they do not know thus: 'For having done this action this bodily mark is acquired'.

၂၀၀။ အကြင်လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့သာလျှင် ရှိကုန်၏။ အခြားသော အဖြစ် မရှိကုန်။ အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေသော် စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ ၂၀၁။ အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သော် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အပင်ကို ဖွင့်လှစ် ဖျက်ဆီးပြီးသော ဘုရား ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ယောက်ျားမြတ်၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ထိုယောက်ျားမြတ် 'မဟာပုရိသ' လက္ခဏာ တို့ ဟူသည် အဘယ်တို့နည်းဟူမူ -

ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ ယောက်ျားမြတ်သည် အညီအညွတ် ကောင်းစွာ ထိသော ခြေဖဝါးရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ယောက်ျားမြတ်သည် အကြင် အညီအညွတ် ကောင်းစွာ ထိသော ခြေဖဝါးရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ (အညီအညွတ် ကောင်းစွာ ထိသော ခြေဖဝါးရှိခြင်း) သည်လည်း ယောက်ျားမြတ်၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ပေတည်း။ (၁)

--

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ယောက်ျားမြတ်၏ အောက်ခြေဖဝါးပြင်တို့၌ အကန့်တစ်ထောင် ရှိကုန်သော အကွပ်ပုံတောင်းတို့နှင့်တကွ အခြင်းအရာအလုံးစုံနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော စက်ဝန်းတို့သည် ဖြစ် ပေါ်လျက် ရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ယောက်ျားမြတ်၏ ခြေဖဝါးပြင်တို့၌ အကန့်တစ်ထောင်ရှိကုန်သော အကွပ် ပုံတောင်းတို့နှင့် တကွ အခြင်းအရာအလုံးစုံနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော အကြင်စက်ဝန်းတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤ (စက်ဝန်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း) သည်လည်း ယောက်ျားမြတ်၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာပေတည်း။ (၂)

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ယောက်ျားမြတ်သည် ရှည်သော ဖနှောင့်ရှိ၏။ပ။ (၃)

ရှည်သွယ်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်းရှိ၏။ (၄)

နူးညံ့ နုနယ်သော လက်ဖဝါး ခြေဖဝါးရှိ၏။ (၅)

ကွန်ရက်ပမာ ညီညာသော လက်ချောင်း ခြေချောင်းရှိ၏။ (၆)

ဖမျက်မြင့်သော ခြေရှိ၏။ (၇)

ဧကီသားကောင်၏ သလုံးမြင်းခေါင်းကဲ့သို့သော သလုံးမြင်းခေါင်းရှိ၏။ (၈)

မကိုင်းမညွတ်ဘဲ ရပ်လျက်ပင် နှစ်ဖက်သော လက်ဝါးပြင်တို့ဖြင့် ပုဆစ်ဒူးတို့ကို သုံးသပ်နိုင်၏။ (၉)

အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်ရှိ၏။ (၁၀)

ရွှေအဆင်းရှိ၏၊ ရွှေနှင့်တူသော (အသား) အရေရှိ၏။ (၁၁)

ချောမွေ့သော အသားအရေရှိ၏၊ အသားအရေ ချောမွေ့သောကြောင့် မြူအညစ်အကြေး မလိမ်းကျံ (မငြိကပ်)။ (၁၂)

တစ်ပင်ချင်းပေါက်သော မွေးညင်းရှိ၏၊ မွေးညင်းပေါက်တို့ ၌ တစ်ပင် တစ်ပင်သော မွေးညင်းတို့ သာလျှင် ပေါက်ကုန်၏။ (၁၃)

အထက်သို့ ကော့တက်သော မွေးညင်းရှိ၏၊ မျက်စဉ်းညိုအဆင်းရှိကုန်သော မွေးညင်းတို့သည်ဖက်နားတောင်း သဏ္ဌာန် လကျာရစ်လည်၍ အထက်သို့ ကော့တက်လျက် ပေါက်ကုန်၏။ (၁၄)

ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ (၁၅)

အရပ်ခုနစ်ပါး၌ (အသား) ဖြိုးမောက်ခြင်း ရှိ၏။ (၁၆)

ခြင်္သေ့ကိုယ်ရှေ့ပိုင်းနှင့် တူသော ကိုယ်ရှိ၏။ (၁၇)

လက်ပြင်နှစ်ဖက်အကြား၌ (တစ်ပြင်တည်းညီလျက်) ပြည့်ဖြိုးသော ကျောပြင်ရှိ၏။ (၁၈)

ပညောင်ပင်ကဲ့သို့ ဝန်းသော ကိုယ်ရှိ၏။ ထို (ယောက်ျားမြတ်)၏ အလံသည် ကိုယ်အရပ်မြင့်သ လောက် ကျယ်ပြန့်၏။ ကိုယ်အရပ်သည်လည်း အလံကျယ်ပြန့်သလောက် မြင့်၏။ (၁၉)

ညီညာစွာ လုံးသော လည်ပင်းလည်တိုင် ရှိ၏။ (၂၀)

အရသာကို ဆောင်သော အလွန်ကောင်းမြတ်သော အကြောရှိ၏။ (၂၁)

ခြင်္သေ့၏ မေးနှင့်တူသော မေးရှိ၏။ (၂၂)

လေးဆယ်သော သွားရှိ၏။ (၂၃)

ညီညွတ်သော သွားရှိ၏။ (၂၄)

မကျဲသော သွားရှိ၏။ (၂၅)

--

အလွန်ဖြူစင်သော အစွယ် (လေးချောင်း) ရှိ၏။ (၂၆)

ကြီးမား ရှည်လျား နူးညံ့သော လျှာရှိ၏။ (၂၇)

ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူသော အသံရှိ၏။ ကရဝိက်ငှက်၏ အသံနှင့်တူသော အသံရှိ၏။ (၂၈)

အလွန်ညိုသော မျက်လုံးရှိ၏။ (၂၉)

နွားငယ်မျက်တောင်နှင့်တူသော မျက်တောင်ရှိ၏။ (၃၀)

ရဟန်းတို့ ယောက်ျားမြတ်၏ မျက်မှောင်နှစ်ခု အကြား၌ နူးညံ့သော လဲဝါဝွမ်းနှင့် တူသော ဖြူစင်သော ဥဏ္ဍလုံမွေးရှင်သည် ပေါက်လျက် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ယောက်ျားမြတ်၏ မျက်မှောင်နှစ်ခု အကြား၌ နူးညံ့သော

လဲဝါဝွမ်းနှင့်တူသော ဖြူစင်သော အကြင်ဥဏ္ဏလုံ မွေးရှင် ပေါက်လျက် ရှိ၏။ ရဟန်း တို့ ဤ (ဥဏ္ဏလုံမွေးရှင် ပေါက်လျက် ရှိခြင်း) သည်လည်း ယောက်ျားမြတ်၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာပေ တည်း။ (၃၁)

ရဟန်းတို့ ဤယောက်ျားမြတ်သည် သင်းကျစ်ဆင်ထားဘိသကဲ့သို့သော ဦးခေါင်းရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ယောက်ျား မြတ်သည် အကြင်သင်းကျစ်ဆင်ထားဘိသကဲ့သို့သော ဦးခေါင်းရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ (သင်းကျစ် ဆင်ထားဘိ သကဲ့သို့သော ဦးခေါင်းရှိခြင်း) သည်လည်း ယောက်ျားမြတ်၏ မဟာပုရိသ လက္ခဏာပေတည်း။ (၃၂)

ရဟန်းတို့ ယောက်ျားမြတ်၏ ထိုသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ် 'မဟာပုရိသ'လက္ခဏာ တို့သည် ဤ သည်တို့ ပေတည်း။ ယင်း (လက္ခဏာ) တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့သာလျှင် ရှိကုန်၏။ အခြားသော အဖြစ်တို့ကား မရှိကုန်။

(ထိုယောက်ျားမြတ်သည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌နေသော် တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြာဝတေးမင်းဖြစ်၏။ပ။ အ ကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သော် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အပင်ကို ဖွင့်လှစ်ဖျက်ဆီး ပြီးသော ဘုရားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ယောက်ျားမြတ်၏ ဤသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတို့ကို သာသနာပ ရသေ့တို့သည် လည်း ကျက်မှတ်ထားကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဤကံကို ပြုခြင်းကြောင့် ဤလက္ခဏာကိုရ၏ ဟူ၍ကား မသိ ကုန်။

(1) Suppatitṭhitapādatālakkaṇaṃ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒတာလက္ခဏံ
Mark of Level Touching Fecet သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒ လက္ခဏာတော်

201. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno daḥhasamādhāno ahosi kusalesu dhammesu, avatthitasamādhāno kāyasucarite vacīsucarite manosucarite dānasamvibhāge sīlasamādhāne uposathupavāse matteyyatāya petteyyatāya sāmāññaṭāya brahmaññaṭāya kule jeṭṭhāpacāyitāya aññaṭāraññaṭaresu ca adhikusalesu dhammesu . So tassa kammaṃ kaṭattā upacitattā ussannattā vipulattā kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjati. So tattha aññaṃ deve dasahi ṭhānehi adhiggaṇhāti dibbena āyunaṃ dibbena vaṇṇena dibbena

sukhena dibbena yasena dibbena ādhipateyyena dibbehi rūpehi dibbehi saddehi dibbehi
gandhehi dibbehi rasehi dibbehi phoṭṭhabbehi. So tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ
mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati. Suppatiṭṭhitapādo hoti. Samaṃ pādaṃ bhūmiyaṃ
nikkhipati, samaṃ uddharati, samaṃ sabbāvantehi pādatalehi bhūmiṃ phusati.

၂၀၁. “ယမ္ဗိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဒ
ဋ္ဌာမာဒာနော အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ အဝတ္တိတသမာဒာနော ကာယသုစရိတေ ဝစီသုစရိတေ မနော
သုစရိတေ အနုသံဝိဘာဂေ သီလသမာဒာနေ ဥပေါသထုပဝါသေ မတ္တေယျတာယ ပေတ္တေယျတာယ သာမည
တာယ ဗြဟ္မညတာယ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိတာယ အညတရညတရေသု စ အဓိကုသလေသု ဓမ္မေသု ။ သော
တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥဿန္တတ္တာ ဝိပုလတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ
လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ သော တတ္ထ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂ္ဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေ
န ဒိဗ္ဗေန သုခေန ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ
ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိ
သလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေ ဟောတိ။ သမံ ပါဒံ ဘူမိယံ နိက္ခိပတိ၊ သမံ ဥဒ္ဓရတိ၊ သမံ သဗ္ဗာဝ
န္ဓေဟိ ပါဒတလေဟိ ဘူမိံ ဖုသတိ။

201. Bhikkhus, during the rounds of previous births, existences and abodes, when he happened
to be born in the human world, the Tathāgata was steadfast and firmly fixed in the practice of
meritorious acts, namely: good actions in deeds, words and thoughts; acts of charity and
distribution of alms;

keeping the moral precepts; observing Uposatha precepts (on Uposatha days); attending to filial
duties that should be done for mother and father; attending to duties due to Samaṇas and
Brahmaṇas; venerating the elders in the family. He engages himself steadfastly and firmly also in
other acts of extraordinary merits (that will lead to attainment of Sabbaññuta Ñāṇa).

For having done these meritorious deeds constantly and continuously, having
accumulated it in abundance, and having performed it extensively and unlimitedly, after death
and dissolution of his body, he was reborn in the happy world of the devas.

There in the deva world the Bhagavā surpassed other devas in ten aspects of celestial
qualities, namely, duration of life, appearance, happiness, retinue, authority, and the five
celestial sense objects of sight, sound, odour, taste and touch.

Having passed away from the deva world, he is reborn in this human world and becomes
endowed with this mark of a great man namely, having feet the soles of which touch the ground
fully and squarely. He sets his foot down evenly on the ground, raises his foot up evenly and the
soles touch the ground squarely.

၂၀၁။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေး နေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက ကုသိုလ်တရားတို့၌ မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်၏။ မဆုတ်မနစ် ဆောက်တည်၏။ ကာယသုစရိုက် ဝစီသုစရိုက် မနောသုစရိုက်၌ လည်းကောင်း၊ ပေးကမ်း ဝေဖန်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ သီလဆောက်တည် ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်း၌လည်းကောင်း အမိ၌ ပြုဖွယ် ဝတ်ကိုပြုခြင်း အဖ၌ ပြုဖွယ်ဝတ်ကို ပြုခြင်း သမဏ၌ ပြုဖွယ်ဝတ်ကို ပြုခြင်း ဗြာဟ္မဏ၌ ပြုဖွယ်ဝတ်ကို ပြုခြင်း အမျိုး၌ ကြီးသူတို့ကို အရိုအသေပြု ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော လွန်မြတ်သော ကုသိုလ် တရားတို့၌လည်းကောင်း မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်၏။ မဆုတ်မနစ် ဆောက်တည်၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုကံ၏ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်၌ တစ်ပါးသော နတ်တို့ကို နတ်၌ဖြစ်သော အသက်၊ နတ်၌ဖြစ်သော အဆင်း၊ နတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာ၊ နတ်၌ဖြစ်သော အခြံအရံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော အစိုးရခြင်း၊ နတ်၌ ဖြစ်သော ရူပါရုံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ဂန္ဓာရုံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ရသာရုံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဟု ဆိုအပ်သော ဆယ်ပါးသော အရာဌာနတို့ဖြင့် သာလွန်၏ (လွှမ်းမိုး၍ တည်၏)။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာ ပုရိသ လက္ခဏာကို ရ၏။ အညီအညွတ် ကောင်းစွာထိသော ခြေဖဝါးရှိ၏။ ခြေကို မြေ၌ အညီအညွတ် ချ၏။ ခြေကို မြေမှ အညီအညွတ် ကြွ၏။ အလုံးစုံသော ခြေဖဝါးပြင်တို့ ဖြင့် အညီအညွတ် မြေကို ထိ၏။

202. “So tena lakkhaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī dhammiko dhammarājā cāturato vijitāvī janapadatthāvariyaṃ pattaṃ sattaratanasamannāgato. Tassimāni satta ratanāni bhavanti; seyyathidaṃ, cakkaratanaṃ hatthiratanam assaratanam maṇiratanam itthiratanam gahapatiratanam pariṇāyakaratanameva sattamaṃ. Parosahassaṃ kho panassa puttā bhavanti sūrā vīraṅgarūpā parasenappamaddanā. So imaṃ pathaviṃ sāgarapariyantam akhilamanimittamakaṇṭakam iddham phītam khemaṃ sivaṃ nirabbudam adaṇḍena asatthena dhammena abhivijjiya ajjhāvasati . Rājā samāno kiṃ labhati? Akkhambhiyo [avikkhambhiyo (sī. pī.)] hoti kenaci manussabhūtena paccatthikena paccāmittena. Rājā samāno idaṃ labhati. “Sace kho pana agārasmā anagāriyaṃ pabbajati, arahaṃ hoti sammāsambuddho loka vivaṭṭacchado. Buddho samāno kiṃ labhati? Akkhambhiyo hoti abbhantarehi vā bāhirehi vā paccatthikehi paccāmittehi rāgena vā dosena vā mohena vā

samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmimṇ.

Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၀၂. “သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရုံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္တာဝရိယပုတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာ နိ ဘဝန္တိ; သေယျထိဒံ၊ စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယ ကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂုပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝီ သာဂရပရိယန္တံ အခိလမနိမိတ္တမကဏ္ဍကံ ဣဒ္ဓံ ဖိတံ ခေမံ သိဝံ နိရုပ္ပဒံ အဒဏ္ဍေန အသတ္တေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အက္ခမ္ဘိယော [အဝိက္ခမ္ဘိယော (သီ. ပိ.)] ဟောတိ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပစ္စာမိတ္တေန။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ “သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒော။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အ က္ခမ္ဘိယော ဟောတိ အပ္ပန္နရေဟိ ဝါ ဗာဟိရေဟိ ဝါ ပစ္စတ္ထိကေဟိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ ရာဂေန ဝါ ဒေါသေန ဝါ မော ဟေန ဝါ သမဏေန ဝါ ပြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မာနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာ နော ဣဒံ လဘတိ”။ ဇေတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

202. If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch, who lives a righteous life, who comes to the throne rightfully, who rules over the four islands (or continents) bounded by the four oceans, who is the conqueror of all foes, who is a promoter of peace and stability in his territories and who is the possessor of the Seven Treasures namely, the Wheel Treasure, the Elephant Treasure, the Horse Treasure, the Gem Treasure, the Queen Treasure, the Rich Man Treasure and the Eldest Son Treasure. Such a Universal Monarch has more than a thousand sons, all brave men of heroic features, able to conquer hosts of enemies. He rules over the entire earth up to its ocean boundaries, having conquered territories, not by stick and sword but by righteousness. He rules over the dominions which are free of thieves, which are rich and prosperous, which are safe and peaceful and which are free of gangs of robbers.

What does he gain as a monarch?

He cannot be removed from his position by any human being who is an adversary and who wishes him ill. This is what he gains as a monarch.

If he goes forth from the household life into homeless life, he will become the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened One who has removed the veil (of defilement) in the world.

And what does he gain as an Enlightened One?

He is not liable to be removed from his position by internal and external foes such as attachment or hatred or bewilderment or Samaṇas or Brāhmaṇas, or Devas or Mārās or Brahmās or by anyone else in the world. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၀၂။ ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုသူသည် အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေသော် တရားစောင့်သော တရားနှင့် အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား ဤရတနာ ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤ (ရတနာ ခုနစ်ပါး)တို့ကား အဘယ်နည်း၊ စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာ ပတ္တမြားရတနာ မိန်းမမြတ် ရတနာ သူဌေးရတနာ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီးရတနာတို့တည်း။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းအင်္ဂါရပ်ရှိကုန်သော တစ်ဖက်စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နှင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သား တော်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို (စကြဝတေးမင်း) သည် သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော ဤမြေကို ညဉ့်ဆဲခြင်း သတ် ဖြတ်ခြင်းမရှိဘဲ တရားသဖြင့် အောင်မြင်၍ ခိုးသား ဓားပြ ကင်းသော ပြည့်စုံကြွယ်ဝသော ဥပဒ် ဘေးရန် မရှိသော ငြိမ်းချမ်းသော နိုင်ငံတော်ကြီးကို အုပ်စိုး၏။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ရန်သူဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူသားဖြစ်သူသည် ထိုမင်းကို မပိတ်ပင် မတားမြစ်နိုင်။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သော် လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော (ကိလေသာ) အပိတ်အပင်ကို ဖွင့်လှစ် ဖျက်ဆီးပြီးသော ဘုရားဖြစ်၏။

--

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

လောက၌ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော ရန်သူဖြစ်ကုန်သော အတွင်းအပင်ဖြစ်ကုန်သော ရာဂသည့်လည်းကောင်း ဒေါသသည့်လည်းကောင်း မောဟသည့်လည်းကောင်း သမဏသည့်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏ သည်လည်းကောင်း နတ်သည်လည်းကောင်း မာရ်နတ်သည်လည်းကောင်း ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း

တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်လည်းကောင်း ထိုဘုရားကို မပိတ်ပင် မတားမြစ်နိုင်။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤ အကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းအရာကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

203. Tatthetaṃ vuccati –

“Sacce ca dhamme ca dame ca saṃyame,

Soceyyasīlālayuposathesu ca;

Dāne ahiṃsāya asāhase rato,

Daḥhaṃ samādhāya samattamācari [samantamācari (syā. ka.)].

“So tena kammena divaṃ samakkami [apakkami (syā. ka.)],

Sukhañca khiḍḍāratiyo ca anvabhi [aṃnvabhi (tīkā)];

Tato cavitvā punarāgato idha,

Samehi pādehi phusī vasundharaṃ.

“Byākaṃsu veyyañjanikā samāgatā,

Samappatiṭṭhassa na hoti khambhanā;

Gihissa vā pabbajitassa vā puna [pana (syā.)],

Taṃ lakkhaṇaṃ bhavati tadatthajotakaṃ.

“Akkhambhiyo hoti agāramāvasaṃ,

Parābhibhū sattubhi nappamaddano;

Manussabhūtenidha hoti kenaci,

Akkhambhiyo tassa phalena kammuno.

“Sace ca pabbajjamupeti tādiso,

Nekkhammachandābhirato vicakkhaṇo;

Aggo na so gacchati jātu khambhanam,

Naruttamo esa hi tassa dhammatā”ti.

၂၀၃. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ -

“သစ္စေ စ ဓမ္မေ စ ဒမေ စ သံယမေ၊

သောစေယျသီလာလယုပေါသထေသု စ။

ဒာနေ အဟိံသာယ အသာဟသေ ရတော၊

ဒဗ္ဗံ သမာဒာယ သမက္ခမာစရိ [သမန္တမာစရိ (သျှာ. က.)]။

“သော တေန ကမ္မေန ဒိဝံ သမက္ခမိ [အပက္ခမိ (သျှာ. က.)]၊

သုခဉ္စ ခိဇ္ဇာရတိယော စ အန္တဘိ [အန္တဘိ (ဋီကာ)]။

တတော စဝိတွာ ပုနရဂတော ဣဓ၊

သမေဟိ ပါဒေဟိ ဖုသီ ဝသုန္ဓရံ။

“ဗျာကံသု ဝေယျဉ္စနိကာ သမာဂတာ၊

သမပ္ပတိဋ္ဌဿ န ဟောတိ ခမ္ဘနာ။

ဂိဟိဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ပုန [ပန (သျှာ.)]၊

တံ လက္ခဏံ ဘဝတိ တဒတ္ထဇောတကံ။

“အက္ခမ္ဘိယော ဟောတိ အဂါရမာဝသံ၊

ပရာဘိဘူ သတ္တုဘိ နပ္ပမဒ္ဒနော။

မနုဿဘူတေနိမ ဟောတိ ကေနစိ၊

အက္ခမ္ဘိယော တဿ ဖလေန ကမ္မုနော။

“သစေ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော၊

နေက္ခမ္ဘိယန္တာဘိရတော ဝိစက္ခဏော။

အဂ္ဂေါ န သော ဂစ္ဆတိ ဇောတု ခမ္ဘနံ၊

နရုတ္တမော ဒေဝ ဟိ တဿ ဓမ္မတာ”တိ။

203. At this stage, the Theras of the Great Synod recited this verse:

(1) The Bhagavā finds delight in the practice of speaking only what is true, in the performance of ten kinds of meritorious deeds, in the restraint of the faculties, in controlling the actions by deed, word or thought and keeping these actions pure, in the observance of precepts which form the foundation for the practice of concentration meditation and Vipassana meditation, in the observance of Uposatha precepts (on Uposatha days), in giving alms, in causing no harm to beings and in not maltreating them. He is steadfast in these meritorious practices and is fully accomplished in them.

(2) In consequence of that kamma, he was reborn in the deva world where he enjoys the happiness, the merry-making and pleasure-seeking of the deva realm. He passes away from there

and is again reborn in the human world where he touches the ground squarely and evenly with the soles of his feet.

(3). The prophesying brahmin seers come together and declare: No recluse or laymen, can cause obstruction to him, who is born with level touching feet. This mark (of level touching feet) indicates such benefits to one born with it.

(4) If he remains as a householder, in consequence of his previous deeds of merit, he cannot be removed from his position by any human being; he conquers others and cannot be crushed by enemies. There is no human being in this world who can remove him from his position.

(5) If one who possesses that mark goes forth from the household life, into the homeless life, he is bound to become a Buddha who desires for and finds delight in renunciation of all worldly things and who is endowed with wisdom. Being topmost, supreme amongst beings, indeed he cannot be removed from his position. Such is the nature of that mark.

၂၀၃။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စာစောင့်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ကမ္မပထ တရား ဆယ်ပါး၌လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေကို ဆုံးမခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံးကို စောင့်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံးကို ဖြူစင်စွာ ပြုခြင်း သမထ ဝိပဿနာ၏တည်ရာ သီလကို စောင့်ခြင်း ဥပုသ်ကျင့်သုံးခြင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ အလှူပေးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါတို့ကို အနိုင်အထက်မပြု ခြင်း၌လည်းကောင်း မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍ မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်လျက် ပြည့်စုံစွာ ကျင့်၏။

(၂) ထို မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကြောင့် နတ်ပြည်သို့ လားရ၏။ နတ်ချမ်းသာ ကိုလည်းကောင်း၊ ပျော်ရွှင် မွေ့လျော်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ခံစားရ၏။ ထိုနတ်ပြည် မှစုတေ၍ တစ်ဖန် ဤလူ့ပြည်သို့ လာသည်ရှိသော် ညီညွတ်သော ခြေတို့ဖြင့် မြေကို ထိ၏။

(၃) လက္ခဏာဖတ်ပုဏ္ဏားတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၍ ပြောကြား ကုန်၏။ အညီအညွတ် မြေကို ထိ သော ခြေရှိသော သတို့သားကို လူသည်လည်း ကောင်း၊ ရဟန်းသည်လည်းကောင်း ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်၊ ထို လက္ခဏာသည် ထိုအကျိုးကို ပြ၏။

(၄) ဤသတို့သားသည် အိမ်၌နေသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသစ္စာစောင့်ခြင်းစသော ကံ၏ အကျိုးအားဖြင့် ထိုသတို့သား ကို တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် မပိတ်ပင် မတား မြစ်နိုင်၊ သူတစ်ပါးတို့ကို လွှမ်းမိုးနိုင်၏။ ရန်သူတို့သည် မ နှိပ်စက်နိုင်၊ ဤလောက၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူသားဖြစ်သူသည် မပိတ်ပင် မတားဆီးနိုင်။

(၅) ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော သတို့သားသည် အကယ်၍ ရဟန်းပြုအံ့၊ လောကနယ်မှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုခြင်း 'နေက္ခမ္မဆန္ဒ' ၌ ဖွေလျော်သော ပညာ အဆင်အခြင်နှင့်ပြည့်စုံသော ဘုရားဖြစ်၏။ သတ္တဝါ တို့ထက် မြတ်သော ထို ဘုရားသည် စင်စစ် ပိတ်ပင်တားဆီးအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်နိုင်၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း သည်ကား ထို (သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒလက္ခဏာ)၏ သဘောတည်း။

(2) Pādatalacakkalakkhaṇaṃ ပါဒတလစက္ကလက္ခဏံ
Mark of Wheels on the Soles ပါဒတလစက္က လက္ခဏာတော်

204. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno bahunanassa sukhāvaho ahosi, ubbegaṭṭāsabhayaṃ apanuditā, dhammikañca rakkhāvaraṇaguttiṃ saṃvidhātā, saparivārañca dānaṃ adāsi. So tassa kammaṃ kaṭattā upacittā ussannattā vipulattā kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjati...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati. Heṭṭhāpādatalesu cakkāni jātāni honti sahaṣṣārāni sanemikāni sanābhikāni sabbākāraparipūrāni suvibhattantarāni.

“So tena lakkhaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Mahāparivāro hoti; mahāssa honti parivārā brāhmaṇagahapatikā negamajānapadā gaṇakamahāmattā anīkaṭṭhā dovārikā amaccā pārisajjā rājāno bhogiyā kumārā. Rājā samāno idaṃ labhati. Sace kho pana agārasmā anagāriyaṃ pabbajati, arahantaṃ hoti sammāsambuddho loka vivaṭṭacchado. Buddho samāno kiṃ labhati? Mahāparivāro hoti; mahāssa honti parivārā bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo devā manussā asurā nāgā gandhabbā. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၀၄. “ယဗ္ဗိ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဗ ဟုဇေနဿ သုခါဝဟော အဟောသိ၊ ဥဗ္ဗေဂုတ္တသဘယံ အပနုဒိတာ၊ ဓမ္မိကဉ္စ ရက္ခဝရဏဂုတ္တိ သံဝိဓတာ၊ သပရိဝါရဉ္စ အာနံ အဘာသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥဿန္တတ္တာ ဝိပုလတ္တာ ကာယဿ ဘေ အာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ ဟေဋ္ဌာပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ ဟောန္တိ သဟဿာရာနိ သနေမိ ကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗကာရပရိပူရာနိ သုဝိဘတ္တန္တရာနိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာပရိဝါရော ဟောတိ; မဟာဿ ဟောန္တိ ပရိဝါရာ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒာ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒေဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဌဉ္စဒေဝ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာပရိဝါရော ဟောတိ; မဟာဿ ဟောန္တိ ပရိဝါရာ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

204. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata had worked for the happiness of many, dispelled the dread and fear that might haunt them. He had provided lawful protection and security for them. He had made offerings of gilts with suitable accessories. For having performed these meritorious deeds, constantly and continuously, having accumulated them in abundance and having performed them extensively and unlimitedly, after death and dissolution of his body, he was reborn in the happy world of the devas...p...

Having passed away from the deva world, he is reborn in othis human world and becomes endowed with this mark of a great man. Beneath his feet on the soles, there appear wheels one on each, with a thousand spokes and with rims and hubs and with all parts complete.

If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p...What does he gains as a monarch?

He has a large retinue. Many are the retinue for him, viz., brāhmins and men of wealth, townsfolk and city dwellers, finance ministers, army officers (of elephant and horse battalions), gatekeepers, counsellors, members of the consultative assembly, kings, viceroys and princes. This is what he gains as a monarch.

If he goes forth from the household life into homeless life, he will become the Homage-Worthy, the Perfectly Self Enlightened One who has removed the veil (of defilement) in the world. And what does he gain as an Enlightened One?

He has a large retinue. Many are the retinue for him, viz., bhikkhus, bhikkhunīs, lay male disciples, lay female disciples, devas, human beings, asuras, nāgas and gandhabbas. This is what he gains as an Enlightened One.

၂၀၄။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက လူအများ၏ ချမ်းသာကို ဆောင်ခဲ့၏။ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ်ဘေးကို ပယ်ဖျောက်ခဲ့၏။

တရားနှင့်လျော်စွာ စောင့်ရှောက်မှု ကာကွယ်မှု လုံခြုံစေမှုကိုလည်း စီရင်ခဲ့၏။ အခြံအရံ နှင့် တကွသော အလှူကိုလည်း ပေးလှူခဲ့၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုကံ၏ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၏။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤ လူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာကို ရ၏။ အောက်ခြေဖဝါး အပြင်တို့၌ အကန့်တစ် ထောင်ရှိကုန်သော အကွပ်ပုံတောင်းနှင့်တကွ အခြင်းအရာ အလုံးစုံနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ကောင်းစွာ ပြတ်သား ခြားနားသော စက်ဝန်းတို့ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိကုန်၏။ ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့် စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ အိမ်၌ နေအံ့၊ စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

များသော အခြံအရံရှိ၏။ ထိုစကြာဝတေးမင်းအား အခြံအရံတို့သည် များကုန်၏။ ထိုအခြံအရံတို့ သည်ကား ပုဏ္ဏားများ သူဌေးသူကြွယ်များ ဘဏ္ဍာရေးအမတ်များ အမတ်ချုပ်ကြီးများ ဆင်စီးသူရဲများ မြင်းစီးသူရဲများ တံခါးမှူးများ အမှုဆောင်အမတ်များ အတိုင်ပင်ခံအမတ်များ လက်အောက်ခံဘုရင်များ မြို့စား နယ်စားများ မင်းညီမင်းသားများတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သော် လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော (ကိလေသာ) အပိတ်အပင်ကို ဖွင့် လှစ်ဖျက်ဆီး ပြီးသော ဘုရားဖြစ်၏။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

များသော အခြံအရံ ရှိ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား အခြံအရံတို့သည် များကုန်၏။ ထိုအခြံအရံတို့ သည်ကား ရဟန်း ယောက်ျားများ ရဟန်းမိန်းမများ ဥပါသကာယောက်ျားများ ဥပါသိကာမိန်းမများ နတ်များ လူများ အသုရာများ နဂါးများ ဂန္ဓဗ္ဗများတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကိုရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

205. Tatthetaṃ vuccati -

“Pure puratthā purimāsu jātisu,

Manussabhūto bahunaṃ sukhāvaho;

Ubbhegauttāsabhayāpanūdano,

Guttīsu rakkhāvaraṇesu ussuko.

“So tena kammena divaṃ samakkami,

Sukhañca khiḍḍāraṭṭiyo ca anvabhi;

Tato cavitvā punarāgato idha,

Cakkāni pādesu duvesu vindati.

“Samantanemīni saḥassarāni ca,

Byākaṃsu veyyañjanikā samāgatā;

Disvā kumāraṃ satapuññalakkhaṇaṃ,

Parivāravā hessati sattumaddano.

Tathā hī cakkāni samantanemini,

Sace na pabbajjamupeti tādiso;

Vatteti cakkaṃ pathaviṃ pasāsati,

Tassānuyantādha [tassānuyuttā idha (sī. pī.), tassānuyantā idha (syā. ka.)] bhavanti khattiyā.

“Mahāyasaṃ saṃparivārayanti naṃ,

Sace ca pabbajjamupeti tādiso;

Nekkhammachandābhirato vicakkhaṇo,

Devāmanussāsurasakkarakkhasā [sattarakkhasā (ka.) sī. syāatṭhakathā oloketabbā].

“Gandhabbanāgā vihagā catuppadā,

Anuttaram devamanussapūjitam;

Mahāyasaṃ saṃparivārayanti na”nti.

၂၀၅. တထွေတံ ဝုစ္စတိ -

“ပုရေ ပုရတ္တာ ပုရိမာသု ဇာတိသု၊

မနုဿဘူတော ဗဟုနံ သုခါဝဟော။

ဥဗ္ဗေဂဥတ္တာသဘယာပနုဒနေ၊

ဂုတ္တိသု ရက္ခိဝရဏေသု ဥဿုကော။

“သော တေန ကမ္မေန ဒိဝံ သမက္ကမိ၊

သုခဉ္စ ခိဇ္ဇာရတိယော စ အန္တတိ။

တတော စဝိတွာ ပုနရာဂတော ဣဓ၊

စက္ကာနိ ပါဒေသု ဒုဝေသု ဝိန္ဒတိ။

“သမန္တနေမိနိ သဟဿရာနိ စ၊

ဗျာကံသု ဝေယျဉ္ဇနိကာ သမာဂတာ။

ဒိသ္ဗာ ကုမာရံ သတပုညလက္ခဏံ၊

ပရိဝါရဝါ ဟေဿတိ သတ္တုမဒ္ဒနော။

တထာ ဟိ စက္ကာနိ သမန္တနေမိနိ၊

သစေ န ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော။

ဝတ္ထေတိ စက္ကံ ပထဝီ ပဿာသတိ၊

တဿာနုယန္တာမ [တဿာနုယုတ္တာ ဣမ (သီ. ပိ.)၊ တဿာနုယန္တာ ဣမ (သျှာ. က.)] ဘဝန္တိ ခတ္တိယာ။

“မဟာယသံ သံပရိဝါရယန္တိ နံ၊

သစေ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော။

နေက္ခမ္မဆန္ဒာဘိရတော ဝိစက္ခဏော၊

ဒေဝါမနုဿာသုရသက္ကရက္ခဿာ [သတ္တရက္ခဿာ (က.) သီ. သျှာအဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ]။

“ဂန္ဓဗ္ဗနာဂါ ဝိဟဂါ စတုပ္ပဒါ၊

အနုတ္တရံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ။

မဟာယသံ သံပရိဝါရယန္တိ န”န္တိ။

205. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

(1) In the past, in his previous existences, when he was born into the human world, the Bhagavā had worked for the happiness of the many and had dispelled their dreads and fears. He had endeavoured to protect, defend and guard them.

(2) In consequence of that kamma, he was reborn in the deva realm where he enjoyed the happiness, merry-making and pleasure-seeking of the devas. He passed away from there and is again reborn in this human world endowed with wheels with a thousand spokes, complete with rims and hubs, on the lower surface of both feet.

(3) The prophesying brāhmin seers gathered together and seeing the youth with the mark (physical characteristics), which is the resultant of hundreds of good deeds, declare that he will have a large retinue and will conquer over his enemies.

(4) If the youth endowed with wheels complete with rims all round does not go into homeless life, he can cause the turning of the Wheel Treasure (will become a Universal Monarch) and can rule over all the lands; all the kings in the world owe allegiance to him; they gather round him, the Universal Monarch, with a big retinue.

(5) If such young man goes forth into the homeless life, he is bound to become one who desires for and finds delight in renunciation of all worldly things, who is endowed with wisdom. The humans, asūras, sakkas, rakkhas, gandabbas and nāgas, the winged creatures and the four-footed creatures gather round him, the Peerless Supreme Buddha with a big retinue, who is worthy of reverence by men and devas.

၂၀၅။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) ရှေးကာလ ရှေးဘဝတို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက လူအများတို့၏ ချမ်းသာကို ဆောင်ခဲ့၏။ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် ဘေးကို ပယ်ဖျောက်ခဲ့၏။ လုံခြုံစေမှု စောင့် ရောက်မှု ကာကွယ်မှုတို့၌ အားထုတ်ခဲ့၏။

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကြောင့် နတ်ပြည်သို့ လားရ၏။ နတ်ချမ်းသာ ကိုလည်းကောင်း ပျော်ရွှင် မွေ့လျော်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း ခံစားရ၏။ ထိုနတ်ပြည် မှ စုတေ၍ တစ်ဖန် ဤလူ့ပြည်သို့ လာသည်ရှိသော် နှစ်ဖက်သော ခြေအပြင်တို့၌ အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် အကွပ်နှင့်တကွ အကန့်တစ်ထောင်ရှိသော စက်ဝန်းတို့ကို ရ၏။

--

(၃) လက္ခဏာဖတ် ပုဏ္ဏားတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၍ များစွာသော ကောင်းမှုကြောင့်ဖြစ်သည့် လက္ခဏာရှိသော သတို့သားကို မြင်သော် ထို သတို့သားသည် အခြံအရံများသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ရန်သူကို နှိမ်နင်း နိုင်သည် ဖြစ် လတ္တံ့ဟု ပြောကြားကုန်၏။

(၄) ထို့ကြောင့်သာလျှင် အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် အကွပ်နှင့်တကွသော စက်ဝန်း တို့ကို ရရှိသော ထိုလက္ခဏာ နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုသတို့သားသည် အကယ်၍ ရဟန်းမပြုသော် စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်၏။ မြေပြင် အားလုံးကို ဆုံးမအုပ်စိုး နိုင်၏။ ဤလောက၌ရှိသော မင်းတို့သည် ထို စကြာမင်း၏ အရံမင်းများ ဖြစ်ကုန်၏။ လူအပေါင်းတို့သည် ကြီးသော ဘုန်းတန်ခိုးရှိသော ထိုစကြာမင်းကို ထက်ဝန်း ကျင် ကောင်းစွာ ခြံရံကြကုန်၏။

(၅) ထိုသို့ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော သတို့သားသည် အကယ်၍ ရဟန်းပြုသော် လောကနယ်မှ လွတ်မြောက် ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုခြင်း 'နေက္ခမ္မဆန္ဒ' ၌ မွေ့ လျော်၏။ ပညာ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ နတ် လူ အသုရာ သိကြား ရက္ခိသ် တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်နှင့် နဂါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ငှက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း နတ်လူတို့ ပူဇော်ထိုက်သော အတုမရှိသော ကြီးမားသော တန်ခိုးရှိသော ထိုဘုရားကို ထက် ဝန်းကျင် ကောင်းစွာ ခြံရံကြကုန်၏။

(3-5) Āyatapaṇhitāditilakkhaṇaṃ အာယတပဏှိတာဒိတိလက္ခဏံ

Marks of Projecting Heels, etc. အာယတပဏှိ စသော လက္ခဏာတော် သုံးပါး

206. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātimaṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno pāṇātipātamaṃ pahāya pāṇātipātā paṭivirato ahosi nihitadaṇḍo nihitasattho lajjī dayāpanno, sabbapāṇabhūtahitānukampī vihāsi. So tassa kammaṃ kaṭattā upacittā ussannattā vipulattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni tīṇi mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati. Āyatapaṇhi ca hoti, dīghaṅguli ca brahmajugatto ca.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Dīghāyuko hoti ciraṭṭhitiko, dīghamāyumaṃ pāleti, na sakkā hoti antarā jīvitaṃ voropetumaṃ kenaci manussabhūtena paccatthikena paccāmittena . Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Dīghāyuko hoti ciraṭṭhitiko, dīghamāyumaṃ pāleti, na sakkā hoti antarā jīvitaṃ voropetumaṃ paccatthikehi paccāmittehi samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmiṃ. Buddho samāno idaṃ labhati”.

Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၀၆. “ယမ္ပိ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော အဟောသိ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္တော လန္ဠိ ဒယာပန နော၊ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္မိ ဝိဟာသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥဿန္တတ္တာ ဝိပုလတု တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ တီဏိ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလ ဘတိ။ အာယတပဏှိ စ ဟောတိ၊ ဒီဃာဂုံလိ စ ဗြဟ္မာဇုဂတ္တော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရုံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? ဒီဃာယုကော ဟောတိ စိရဋ္ဌိတိကော၊ ဒီဃမာယုံ ပါလေတိ၊ န သက္ကာ ဟောတိ အန္တရာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပစ္စာမိတ္တေန ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? ဒီဃာယုကော ဟောတိ စိရဋ္ဌိတိကော၊ ဒီဃမာယုံ ပါလေတိ၊ န သက္ကာ ဟောတိ အန္တရာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ ပစ္စတ္ထိကေဟိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ သမဏေန ဝါ ပြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

206. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes, when he happens to be born in the human world, the Tathāgata had abandoned all thought of taking the life of a being; had abstained from destruction of life; had laid aside the stick; had set aside the sword; he is ashamed to do evil, he is compassionate and dwells with solicitude for the welfare of all living beings.

For having done these meritorious deeds, having accumulated merit in abundance and having performed it extensively and unlimitedly ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with these three marks of a great man; he has long heels, long fingers and toes and the upright body of the Brahmās.

It One endowed with these marks, lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p...

What does he gain as a Monarch? He is long lived; he lives for a long time; he preserves his life for many years. No human being who is an adversary and who wishes him ill is capable of taking away his life in othe interval (between his birth and death). This is what he gains as a monarch ...p...

And what does he gain as the Enlighiened One? He is long lived; he exists for a long time; he preserves his life tor many years. No adversary whether Samaṇa or Brahmana or Deva or Mārā or Brahma or anyone else in the world and who wishes him ill is capable of taking away his life in the interval (between his birth and death). This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၀၆။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက အသက်သတ်ခြင်းကို ပယ်၍ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့၏။ တုတ်ကို ချထားပြီး ဖြစ်

ခဲ့၏။ လက်နက်ကို ချထားပြီးဖြစ်ခဲ့၏။ မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်၏။ သနားခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားတို့ကို လိုလားလျက် နေခဲ့၏။

ထို မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုကံ၏ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤသုံးပါးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတို့ကို ရ၏။ ရှည်သော ဖနောင့် လည်း ရှိ၏။ ရှည်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်းလည်း ရှိ၏။ ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်လည်းရှိ၏။

ထိုလက္ခဏာတော်နှင့် ပြည့်စုံသော မြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေအံ့၊ စကြာဝတေး မင်း ဖြစ်၏။ ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်း ဟူမူ -

--

ရှည်သော အသက်ရှိ၏။ ကြာမြင့်စွာ တည်၏။ ရှည်သော အသက်ကို စောင့်၏။ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော ရန်သူ ဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူသည် ပဋိသန္ဓေနှင့် စုတိအကြား၌ ထိုစကြာမင်း၏ အသက်ကို သတ်ခြင်း ငှါ မတတ်နိုင်။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

ရှည်သော အသက်ရှိ၏။ ကြာမြင့်စွာ တည်၏။ ရှည်သော အသက်ကို စောင့်၏။ လောက၌ ဆန့် ကျင်ဘက်ဖြစ် ကုန်သော ရန်သူဖြစ်ကုန်သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း နတ် သည် လည်းကောင်း၊ မာရ်နတ်သည်လည်းကောင်း ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူ သည် လည်းကောင်း ပဋိသန္ဓေနှင့် စုတိအကြား၌ ထိုဘုရား၏ အသက်ကို သတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့ သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

207. Tatthetaṃ vuccati -

“Māraṇavadhabhayattano [maraṇavadhabhayattano (sī. pī. ka.), maraṇavadhabhayamattano (syā.)] veditvā,

Paṭivirato paraṃ māraṇāyahosi;

Tena sucaritena saggamagamā [tena so sucaritena saggamagamāsi (syā.)],

Sukataphalavipākamanubhosi.

“Caviya punaridhāgato samāno,

Paṭilabhati idha tīṇi lakkhaṇāni;

Bhavati vipuladīghapāsaṇhiko,

Brahmāva suju subho sujātagatto.

“Subhujo susu susaṇṭhito sujāto,

Mudutalunaṅgulyassa honti;

Dīghā tībhi purisavaraggalakkaṇehi,

Cirayapanāya [cirayāpanāya (syā.)] kumāramādisanti.

“Bhavati yadi gihī ciraṃ yapeti,

Ciratarāṃ pabbajati yadi tato hi;

Yāpayati ca vasiddhibhāvanāya,

Iti dīghāyukatāya taṃ nimitta’nti.

၂၀၇. တစ္ဆေတံ ဝုစ္ဆတိ -

“မာရဏဝဘယတ္တနော [မရဏဝဘယတ္တနော (သီ. ပီ. က.)၊ မရဏဝဘယမတ္တနော (သျှာ.)] ဝိဒိတွာ၊

ပဋိဝိရတော ပရံ မာရဏာယဟောသိ။

တေန သုစရိတေန သဂ္ဂမဂမာ [တေန သော သုစရိတေန သဂ္ဂမဂမာသိ (သျှာ.)]။

သုကတဖလဝိပါကမနုဘောသိ။

“စဝိယ ပုနရိဓာဂတော သမာနော၊

ပဋိလဘတိ ဣဓ တိဏိ လက္ခဏာနိ။

ဘဝတိ ဝိပုလဒီဃပါသဏှိကော၊

ဗြဟ္မာဝ သုဇု သုဘော သုဇာတဂတ္တော။

“သုဘုဇော သုသု သုသဏှိတော သုဇာတော၊

မုဒုတလုနဂုံလိယဿ ဟောန္တိ။

ဒီဃာ တိဘိ ပုရိသဝရဂ္ဂလက္ခဏေဟိ၊

စိရယပနာယ [စိရယာပနာယ (သျှာ.)] ကုမာရမာဒိသန္တိ။

“ဘဝတိ ယဒိ ဂိဟီ စိရံ ယပေတိ၊

စိရတရံ ပဗ္ဗဇေတိ ယဒိ တတော ဟိ။

ယာပယတိ စ ဝသိဒ္ဓိဘာဝနာယ၊

ဣတိ ဒီဃာယုကတာယ တံ နိမိတ္တ”န္တိ။

207. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

1. Knowing the dread of his own death, he refrains from taking the life of beings. For that meritorious act, he is reborn in the deva world and enjoys the fruits of his good kamma as the resultant.

2. Passing away again from the deva world, he is again reborn in the human world, endowed with these three marks of a great man.

He has well pronounced long heels and the upright, comely and well built body of a Brahmā.

3. He has youthful, shapely, well formed and beautiful arms and gentle, soft and long fingers and toes. Endowed with these three marks of a great man, the young man will be long-lived. So say the prophesying Brāhmin seers.

4. If he remains a householder, he lives long. If he goes forth from the household life, he lives even longer. Being skilled and accomplished in the attainment of jhāna, he can develop the four kinds of Iddhi, supernormal powers with which to prolong life. Those three marks are the signs which indicate long life.

၂၀၇။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မိမိ၏ သေခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကို သိ၍ (အသက်သတ်ခြင်းမှ) ရှောင်ကြဉ်၏။ ထိုကောင်းမှုကြောင့် သေသည့်နောက်၌ နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏။ ကောင်းမှု၏ အကျိုးဝိပါက်ကို ခံစားရ၏။

(၂) နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ တစ်ဖန် ဤလူ့ပြည်သို့ လာသည်ရှိသော် ဤလူ့ပြည်၌ ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာ သုံးပါးတို့ကို ရ၏။ ဖွံ့ဖြိုးရှည်လျားသော ဖနောင့်ရှိ၏။ ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်တင့်တယ်သော ကောင်းမြတ်သော ကိုယ် ရှိ၏။

(၃) နုပျိုသော ပုံသဏ္ဌာန်ကျသော ကောင်းမြတ် တင့်တယ်သော လက်ရုံး ရှိ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား နူးညံ့သိမ်မွေ့ကုန်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်းများ ရှိကုန်၏။ သုံးပါးသော ယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သတို့သားကို ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှည်လတ္တံ့ဟု လက္ခဏာဖတ် ပုဏ္ဏားတို့သည် ညွှန်ပြပြောဆို ကြကုန်၏။

(၄) အကယ်၍ လူဖြစ်အံ့၊ ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှည်၏။ အကယ်၍ ရဟန်းပြုအံ့၊ ထို့ထက်ပိုလွန်၍ ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှည်၏။ လေ့လာပြီးသည့် 'ဝသီဘော်' အဖြစ် သို့ ရောက်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားခြင်းဖြင့် ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှည်စေနိုင်၏။ ဤသို့ ထိုလက္ခဏာသုံးပါးသည် ဤသို့ အသက်ရှည်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။

(6) Sattussadatālakkaṇaṃ သတ္တုဿဒတာလက္ခဏံ

"Marks of fullness of the flesh in seven places of the body" သတ္တုဿဒ လက္ခဏာတော်

208. “Yampi , bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno dātā ahosi paṇītānaṃ rasitānaṃ khādanīyānaṃ bhojanīyānaṃ sāyanīyānaṃ lehanīyānaṃ pānānaṃ. So tassa kammaṃsa kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati, sattussado hoti, sattassa ussadā honti; ubhosu hatthesu ussadā honti, ubhosu pādesu ussadā honti, ubhosu aṃsakūṭesu ussadā honti, khandhe ussado hoti.

“So tena lakkaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Lābhī hoti paṇītānaṃ rasitānaṃ khādanīyānaṃ bhojanīyānaṃ sāyanīyānaṃ lehanīyānaṃ pānānaṃ. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Lābhī hoti paṇītānaṃ rasitānaṃ khādanīyānaṃ bhojanīyānaṃ sāyanīyānaṃ lehanīyānaṃ pānānaṃ. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၀၈. “ယဗ္ဗိ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဒတာ အဟောသိ ပဏီတာနံ ရသိတာနံ ခါဒနီယာနံ ဘောဇနီယာနံ သာယနီယာနံ လေဟနီယာနံ ပါနာနံ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသ လက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ သတ္တုဿဒော ဟောတိ။ သတ္တဿ ဥဿဒာ ဟောန္တိ; ဥဘောသု ဟတ္ထေသု ဥဿဒာ ဟောန္တိ၊ ဥဘောသု ပါဒေသု ဥဿဒာ ဟောန္တိ၊ ဥဘောသု အံသကူဠေသု ဥဿဒာ ဟောန္တိ၊ ခန္ဓေ ဥဿဒာ ဟောတိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇော သမာနော ကိံ လဘတိ? လာဘီ ဟောတိ ပဏီတာနံ ရသိတာနံ ခါဒနီယာနံ ဘောဇနီယာနံ သာယနီယာနံ လေဟနီယာနံ ပါနာနံ။ ရာဇော သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? လာဘီ ဟောတိ ပဏီတာနံ ရသိတာနံ ခါဒနီယာနံ ဘောဇနီယာနံ သာယနီယာနံ လေဟနီယာနံ ပါနာနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧ တမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါ။

208. Bhikkhus. during the rounds of the previous births, existences and abodes when he happens to be born in the human world, the Tathāgata has given away in charity excellent, tasty hard foods and soft foods and relishing things, things fit for licking and tasty drinks.

For having done this meritorious deed. ...p..

Having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world, endowed with the mark of a great man namely, mark of fullness of the flesh in seven places of

the body. These seven places, namely, both hands (palms), both feet (soles), both shoulders and the nape of the neck are filled out with flesh.

If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch...p...

What does he gain as a Monarch? He gets excellent tasty hard foods, soft foods, relishing things fit for licking and tasty drinks. This is what he gains as a Monarch ...p...

And what does he gain as the Enlightened One? He gets excellent tasty hard food, soft food, relishing things, things fit for licking and tasty drinks. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၀၈။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက မြတ်သော အရသာရှိသော ခဲဖွယ် စားဖွယ် သာယာဖွယ် လျက်ဖွယ် သောက်ဖွယ်တို့ကို ပေးလှူခဲ့၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသ လက္ခဏာကို ရ၏။ အရပ်ခုနစ်ပါး၌ (အသား) ဖြိုးမောက်ခြင်း ရှိ၏။ လက်နှစ်ဖက် ခြေနှစ်ဖက် ပခုံး စွန်းနှစ်ဖက် လည်ကုပ် (ဤအရပ်ခုနစ်ပါးတို့၌) အသားဖြိုးမောက်ခြင်း ရှိကုန်၏။

ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေအံ့၊ စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

မြတ်သော အရသာရှိသော ခဲဖွယ် စားဖွယ် သာယာဖွယ် လျက်ဖွယ် သောက်ဖွယ်တို့ကို ရ၏။ မင်း ဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကိုရ၏။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

မြတ်သော အရသာရှိသော ခဲဖွယ် စားဖွယ် သာယာဖွယ် လျက်ဖွယ် သောက်ဖွယ်တို့ကို ရ၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

209. Tatthetaṃ vuccati -

“Khajjabhojjamatha leyya sāyiyam,

Uttamaggarasadāyako ahu;

Tena so sucaritena kammunā,

Nandane ciramabhippamodati.

“Satta cussade idhādhigacchati,

Hatthapādamudutañca vindati;

Āhu byañjananimittakovidā,

Khajjabhojjarasalābhitāya naṃ.

“Yaṃ gihissapi [na taṃ gihissāpi (syā.)] tadatthajotakaṃ,

Pabbajjampi ca tadādhigacchati;

Khajjabhojjarasalābhiruttamaṃ,

Āhu sabbagihibandhanacchida”nti.

၂၀၉. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ -

“ခဇ္ဇဘောဇ္ဇမထ လေယျ သာယိယံ၊

ဥတ္တမဂ္ဂရသဒာယကော အဟု။

တေန သော သုစရိတေန ကမ္မုနာ၊

နန္ဒနေ စိရမဘိပ္ပမောဒတိ။

“သတ္တ စုဿဒေ ဣဓာဓိဂစ္ဆတိ၊

ဟတ္ထပါဒမုဒုတဉ္စ ဝိန္ဒတိ။

အာဟု ဗျဉ္ဇနနိမိတ္တကောဝိဒ၊

ခဇ္ဇဘောဇ္ဇရသလာဘိတာယ နံ။

“ယံ ဂိဟိဿပိ [န တံ ဂိဟိဿာပိ (သျှာ.)] တဒတ္ထဇောတကံ၊

ပဗ္ဗဇ္ဇမိစ္ဆံ စ တဒာဓိဂစ္ဆတိ။

ခဇ္ဇဘောဇ္ဇရသလာဘိရုတ္တမံ၊

အာဟု သဗ္ဗဂိဟိဗန္ဓနစ္ဆိဒ”န္တိ။

209. At this stage, the Theras of the Great Synod recited this verse:

1. Because he has given away as alms the most delicious tasty foods, (he gets various kinds of choice foods), soft foods and hard foods, relishing things and things fit for licking. For having practised these meritorious deeds he has performed, he revels long in the garden of Nandavana.

2. In this human world, the Bhagavā is endowed with the mark of fullness of the flesh in seven places on the body and softness and tenderness in the hands and feet. The brāhmin seers skilled in the art of prophesying say that fine food and drinks would always be easily available to the youth.

3. Whatever wholesome results accrue to him as a layman, also accrue to him when he forsakes the world. To the Bhagavā who had severed all the fetters of the human society, the choicest food and drinks are easily available, so they say.

၂၀၉။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သော အရသာကို ပေးလှူတတ်သူ ဖြစ်ခဲ့၍ မြတ်သော ခဲဖွယ် စားဖွယ် လျက်ဖွယ် သာယာဖွယ်တို့ကို ရ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် ကောင်းစွာပြုသော ထိုကောင်းမှုကံကြောင့် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ ကြာမြင့်စွာ မွေ့လျော်ရ၏။

(၂) မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလူ့ပြည်တွင် အရပ်ခုနစ်ပါး၌ (အသား) ဖြိုးမောက် ခြင်းကို ရ၏။ လက် ခြေနှိုးညှို့ခြင်း ကိုလည်း ရ၏။ လက္ခဏာဖတ်အရာ၌ လိမ္မာကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသတို့သားကို မြတ်သော ခဲဖွယ် စားဖွယ်ကို ရလွယ်၏ဟု ဆိုကုန်၏။

(၃) အကြင်ကောင်းမှုသည် လူဖြစ်သော သတို့သားအား ထိုအကျိုးကို ပြီးစေ၏။ ရဟန်းပြုသော်လည်း ထိုအကျိုး ကို ရ၏။ ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသော လူ့ဘောင် အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်ပြီးသော ဘုရားသည်လည်း မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ရလွယ်၏။

(7-8) Karacaraṇamudujālatālakkaṇāni ကရစရဏမုဒုဇာလတာလက္ခဏာနိ
Mark of tender palms and soles, and fingers and toes like lattice work
မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒ-ဇာလဟတ္ထပါဒ လက္ခဏာတော်

210. “Yampi , bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno catūhi saṅgahavatthūhi janaṃ saṅgāhako ahosi – dānena peyyavajjena [piyavācena (syā. ka.)] atthacariyāya samānattatāya. So tassa kammaṃ kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni dve mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati.
Mudutalunahatthapādo ca hoti jālahatthapādo ca.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Susaṅgahitaparijano hoti, susaṅgahitāssa honti brāhmaṇagahapatikā negamajānapadā gaṇakamahāmattā anīkaṭṭhā dovārikā amaccā pārisajjā rājāno bhogiyā kumārā. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Susaṅgahitaparijano hoti, susaṅgahitāssa honti bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo devā manussā asurā nāgā gandhabbā. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၁၀. “ယဗ္ဗိ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော စ တူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ ဇနံ သင်္ဂဟကော အဟောသိ – ဒာနေန ပေယျဝဇ္ဇေန [ပိယဝါစေန (သျှာ. က.)] အတ္ထစရိ ယာယ သမာနတ္ထတာယ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒော စ ဟောတိ ဇာလဟတ္ထပါ ဒော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? သုသင်္ဂဟိတပရိဇနော ဟောတိ၊ သုသင်္ဂဟိတာဿ ဟောန္တိ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေ ဂမဇာနပဒာ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနိကဋ္ဌာ ဒေဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? သုသင်္ဂဟိတပရိဇနော ဟောတိ၊ သုသင်္ဂဟိ တာဿ ဟောန္တိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

210. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes when he happened to be born in the human world, the Tathāgata had provided multitudes of people with four kinds of assistance (support).

These four kinds of assistance are; Generosity, pleasant speech, beneficence and treating others equally as oneself.

For having performed this meritorious deed ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with these two marks of a great man, namely, soft and tender hands and soles; fingers and toes which have evenly proportioned joint marks on them like lattice work.

If one endowed with these marks lives the household life, he will become a Universal Monarch....p...

What does he gain as a Monarch? He is surrounded by a well united group of followers. His followers are well united. They are brahmins and men of wealth, townsfolk and city dwellers, finance ministers, army officers, gatekeepers, counsellors, members of the consultative assembly, kings, viceroys and royal princes. This is what he gains as a Monarch.

And what does he gain as the Enlightened One? He is surrounded by a well united group of followers. His followers are well united. They are bhikkhus, bhikkhunīs, lay male disciples, female lay disciples, devas, human beings, asūras. Nāgas, and gandhabbas. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၁၀။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန' တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက သင်္ဂဟတရားလေးပါးတို့ဖြင့် လူအပေါင်းကို ချီးမြှောက်ခဲ့၏။

ထိုသင်္ဂဟတရား လေးပါးတို့သည်ကား -

(၁) ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း၊

(၂) ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုခြင်း၊

(၃) အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ဆောင်ခြင်း၊

(၄) မိမိနှင့် ထပ်တူညီမျှ ဆက်ဆံခြင်းတို့တည်း။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကောင်းမှုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသ လက္ခဏာနှစ်ပါးကို ရ၏။ နူးညံ့ နုနယ်သော လက်ဖဝါး ခြေဖဝါးလည်း ရှိ၏။ ကွန်ရက်ပမာ အရေးအကြောင်း ညီညာသော လက်ခြေလည်း ရှိ၏။

ထိုလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေအံ့၊ စကြဝတေး မင်း ဖြစ်၏။ ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

ကောင်းစွာ စည်းလုံးညီညွတ်သော ပရိသတ်ရှိ၏။ ထိုမင်း၏ ပရိသတ်တို့သည် ကောင်းစွာ စည်းလုံး ညီညွတ် ကုန်၏။ ထိုပရိသတ်တို့သည်ကား ပုဏ္ဏားများ သူဌေးသူကြွယ်များ မြို့သူမြို့သား နယ်သူ နယ်သားများ ဘဏ္ဍာရေး အမတ်များ အမတ်ချုပ်ကြီးများ ဆင်စီးသူရဲများ မြင်းစီးသူရဲများ တံခါးမှူးများ အမှုဆောင်အမတ် များ အတိုင်ပင်ခံ အမတ်များ လက်အောက်ခံဘုရင်များ မြို့စား နယ်စားများ မင်းညီ မင်းသားများတို့ ဖြစ် ကုန်၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

ကောင်းစွာ စည်းလုံးညီညွတ်သော ပရိသတ်ရှိ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ပရိသတ်တို့သည် ကောင်းစွာ စည်းလုံး ညီညွတ်ကုန်၏။ ထိုပရိသတ်တို့သည်ကား ရဟန်းယောကျ်ားများ ရဟန်းမိန်းမများ ဥပါသကာ ယောကျ်ားများ ဥပါသကာမိန်းမများ နတ်များ လူများ အသုရာများ နဂါးများနှင့် ဂန္ဓဗ္ဗများ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤ အကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

“Dānampi catthacariyatañca [dānampi ca atthacariyatampi ca (sī. pī.)],

Piyavāditañca samānattatañca [piyavadatañca samānachandatañca (sī. pī.)];

Kariyacariyasusaṅgahaṃ bahūnaṃ,

Anavamatenā guṇena yāti saggaṃ.

“Caviya punaridhāgato samāno,

Karacaraṇamudutañca jālino ca;

Atirucirasuvaggudassaneyyaṃ,

Paṭilabhati daharo susu kumāro.

“Bhavati parijanassavo vidheyyo,

Mahimaṃ āvasito susaṅgahito;

Piyavadū hitasukhataṃ jigīsamāno [jigimā samāno (sī. syā. pī.)],

Abhirucitāni guṇāni ācarati.

“Yadi ca jahati sabbakāmabhogaṃ,

Kathayati dhammakathaṃ jino janassa;

Vacanapaṭīkarassābhippasannā ,

Sutvāna dhammānudhammamācarantī”ti.

၂၁၁. တစ္ဆေတံ ဝုစ္ဆတိ -

“ဒာနမ္မိ စတ္ထစရိယတဉ္စ [ဒာနမ္မိ စ အတ္ထစရိယတမ္မိ စ (သီ. ပီ.)]၊

ပိယဝါဒိတဉ္စ သမာနတ္ထတဉ္စ [ပိယဝဒတဉ္စ သမာနဆန္ဒတဉ္စ (သီ. ပီ.)]။

ကရိယစရိယသုသင်္ဂဟံ ဗဟူနံ၊

အနဝမတေန ဂုဏေန ယာတိ သဂ္ဂံ။

“စဝိယ ပုနရိဓာဂတော သမာနော၊

ကရစရဏမုဒုတဉ္စ ဇာလိနော စ။

အဘိရုစိရသုဝဂ္ဂုဒဿနေယျံ၊

ပဋိလဘတိ ဒဟရော သုသု ကုမာရော။

“ဘဝတိ ပရိနေဿဝေါ ပိဓေယျော၊

မဟိမံ အာဝသိတော သုသင်္ဂဟိတော။

ပိယဝဒှ ဟိတသုခတံ ဇိဂိသမာနော [ဇိဂိ သမာနော (သီ. သျှာ. ပီ.)]၊

အဘိရုစိတာနိ ဂုဏာနိ အာစရတိ။

“ယဒိ စ ဧဟတိ သဗ္ဗကာမဘောဂံ၊

ကထယတိ ဓမ္မကထံ ဇိနော ဇနဿ။

ဝစနပဋိကရဿာဘိပ္ပသန္တာ ၊

သုတွာန ဓမ္မာနုဓမ္မမာစရန္တိ”တိ။

211. At this stage the Theras of the Great Synod recited these verses:

1. By this admirable virtue of having practised generosity, beneficence, pleasant speech and treating others equally as oneself, he goes to the deva world.

2. Passing away from the deva world and appearing in the human world, the gentle youth is born endowed with soft and tender palms and soles which are exceedingly delightful and pleasing in appearance, together with fingers and toes which have evenly proportioned joint marks on them like lattice work.

3. If he rules over the earth, he is attended upon by a retinue of followers, who are completely submissive to him and who are skilled in management of affairs who are well united, who speak only pleasant words, and seeking for the welfare and happiness of beings and perform the most admirable, virtuous deeds.

4. If he abandons all enjoyment of sensual pleasures, he will become a Buddha, who teaches the true dhamma to the people. In those who follow his words, devotional piety is aroused as a result of having his Teachings; and they practise the Dhamma in conformity with the highest stage of Vipassanā meditation, leading to Magga.

၂၁။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) ပေးလှူခြင်း၊ အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ဆောင်ခြင်း၊ ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုခြင်း၊ မိမိနှင့် ထပ်တူ ညီမျှသော ဆက်ဆံခြင်းတို့ကို ပြုလျက် များစွာသော လူတို့အား ဤချီးမြှောက်ခြင်းကို ကျင့်ဆောင်၍ ချီးမွမ်းအပ်သော ဂုဏ်ကြောင့် နတ်ပြည်သို့ လားရ၏။

(၂) နတ်ပြည်မှ စုတေခဲ့၍ တစ်ဖန် လူ့ပြည်သို့ လာသည်ရှိသော် ငယ်ရွယ်နုပျိုသော သတို့သားသည် အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် အလွန်တင့်တယ်၍ ရှုချင်ဖွယ်ရှိသော နူးညံ့သော လက်ဖဝါး ခြေဖဝါးကိုလည်းကောင်း ကွန်ရက် ပမာ အရေးအကြောင်း ညီညာသော လက်ခြေတို့ကိုလည်းကောင်း ရ၏။

--

(၃) ဤမြေပြင် (လောက) ကို အုပ်စိုး၍ နေသော် စကားကို လိုက်နာသော အမှု ကြီးငယ်ကို စီရင်တတ်သော စည်းရုံးညီညွတ်သော ပရိသတ်ရှိ၏။ ချစ်ဖွယ်သော စကားကို ဆိုသည်ဖြစ်၍ သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားချမ်းသာကို ရှာမှီးလျက် အလွန် နှစ် သက်အပ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ကျင့်ဆောင်တတ်၏။

(၄) အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်ခံစားခြင်းကို အကယ်၍ စွန့်ခွဲသော် ဘုရားဖြစ်၍ လူအပေါင်းအား မှန်သော တရားကို ဟောတတ်၏။ ထိုဘုရား၏ စကားကို လိုက် နာကြသူ လူအများသည် တရားကို နာရ၍ အလွန်ကြည်ညိုကြပြီးလျှင် လောကုတ္တရာ တရားနှင့်လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်၏။

(9-10) Ussaṅkhapādauddhaggaḷomatālakkaṇāni ဥဿင်္ခပါဒဥဒ္ဓဂ္ဂလောမတာလက္ခဏာနိ

(9) Mark of Arched Feet with High Ankles (10) Mark of Body Hairs Turning Upwards

ဥဿင်္ခပါဒ-ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမ လက္ခဏာတော်

212. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno [samāno bahuno janassa (sī. pī.)] atthūpasamhitaṃ dhammūpasamhitaṃ vācam bhāsitaṃ ahosi, bahujanaṃ nidaṃsesi, pāṇīnaṃ hitasukkhāvaho dhammayāgī. So tassa kammassa kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni dve mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati. Ussaṅkhapādo ca hoti, uddhaggaḷomo ca.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato, sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Aggo ca hoti seṭṭho ca pāmokkho ca uttamo ca pavaro ca kāmabhogīnaṃ. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Aggo ca hoti seṭṭho ca pāmokkho ca uttamo ca pavaro ca sabbasattānaṃ. Buddho samāno idaṃ labhati”.

Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၁၂. “ယမ္ပိ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော [သမာနော ဗဟုနော ဇနဿ (သီ. ပီ.)] အတ္ထူပသံဟိတံ ဓမ္မူပသံဟိတံ ဝါစံ ဘာသိတာ အဟောသိ၊ ဗဟုဇနံ နိဒံ သေသိ၊ ပါဏီနံ ဟိတသုခဝဟော ဓမ္မယာဂီ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ ဥဿင်္ခပါဒော စ ဟောတိ၊ ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အဂ္ဂေါ စ ဟောတိ သေဋ္ဌော စ ပါမောက္ခေါ စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စ ကာမဘောဂီနံ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ပုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အဂ္ဂေါ စ ဟောတိ သေဋ္ဌော စ ပါမောက္ခေါ စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စ သဗ္ဗသတ္တာနံ။ ပုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

212. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata spoke only what is beneficial and what

is concerned with the Dhamma. He explains these dhammas very clearly to the people. He works for the welfare and happiness of the multitude and offers them the Dhamma as a gift.

For having performed this meritorious ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with these two marks of a great man, namely, high ankles and the body hairs that turn upwards.

If one endowed with these marks lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p...

What does he gain as a Monarch? Amongst those who enjoy sensual pleasures, he is the greatest, the most admirable, the chief, the most eminent, the most distinguished. This is what he gains as a Monarch.

And what does he gain as the Enlightened One? Amongst all beings, the Bhagavā is the greatest, the most admirable, the chief, the most eminent, the most distinguished. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၁၂။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေ ခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန' တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက အကျိုးနှင့် စပ်သော ကုသိုလ်တရားနှင့် စပ်သော စကားကို ဆိုတတ်၏။ လူအများအား ထို တရားတို့ကို ထင်ရှားအောင် ပြတတ်၏။ သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင် တတ်၏။ တရားအလှူကို ပေး တတ်၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာ နှစ်ပါးကို ရ၏။ ဖမ္မက်မြင့်သော ခြေ ရှိ၏။ အထက်သို့ ကော့တက်သော မွေးညင်းရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ထို မြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- လောကီ လူသား အပေါင်းတို့တွင် အကြီးမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏။ အချီးမွမ်း အပ်ဆုံး ဖြစ်၏။ အချုပ်ဆုံး ဖြစ်၏။ အပြဋ္ဌာန်းဆုံး ဖြစ်၏။ အနှစ်သက်အပ်ဆုံး ဖြစ်၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုး ကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- အားလုံးသော သတ္တဝါတို့တွင် အကြီးမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏။ အချီးမွမ်း အပ်ဆုံး ဖြစ်၏။ အချုပ်ဆုံး ဖြစ်၏။ အပြဋ္ဌာန်းဆုံး ဖြစ်၏။ အနှစ်သက်အပ်ဆုံး ဖြစ်၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤ အကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

213. Tatthetaṃ vuccati –

“Atthadhammasahitaṃ [atthadhammasaṃhitaṃ (ka. sī. pī.), atthadhammupasaṃhitaṃ (ka.)]
pure giraṃ,

Erayaṃ bahujanaṃ nidaṃsayi;

Pāṇinaṃ hitasukhāvaho ahu,

Dhammayāgamayajī [dhammayāgaṃ assaji (ka.)] amaccharī.

“Tena so sucaritena kammunā,

Suggatiṃ vajati tattha modati;

Lakkhaṇāni ca duve idhāgato,

Uttamappamukhatāya [uttamasukhatāya (syā.), uttamapamukkhatāya (ka.)] vindati.

“Ubbhamuppatitalomavā saso,

Pādagaṇṭhirahu sādhusaṇṭhitā;

Maṃsalohitācitā tacotthatā,

Uparicaraṇasobhanā [uparijānusobhanā (syā.), upari ca pana sobhanā (sī. pī.)] ahu.

“Gehamāvasati ce tathāvidho,

Aggataṃ vajati kāmabhoginaṃ;

Tena uttaritaro na vijjati,

Jambudīpamabhibhuyya iriyati.

“Pabbajampi ca anomanikkamo,

Aggataṃ vajati sabbapāṇinaṃ;

Tena uttaritaro na vijjati,

Sabbalokamabhibhuyya viharatī”ti.

၂၁၃. တတ္ထေတံ ဝုစ္ဆတိ -

“အတ္ထဓမ္မသဟိတံ [အတ္ထဓမ္မသံဟိတံ (က. သီ. ပီ.)၊ အတ္ထဓမ္မပုဿဟိတံ (က.)] ပုရေ ဂိရံ၊

ဧရယံ ဗဟုဇနံ နိဒ္ဒသယိ။

ပါဏိနံ ဟိတသုခါဝဟော အဟု၊

ဓမ္မယာဂမယဇီ [ဓမ္မယာဂံ အဿဇီ (က.)] အမစ္ဆရီ။

“တေန သော သုစရိတေန ကမ္မုနာ၊

သုဂ္ဂတိံ ဝဇေတိ တတ္ထ မောဒတိ။

လက္ခဏာနိ စ ဒုဝေ ဣဓာဂတော၊

ဥတ္တမပ္ပမုခတာယ [ဥတ္တမသုခတာယ (သျှာ.)၊ ဥတ္တမပမုက္ခတာယ (က.)] ဝိန္နတိ။

“ဥဗ္ဘုပ္ပုပ္ဖတိတလောမဝါ သသော၊

ပါဒဂဏ္ဌိရဟု သာဓုသဏ္ဌိတာ။

မံသလောဟိတာစိတာ တစောတ္ထတာ၊

ဥပရိစရဏသောဘနာ [ဥပရိဇာနုသောဘနာ (သျှာ.)၊ ဥပရိ စ ပန သောဘနာ (သီ. ပီ.)] အဟု။

“ဂေဟမာဝသတိ စေ တထာဝိဓော၊

အဂ္ဂတံ ဝဇေတိ ကာမဘောဂိနံ။

တေန ဥတ္တရိတရော န ဝိဇ္ဇတိ၊

ဇမ္ဗုဒီပမာဘိဘုယျ ဣရိယတိ။

“ပဗ္ဗဇေဓိ စ အနောမနိက္ကမော၊

အဂ္ဂတံ ဝဇေတိ သဗ္ဗပါဏိနံ။

တေန ဥတ္တရိတရော န ဝိဇ္ဇတိ၊

သဗ္ဗလောကမာဘိဘုယျ ဝိဟရတိ”တိ။

213. At this stage the Theras of the Great Synod recited these verses:

1. In former existences the Bhagavā had spoken only what is beneficial and what is concerned with meritorious Dhamma. He had worked for the welfare and happiness of the multitude. Free of envy, he makes the gift of the Dhamma.

2. By virtue of these well performed meritorious deeds, he makes his way to the deva world,

where he enjoys the delights of the devas. Being reborn again in the human world, he is endowed

with two marks of a great man, to become the most excellent and paramount amongst beings.

3. He possesses body hairs which turn upwards. He has shapely ankles high above the feet and well filled with flesh and blood, covered by a smooth skin. They look graceful high above the feet.

4. If he remains in a household life, he will become the chief amongst those who delight in sensual pleasures; there is none to surpass him. He rules over the whole of Jambudipa.

5. If he leaves the household life for the homeless life, living a noble life, he will become the most noble and exalted amongst all beings, the Buddha.

There is none to surpass him, the Supremely Enlightened One, the conqueror over the whole world of beings.

၂၁၃။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) ရှေးရှေးဘဝ၌ အကျိုးနှင့်စပ်သော ကုသိုလ်တရားနှင့်စပ်သော စကားကို ဟောလျက် လူအများ၏ အစီးအပွားကို ပြခဲ့၏။ သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်ခဲ့၏။ ဝန်တိုမှု ကင်းခဲ့၏။ တရားအလှူဟူသော ယဇ်ကို ပူဇော်ခဲ့၏။

--

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ကျင့်သော ထိုကောင်းမှုကြောင့် နတ် ပြည်သို့ လားရ၏။ ထိုနတ်ပြည်၌ မွေ့လျော်ရ၏။ ဤလူ့ပြည်သို့ လာသည်ရှိသော် အမြင့်အမြတ် အခေါင်အထွတ်ဖြစ်ခြင်းအလို့ငှါ မဟာပုရိသ လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့ကို ရ၏။

(၃) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အထက်သို့ ကော့တက်သော မွေးညင်းရှိ၏။ အသားအသွေးနှင့် ပြည့်စုံသော အရေတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ခြေဖျက်တို့သည် ကောင်းစွာ တည်ကုန်၏။ ခြေ၏ အထက်၌ အလွန်တင့်တယ်ကုန်၏။

(၄) ထိုသို့သဘောရှိသော သတို့သားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် လောကီလူသားတို့တွင် အမြတ်ဆုံး (မင်း) အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုသတို့သားထက် လွန်သောသူ မရှိ၊ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းကို လွှမ်းမိုးအုပ်စိုးရ၏။

(၅) တောထွက်၍ ရဟန်းပြုခဲ့သော် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့တွင် အမြတ်ဆုံး (ဘုရား) အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုဘုရားထက် လွန်သောသူ မရှိ၊ အလုံးစုံသော သတ္တလောကကို လွှမ်းမိုး၍ နေရ၏။

(11) Eṇijaṅghalakkhaṇaṃ ဇေဏိဇယံလက္ခဏံ

Mark of shanks like those of an eni-deer ဇေဏိဇယံ လက္ခဏာတော်

214. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno sakkaccaṃ vācetaṃ ahosi sippaṃ vā vijjaṃ vā caraṇaṃ vā kammaṃ vā – ‘kiṃ time khippaṃ vijāneyyuraṃ, khippaṃ paṭipajjeyyuraṃ, na ciraṃ kilisseyyu’nti. So tassa

kammassa kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati. Eṇijaṅgho hoti.

“So tena lakkhaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Yāni tāni rājārahāni rājaṅgāni rājūpabhogāni rājānucchavikāni tāni khippaṃ paṭilabhati. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Yāni tāni samaṇārahāni samaṇaṅgāni samaṇūpabhogāni samaṇānucchavikāni, tāni khippaṃ paṭilabhati. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၁၄. “ယမ္ဗိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော သက္ကစ္စံ ဝါစေတာ အဟောသိ သိပ္ပံ ဝါ ဝိဇ္ဇံ ဝါ စရဏံ ဝါ ကမ္မံ ဝါ - ‘ကိံ တိမေ သိပ္ပံ ဝိဇ္ဇာနေယျံ၊ သိပ္ပံ ပဋိပဇ္ဇေယျံ၊ န စိရံ ကိလိဿေယျံ”န္တိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ ဧဏိဇေယံ ဟောတိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇော သမာနော ကိံ လဘတိ? ယာနိ တာနိ ရာဇာရဟာနိ ရာဇင်္ဂီနိ ရာဇူပဘောဂါနိ ရာဇနုစ္ဆဝိကာနိ တာနိ သိပ္ပံ ပဋိလဘတိ။ ရာဇော သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? ယာနိ တာနိ သမဏာရဟာနိ သမဏင်္ဂီနိ သမဏူပဘောဂါနိ သမဏနုစ္ဆဝိကာနိ၊ တာနိ သိပ္ပံ ပဋိလဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

214. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences, and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata after thinking: 'How could I teach people to learn quickly and make quick practical applications of what they have learnt, without having to toil hard for a long time? , teaches them the arts and sciences thoroughly together with moral precepts and the knowledge that one is the inheritor of one's own actions.

For having done this meritorious deed ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with this mark of a great man, namely, well proportioned shanks like those of an eni-deer.

If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a monarch? He readily gets treasures which are worthy of a king, which form the constituent parts of kingship, which are enjoyable by a king and which are befitting to a king (such as elephants and horses). This is what he gains as a Monarch...p...

And what does he gain as an Enlightened One? He readily gets whenever he wishes, material requisites (such as robes, alms-food, etc, and the four kinds of audiences) which are worthy of a Samana, which forms the constituent parts of a Samana's life, which are enjoyable by a Samana and which are befitting to a Samana. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၁၄။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက " ဤသူတို့သည် အဘယ်သို့လျှင် လျင်စွာ သိကုန်အံ့နည်း၊ ဤသူတို့သည် အဘယ်သို့လျှင် လျင်စွာ ကျင့်ကုန်အံ့နည်း၊ ဤသူတို့သည် အဘယ်သို့လျှင် ကြာမြင့်စွာ မပင် ပန်းကုန်အံ့နည်း"ဟု ကြံစည်၍ သိပွအတတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာအတတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အကျင့်သီလ ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မဿကတာ ပညာကိုလည်းကောင်း ရှိသေစွာ (ဂရုတစိုက်) ပို့ချခဲ့၏ 'သင်ကြားပေး ခဲ့၏'။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာကို ရ၏၊ ဧဏီသား ကဲ့သို့ (ပြေပြစ်သော) သလုံးမြင်းခေါင်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၍ လူ့ ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- မင်းတို့အား ထိုက်ကုန်သော မင်းတို့အင်္ဂါဖြစ်ကုန်သော မင်းတို့ အသုံးအဆောင်ဖြစ်ကုန်သော မင်း တို့အား လျောက်ပတ်ကုန်သော အကြင်ဆင်ယာဉ် မြင်းယာဉ် စသည်တို့ ရှိကုန်၏၊ ထိုဆင်ယာဉ် မြင်းယာဉ်စသည်တို့ကို လျင်စွာရ၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

--

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- ရဟန်း တို့အား ထိုက်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ အင်္ဂါ ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ် ကုန်သော ရဟန်းတို့အား လျောက်ပတ်ကုန်သော အကြင် သင်္ကန်းစသော ပရိက္ခရာနှင့် ပရိသတ်လေးပါး စသည်တို့ ရှိကုန်၏၊ ထိုသင်္ကန်းစသော ပရိက္ခရာနှင့် ပရိသတ်လေးပါးစသည်တို့ ကို လျင်စွာ ရ၏။ ဘုရား ဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

215. Tatthetaṃ vuccati –

“Sippesu vijjācaraṇesu kammesu [kammasu (sī. pī.)],

Kathaṃ vijāneyyumaṃ [vijāneyya (sī. pī.), vijāneyyu (syā.)] lahunti icchatī;

Yadūpaghātāya na hoti kassaci,

Vāceti khippaṃ na ciraṃ kilissati.

“Taṃ kammaṃ katvā kusalaṃ sukhudrayaṃ [sukhindriyaṃ (ka.)],

Jaṅghā manuññā labhate susaṇṭhitā;

Vaṭṭā sujātā anupubbamuggatā,

Uddhaggaḷomā sukhumattacotthatā.

“Eṇeyya jaṅghoti tamāhu puggalaṃ,

Sampattiyā khippamidhāhu [khippamidāhu (?)] lakkhaṇaṃ;

Gehānulomāni yadābhikaṅkhati,

Apabbajaṃ khippamidhādhiḡacchati [khippamidādhigacchati (?)].

“Sace ca pabbajjamupeti tādiso,

Nekkhammachandābhirato vicakkhaṇo;

Anucchavikassa yadānulomikaṃ,

Taṃ vindati khippamanomavikkamo [nikkamo (sī. syā. pī.)]”ti.

၂၁၅. တထွေတံ ဝုစ္စတိ -

“သိပ္ပေသု ဝိဇ္ဇာစရဏေသု ကမ္မေသု [ကမ္မသု (သီ. ပီ.)]၊

ကထံ ဝိဇာနေယျံ [ဝိဇာနေယျ (သီ. ပီ.)၊ ဝိဇာနေယျ (သျှာ.)] လဟုန္တိ ဣစ္ဆတိ။

ယဒ္ဓုပဃာတာယ န ဟောတိ ကဿစိ၊

ဝါစေတိ ခိပ္ပံ န စိရံ ကိလိဿတိ။

“တံ ကမ္မံ ကတွာ ကုသလံ သုခုဒြယံ [သုခိန္ဒြိယံ (က.)]၊

ဇယော မနုဿာ လဘတေ သုသဏ္ဌိတာ။

ဝဇ္ဇာ သုဇာတာ အနုပုဗ္ဗမုဂ္ဂတာ၊

ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမာ သုခုမတ္တစောတ္တတာ။

“ဇဏေယျဇယောတိ တမာဟု ပုဂ္ဂလံ၊

သမ္ပတ္တိယာ ခိပ္ပမိဓာဟု [ခိပ္ပမိဒာဟု (?)] လက္ခဏံ။

ဂေဟာနုလောမာနိ ယဒာဘိကဇံတိ၊

အပဗ္ဗဇံ ခိပ္ပမိဓာဓိဂစ္ဆတိ [ခိပ္ပမိဒာဓိဂစ္ဆတိ (?)]။

“သစေ စ ပဗ္ဗဇမုပေတိ တာဒိဿော၊

နေက္ခမ္မဆန္ဒာဘိရတော ဝိစက္ခဏော။

အနုစ္ဆဝိကဿ ယဒာနုလောမိကံ၊

တံ ဝိန္နတိ ခိပ္ပမနောမဝိက္ကမော [နိက္ကမော (သီ. သျှာ. ပီ.)]”တိ။

215. At this stage the Theras of the Great Synod recited these verses.

1. It is the wish of the Bhagavā that people should quickly learn the arts, the sciences, the moral

precepts and acquire the knowledge that one is the inheritor of one's own actions. He teaches them quickly any branch of knowledge that will not be harmful to anyone, without letting them toil hard for a long time.

2. By virtue of having done meritorious deeds which give happy results, he possesses graceful, shapely, round and well built shanks which get bigger gradually upwards, which have hairs that turn upwards and which are covered with soft, smooth skin.

3. The wise seers declare him to be one endowed with the mark of shanks like those of an ani-deer. This is said to be a mark of instant prosperity. If he does not leave the household life or become a recluse, he can readily get worldly things, such as kingdom, wealth etc, whenever he wishes.

If such a person goes forth into the homeless life, he is bound to become one who desires for and finds delight in renunciation of all worldly life who is endowed with wisdom. The requisites necessary and proper for a recluse are instantly available for him who lives a noble life. ၂၁၅။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် သိပ္ပံအတတ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာအတတ်တို့၌ လည်းကောင်း၊ အကျင့်သီလတို့၌လည်းကောင်း၊ ကမ္မဿကတာပညာတို့၌လည်း ကောင်း "အဘယ်သို့လျှင် (ဤသူတို့သည်) လျင်စွာ သိကုန်အံ့နည်း"ဟု အလို ရှိ၏။ အကြင်အတတ်သည် တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူအား ညှဉ်းဆဲရန် မဖြစ်။ ထိုအတတ်ကို လျင်စွာ သင်ပေး၏။ ကြာမြင့်စွာ မပင်ပန်းစေ။

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ချမ်းသာခြင်း အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ထို ကောင်းမှုကံကို ပြုခဲ့၍ နှစ်သက်ဖွယ် ရှိကုန်သော ကောင်းသော သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော ကောင်းသော အမျိုးအစားဖြစ်ကုန်သော အစဉ်အတိုင်း အထက်သို့ တက်၍ ပြည့်ဖြိုးလုံးဝရန်ကုန်သော အထက်သို့ ကော့တက်သည့် အမွှေးရှိကုန်သော ချောမွေ့သော အရေတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သော သလုံးမြင်းခေါင်းတို့ကို ရ၏။

(၃) ထိုသတို့သားကို ဧဏီသားကောင်၏ သလုံးမြင်းခေါင်းကဲ့သို့သော သလုံး မြင်းခေါင်း 'ဧဏီဇေယံလက္ခဏာ' ရှိသောသူဟု ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏။ ဤဧဏီဇေယံ လက္ခဏာသည် လိုလေရာရာ လျင်စွာ ပြည့်စုံခြင်း၏ လက္ခဏာ ဖြစ်၏။ ရဟန်း မပြုသော် လူတို့နှင့် သင့်လျော်ကုန်သော တိုင်းပြည်နိုင်ငံ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို အလိုရှိသောအခါ လျင်စွာ ရ၏။

(၄) ထိုဧဏီဇေယံလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော သတို့သားသည် အကယ်၍ ရဟန်း ပြုသော် လောကနယ်မှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုခြင်း 'နေက္ခမ္မဆန္ဒ' ၌ မွေ့လျော်၏။ ပညာအဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်း

အား လျှောက်ပတ်သော ပစ္စည်း ပရိက္ခရာနှင့် ပရိသတ်စသည်ကို အလိုရှိသောအခါ လျင်စွာရ၏။ မဆုတ်မနစ် မြတ်သောလုံ့လနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(12) Sukhumacchavilakkhaṇaṃ သုခုမစ္ဆဝိလက္ခဏံ

Mark of Smooth Skin သုခုမစ္ဆဝိ လက္ခဏာတော်

216. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno samaṇaṃ vā brāhmaṇaṃ vā upasaṅkamtvā paripucchitā ahosi – “kiṃ, bhante, kusalaṃ, kiṃ akusalaṃ, kiṃ sāvajjaṃ, kiṃ anavajjaṃ, kiṃ sevitaḥḥaṃ, kiṃ na sevitaḥḥaṃ, kiṃ me karīyamānaṃ dīgharattaṃ ahitāya dukkhāya assa, kiṃ vā pana me karīyamānaṃ dīgharattaṃ hitāya sukhāya assā”ti. So tassa kammassa kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati. Sukhumacchavi hoti, sukhumattā chaviyā rajojallaṃ kāye na upalimpati.

“So tena lakkhaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Mahāpaṇīṇo hoti, nāssa hoti koci paṇīṇāya sadiso vā seṭṭho vā kāmabhogīnaṃ. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Mahāpaṇīṇo hoti puthupaṇīṇo hāsapaṇīṇo [hāsupaṇīṇo (sī. pī.)] javanapaṇīṇo tikkhapaṇīṇo nibbedhikapaṇīṇo, nāssa hoti koci paṇīṇāya sadiso vā seṭṭho vā sabbasattānaṃ. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၁၆. “ယဗ္ဗိ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆိတာ အဟောသိ – “ကိံ၊ ဘန္တေ၊ ကုသလံ၊ ကိံ အကုသလံ၊ ကိံ သာ ဝဇ္ဇံ၊ ကိံ အနဝဇ္ဇံ၊ ကိံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ကိံ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ကိံ မေ ကရိယမာနံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခိယ အဿ၊ ကိံ ဝါ ပန မေ ကရိယမာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခိယ အဿာ”တိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ သုခုမစ္ဆဝိ ဟော တိ၊ သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ ရဇောဇလ္လံ ကာယေ န ဥပလိမ္ပတိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာပညော ဟောတိ၊ နာဿ ဟောတိ ကောစိ ပညာယ သဒိသော ဝါ သေဋ္ဌော ဝါ ကာမဘောဂီနံ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာပညော ဟောတိ ပုထုပညော ဟာသပညော [ဟာသုပညော (သီ. ပီ.)] ဇေနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော၊ နာဿ ဟောတိ ကောစိ ပညာယ သဒိသော ဝါ သေဋ္ဌော ဝါ သဗ္ဗသတ္တာနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

216. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata approached Samaṇas and Brāhmanas and asked them repeatedly. "What Revered Sirs, is meritoriousness, what is demeritoriousness? What is blameworthy, what is blameless? What should be resorted to, what should not be resorted to? Which actions performed by me will lead to disadvantage and suffering for a long time? Which actions performed by me will lead to prosperity and happiness for a long time?"

For having done this meritorious deed ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with this mark of a great man, namely, smooth skin. His skin is so smooth, no dust or dirt clings to his body.

If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a monarch? He has great wisdom. Amongst those who enjoy sensual pleasures there is none to equal him or to surpass him in wisdom. This is what he gains as a Monarch ...p...

And what does he gain as an Enlightened One? He has great wisdom, wide wisdom, witty wisdom, wisdom which is swift, sharp wisdom, penetrative wisdom.

There is amongst all beings none to equal him or to surpass him in wisdom. This is what he gains as the Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၁၆။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက သမဏကိုလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏကိုလည်းကောင်း ချဉ်းကပ်၍ အဖန်ဖန် မေးမြန်းခဲ့၏။

"အသျှင်ဘုရား အဘယ်သဘောသည် ကုသိုလ်မည်ပါသနည်း၊ အဘယ်သဘောသည် အကုသိုလ် မည်ပါသနည်း၊ အဘယ်သဘောသည် အပြစ်ရှိပါသနည်း၊ အဘယ်သဘောသည် အပြစ်ကင်းပါသနည်း၊ အဘယ်တရားကို မှီဝဲအပ်ပါသနည်း၊ အဘယ်တရားကို မမှီဝဲအပ်ပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ်ပြုအပ်သော အဘယ် တရားသည် ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ ဆင်းရဲခြင်းငှါ ဖြစ်ရာပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ်ပြု အပ်သော အဘယ် တရားသည် ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွားရှိခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်ရာပါသနည်း"ဟု အဖန်ဖန် မေးမြန်းခဲ့၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာကို ရ၏။ ချောမွေ့သော အသားအရေ ရှိ၏။ အသားအရေ ချောမွေ့သောကြောင့် ကိုယ်၌ မြူအညစ်အကြေး မငြိကပ်၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည် ထို လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၍ လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- ငြ ကီးသော ပညာရှိ၏။ လောကီလူသားတို့တွင် ပညာအရာ၌ ထိုမင်း နှင့်တူသော တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်လည်းကောင်း ထိုမင်းထက်မြတ်သော တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်လည်းကောင်း မရှိ။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- ငြ ကီးသော ပညာရှိ၏။ များသော ပညာရှိ၏။ ရွှင်သော ပညာရှိ၏။ လျင်သော ပညာရှိ၏။ ထက်သောပညာရှိ၏။ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သော ပညာရှိ၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့တွင် ပညာအရာ၌ ထိုဘုရားနှင့် တူသော တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်လည်းကောင်း၊ ထိုဘုရားထက် မြတ်သော တစ်စုံ တစ်ယောက်သော သူသည်လည်းကောင်း မရှိ။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား သည် ဟောတော်မူ၏။

217. Tatthetaṃ vuccati –

“Pure puratthā purimāsu jāṭisu,

Aññātukāmo paripucchitā ahu;

Sussūsitā pabbajitaṃ upāsītā,

Atthantaro atthakathaṃ nisāmayi.

“Paññāpaṭilābhagatena [paññāpaṭilābhakatena (sī. pī.) ṭṭhā oloketabbā] kammunā,

Manussabhūto sukhumacchavī ahu;

Byākamsu uppādanimittakovidā,

Sukhumāni atthāni avecca dakkhiti.

“Sace na pabbajjamupeti tādiso,

Vatteti cakkam pathaviṃ pasāsati;

Atthānusiṭṭhīsu pariggāhesu ca,

Na tena seyyo sadiso ca vijjati.

“Sace ca pabbajjamupeti tādiso,

Nekkhammachandābhirato vicakkhaṇo;

Paññāvisiṭṭhaṃ labhate anuttaraṃ,

Pappoti bodhiṃ varabhūrimedhaso”ti.

၂၁၇. တထွေတံ ဝုစ္စတိ -

“ပုရေ ပုရတ္တာ ပုရိမာသု ဇာတိသု၊

အညာတုကာမော ပရိပုစ္ဆိတာ အဟု။

သုဿူသိတာ ပဗ္ဗဇိတံ ဥပါသိတာ၊

အတ္တန္တရော အတ္တကထံ နိဿာမယိ။

“ပညာပဋိလာဘဂတေန [ပညာပဋိလာဘဂတေန (သီ. ပိ.) ဋီကာ ပြုလောကေတဗ္ဗာ] ကမ္မုနာ၊

မနုဿဘူတော သုခုမစ္ဆဝီ အဟု။

ဗျာကံသု ဥပ္ပါဒနိမိတ္တကောဝိဒာ၊

သုခုမာနိ အတ္တာနိ အဝေစ္စ ဒက္ခိတိ။

“သစေ န ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော၊

ဝတ္ထေတိ စက္ကံ ပထဝီ ပဿာသတိ။

အတ္တာနုသိဋ္ဌိသု ပရိဂ္ဂဟေသု စ၊

န တေန သေယျော သဒိသော စ ဝိဇ္ဇတိ။

“သစေ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော၊

နေက္ခမ္မဆန္ဒာဘိရတော ဝိစက္ခဏော။

ပညာဝိသိဋ္ဌိ လာဘတေ အနတ္တရံ၊

ပပေါတိ ဗောဓိ ဝရဘူရိမေသော”တိ။

217. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

1. In the past, in his previous existences, the Tathāgata had asked Samaṇas and Brahmaṇas many questions repeatedly out of desire to know, and followed their instructions, and waited on them. Desirous of what is beneficial, he listened to beneficial words.

2. By virtue of doing good deeds for acquisition of knowledge, when he is born in the human world he has the mark of smooth skin. The wise seers say that because of this mark he will be able to penetrate into subtle matters.

3. If such a person does not go forth into the homeless life, he will become a Universal Monarch, who rules over all the lands. There will be none to equal him or to surpass him in matters of giving beneficial instructions and in considering (what is proper and what is improper).

4. If such a person goes forth into the homeless life he is bound to become one who desires for and finds delight in renunciation of all worldly things, who is endowed with wisdom. He attains the supreme Knowledge of Arahatta Magga and the supreme wisdom of Sabbaññuta Nāṇa. He has wisdom as immense as the great mass of the earth.

၂၁၇။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးရှေးဘဝတို့၌ သိလို၍ အဖန်ဖန်မေးမြန်းခဲ့၏။ ပညာရှိတို့ စကားကို လိုက်နာခဲ့၏။ ပညာရှိရဟန်းကို ဆည်းကပ်ခဲ့၏။ အကျိုး စီးပွားကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ အကျိုးစီးပွားနှင့် ယှဉ်သော စကားကို စုံစမ်းခဲ့၏။

(၂) ပညာရခြင်းငှါ ပြုခဲ့သော ကောင်းမှုကံကြောင့် လူဖြစ်သောအခါ ချောမွေ့သော အသားအရေ 'သုခုမဇ္ဈဝိ လက္ခဏာ' ရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာကြောင့် ထိုသတို့သား သည် သိမ်မွေ့နက်နဲသော အနက်သဘောတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ သိမြင်လတ္တံ့ဟု နိမိတ်ဖတ်အရာ လိမ္မာကုန်သော ဆရာတို့ ပြောကြားကုန်၏။

(၃) ထိုသို့ သဘောရှိသော သတို့သားသည် အကယ်၍ ရဟန်း မပြုသည် ဖြစ်အံ့၊ စကြာရတနာကိုလည်စေနိုင်၏။ မြေပြင်အလုံးကို အုပ်စိုးနိုင်၏။ အကျိုး အကြောင်းကို ဆုံးမရာတို့၌လည်းကောင်း၊ အရာဟုတ် မဟုတ် ဆင်ခြင် ရာတို့၌ လည်းကောင်း၊ ထိုမင်းနှင့် တူသောသူသည်လည်းကောင်း၊ ထိုမင်းထက်မြတ်သော သူသည် လည်းကောင်း မရှိ။

--

(၄) ထိုသို့သဘောရှိသော သတို့သားသည် အကယ်၍ ရဟန်းပြုခဲ့သော် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်လိုခြင်း 'နေက္ခ မ္မဆန္ဒ' ၌ အလွန်မွေ့လျော်၏။ ပညာအဆင် အခြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထူးမြတ်သော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်ကို ရ၏။ အတုမရှိသော (သဗ္ဗညုတ)ဉာဏ်သို့ ရောက်၏။ မြတ်သော မြေကြီးအထုနှင့် တူသော ပညာ ရှိ၏။

(13) *Suvaṇṇaṇavaṇṇalakkhaṇaṃ* သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏလက္ခဏံ
Mark of Golden Complexion သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ လက္ခဏာတော်

218. “Yampi , bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātimaṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno akkodhano ahosi anupāyāsabahuḷo, bahumpi vutto samāno nābhisajji na kuppi na byāpajji na patitthīyi, na kopañca dosañca appaccayañca pātvākāsi. Dātā ca ahosi sukhumānaṃ mudukānaṃ attharaṇānaṃ pāvuraṇānaṃ [pāpuraṇānaṃ (sī. syā. pī.)] khomasukhumānaṃ kappāsikasukhumānaṃ koseyyasukhumānaṃ kambalasukhumānaṃ. So tassa kammaṣa kaṭattā upacitattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati. Suvaṇṇaṇavaṇṇo hoti kañcanasannibhattaco.

“So tena lakkhaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Lābhī hoti sukhumānaṃ mudukānaṃ attharaṇānaṃ pāvuraṇānaṃ khomasukhumānaṃ kappāsikasukhumānaṃ koseyyasukhumānaṃ kambalasukhumānaṃ.

Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Lābhī hoti sukhumānaṃ mudukānaṃ attharaṇānaṃ pāvuraṇānaṃ khomasukhumānaṃ kappāsikasukhumānaṃ koseyyasukhumānaṃ kambalasukhumānaṃ. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၁၈. “ယမ္ဗိ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော အက္ခောဓနော အဟောသိ အနုပါယာသဗဟုလော၊ ဗဟုမ္ဗိ ဝုတ္တော သမာနော နာဘိသဇ္ဇိ န ကုပ္ပိ န ဗျာပဇ္ဇိ န ပ တိတ္ထိယိ၊ န ကောပဉ္စ ဒေသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတွာကာသိ။ ဒာတာ စ အဟောသိ သုခုမာနံ မုဒုကာနံ အတ္ထရဏာနံ ပါဝုရဏာနံ [ပါဝုရဏာနံ (သီ. သျှာ. ပီ.)] ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ ဥပစိတတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္ထိ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဟောတိ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇော သမာနော ကိံ လဘတိ? လာဘီ ဟောတိ သုခုမာနံ မုဒုကာနံ အတ္ထရဏာနံ ပါဝုရဏာနံ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ။ ရာဇော သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? လာဘီ ဟောတိ သုခုမာနံ မုဒုကာနံ အတ္ထရဏာနံ ပါဝုရဏာနံ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

218. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata lived without getting angry, without being distressed, although much was said to him he was not exasperated, was not angry, disturbed was without ill will, without obduracy (holding no grudge). He did not show anger, hatred nor displeasure.

He had also given away in charity, rugs and cloaks, which were fine and soft and were made of fine linen, fine cotton, fine silk and fine wool. For having done these meritorious deeds ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with this mark of a great man, namely, having a golden complexion and having a golden skin.

If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a Monarch? He receives rugs and cloaks which are fine and soft and are made of fine linen, fine cotton, fine silk, fine wool. This is what he gains as a Monarch....p...

And what does he gain as the Enlightened One? He receives rugs and cloaks which are fine and soft and are made of fine linen, fine cotton, fine silk, of fine wool. This is what he gains as the Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၁၈။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် 'ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက အမျက်မထွက်ခဲ့၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်း မများခဲ့၊ များစွာဆိုသော်လည်း ဒေါသအစွမ်းဖြင့် အငြိအစွန်း မရှိခဲ့၊ အမျက်မထွက်ခဲ့၊ စိတ်မနာခဲ့၊ ရန်ငြိုးမသိုခဲ့၊ အမျက်ထွက်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှားခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်းကောင်း ထင်ရှားမပြခဲ့။

ခုံချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ်အပ်ကုန်သော ဝါချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ်အပ်ကုန်သော ပိုးချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ် အပ်ကုန်သော သိုးမွေး 'ကမ္မလာ' ချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ်အပ်ကုန်သော သိမ်မွေ့နူးညံ့ကုန်သော ခင်းနှီးဝတ်ရုံတို့ ကို ပေးလှူခဲ့၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာ ပုရိသလက္ခဏာကို ရ၏။ ရွှေအဆင်းရှိ၏။ ရွှေနှင့် တူသော အသားအရေရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- ခုံချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ်အပ်ကုန်သော ဝါချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ် အပ်ကုန်သော ပိုးချည်ချောဖြင့် ရက် လုပ်အပ်ကုန်သော သိုးမွေး 'ကမ္မလာ' ချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ်အပ်ကုန် သော သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ခင်းနှီး ဝတ်ရုံတို့ကို ရ၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- ခုံချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ်အပ်ကုန်သော ဝါချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ် အပ်ကုန်သော ပိုးချည်ချောဖြင့်ရက်လုပ်အပ်ကုန်သော သိုးမွေး'ကမ္မလာ'ချည်ချောဖြင့် ရက်လုပ်အပ်ကုန်သော သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ခင်းနှီး ဝတ်ရုံတို့ကို ရ၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟော တော်မူ၏။

219. Tatthetaṃ vuccati –

“Akkodhañca adhiṭṭhahi adāsi [adāsi ca (sī. pī.)],

Dānañca vatthāni sukhumāni succhavīni;

Purimatarabhavē tṭhito abhivissaji,

Mahimiva suro abhivassam.

“Taṃ katvāna ito cuto dibbam,

Upapajji [upapajja (sī. pī.)] sukataphalavipākamanubhutvā;

Kanakatanusannibho idhābhibhavati,

Suravarataroriva indo.

“Gehañcāvasati naro apabbajja,

Miccham mahatimahim anusāsati [pasāsati (syā.)];

Pasayha sahidha sattaratanaṃ [pasayha abhivasana-varataraṃ (sī. pī.)],

Paṭilabhati vimala [vipula (syā.), vipulaṃ (sī. pī.)] sukhumacchaviṃ suciñca.

“Lābhī acchādanavatthamokkhapāvuraṇānaṃ,

Bhavati yadi anāgāriyataṃ upeti;

Sahito [suhita (syā.), sa hi (sī. pī.)] purimakataphalaṃ anubhavati,

Na bhavati katassa panāso”ti.

၂၁၉. တက္ကတံ ဝုစ္စတိ -

“အက္ခောဓမ္မ အဓိဋ္ဌဟိ အဘာသိ [အဘာသိ စ (သီ. ပီ.)]

အနဉ္စ ဝတ္ထာနိ သုခုမာနိ သုစ္ဆဝီနိ။

ပုရိမတရဘဝေ ဌိတော အဘိဝိဿဇိ၊

မဟိမိဝ သုရော အဘိဝဿံ။

“တံ ကတွာန ဣတော စုတော ဒိဗ္ဗံ၊

ဥပပဇ္ဇိ [ဥပပဇ္ဇ (သီ. ပီ.)] သုကတဖလဝိပါကမနုဘုတွာ။

ကနကတနုသန္နိဘော ဣဓာဘိဘဝတိ၊

သုရဝရတရောရိဝ ဣန္ဒြော။

“ဂေဟဉ္စာဝသတိ နရော အပဗ္ဗဇ္ဇ၊

မိစ္ဆံ မဟတိမဟိ အနုသာသတိ [ပသာသတိ (သျှာ.)]။

ပဿယု သဟိဓ သတ္တရတနံ [ပဿယု အဘိဝသန-ဝရတရံ (သီ. ပီ.)]၊

ပဋိလဘတိ ဝိမလ [ဝိပုလ (သျှာ.)၊ ဝိပုလံ (သီ. ပီ.)] သုခုမစ္ဆဝိ သုစိဉ္စ။

“လာဘီ အစ္ဆာဒနဝတ္ထမောက္ခပါဝုရဏာနံ၊

ဘဝတိ ယဒိ အနာဂါရိယတံ ဥပေတိ။

သဟိတော [သုဟိတ (သျှာ.)၊ သ ဟိ (သီ. ပီ.)] ပုရိမကတဖလံ အနုဘဝတိ၊

န ဘဝတိ ကတဿ ပနာသော”တိ။

219. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

1. During the previous existences, while he was in the human world, he had made the firm resolution to be free from anger; he had made charitable offerings of fine soft garments of lovely colours, which were distributed (extensively) like widespread downpour of rain on the earth's surface.

2. By virtue of having done this meritorious deed after passing away from the human world he

appears in the deva world where he enjoys the fruits, the resultant effect of this meritorious deed.

He has a body as if (shaped out) of pure gold. He rules over the deva world just like the king of devas who is superior to all devas.

3. If he gets to the human world, and if he lives the household life, not wanting to go forth into the homeless life, he will instruct and rule over the whole expanse of the earth (as a Universal Monarch). He receives the seven kinds of treasures and has clear, pure complexion, free from blemishes.

4. If he goes forth into the homeless life, for his Own interest, he receives the finest kinds of rugs and garments together with robes (the requisites of a recluse), enjoying fruits of his previous good

deeds; the good deed that he has done cannot be destroyed i. e. cannot be in vain.

၂၁၉။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

--

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးရှေးဘဝတို့၌ လူ့အဖြစ် တည်နေစဉ်အခါက အမျက်မထွက်ခြင်းကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။ အလှူအတန်းကိုလည်း ပေးခဲ့၏။ သိမ်မွေ့ ကုန်သော ကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သော အဝတ်အထည်တို့ကိုလည်း မြေပြင် အနှံ့ သည်းထန်စွာရွာသော မိုးကဲ့သို့ ပေးလှူ စွန့်ကြဲခဲ့၏။

(၂) ထိုကောင်းမှုကို ပြုသောကြောင့် ဤလူ့ပြည်မှ စုတေခဲ့သော် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၍ ကောင်းမှုကံ၏ အကျိုးကို ခံစားရ၏။ ရွှေသားပကတိနှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏။ နတ်တကာတို့ထက် မြတ်သော သိကြားမင်းကဲ့သို့ ဤနတ်ပြည်၌ လွှမ်းမိုးအုပ်စိုး ရ၏။

(၃) ဤလူ့ပြည်သို့ ရောက်လာပြန်သော် ဤသူသည် ရဟန်း မပြုလို၍ လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် ကျယ်စွာသော မြေပြင်အလုံးကို လွှမ်းမိုး၍ ဆုံးမ အုပ်စိုးနိုင်၏ (စကြဝတေးမင်းဖြစ်၏)။ အလွန်ထူးမြတ်သော အဝတ်တန်ဆာကိုရ၏။ အညစ်အကြေး ကင်း၍ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော အရေအဆင်းကိုလည်း ရ၏။

(၄) အကယ်၍ ရဟန်းဘောင်သို့ ချဉ်းကပ်အံ့၊ သည်းခံခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုရဟန်းသည် သင်းပိုင် ဧကသီ ဒုကုဋ်ဟူသော အဝတ်သင်္ကန်းနှင့် တကွ မြတ်သော ကော်ဇောအခင်း စသည်တို့ကို ရလွယ်၏။ ပြုအပ်သော ကောင်းမှု၏ ပျက်စီးခြင်း သည် မဖြစ်။

(14) Kosohitavatthaguyhalakkhaṇaṃ ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယုလက္ခဏံ

The Mark of the Male Organ Being Concealed in a Sheath ကောသောဟိတ ဝတ္ထဂုယု လက္ခဏာတော်

220. Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno cirappanaṭṭhe sucirappavāsino ñātimitte suhajje sakhino samānetā ahoṣi. Mātarampi puttena samānetā ahoṣi, puttampi mātaraṃ samānetā ahoṣi, pitarampi puttena samānetā ahoṣi, puttampi pitaṃ samānetā ahoṣi, bhātarampi bhātaṃ samānetā ahoṣi, bhātarampi bhaginiyā samānetā ahoṣi, bhaginimpi bhātaṃ samānetā ahoṣi, bhaginimpi bhaginiyā samānetā ahoṣi, samaṅgīkatvā [samaggiṃ katvā (sī. syā. pī.)] ca abbhanumoditā ahoṣi. So tassa kammaṣa kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati – kosohitavatthaguyho hoti.

“So tena lakkhaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Pahūtaputto hoti, parosahassaṃ kho panassa puttā bhavanti sūrā vīraṅgarūpā parasenappamaddanā. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Pahūtaputto hoti, anekasahassaṃ kho panassa puttā bhavanti sūrā vīraṅgarūpā parasenappamaddanā. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၂၀. ယမ္ပိ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော စိရ ပုနဋ္ဌေ သုစိရပ္ပဝါသိနော ဉာတိမိတ္တေ သုဟဇ္ဇေ သခိနော သမာနေတာ အဟောသိ။ မာတရမ္ပိ ပုတ္တေန သမာနေတာ အဟောသိ၊ ပုတ္တမ္ပိ မာတရာ သမာနေတာ အဟောသိ၊ ပိတရမ္ပိ ပုတ္တေန သမာနေတာ အဟောသိ၊ ပုတ္တမ္ပိ ပိတရာ သမာနေတာ အဟောသိ၊ ဘာတရမ္ပိ ဘာတရာ သမာနေတာ အဟောသိ၊ ဘာတရမ္ပိ ဘဂိနိယာ သမာနေတာ အဟောသိ၊ ဘဂိနိမ္ပိ ဘာတရာ သမာနေတာ အဟောသိ၊ ဘဂိနိမ္ပိ ဘဂိနိယာ သမာနေတာ အဟောသိ၊ သမဂီကတွာ [သမဂ္ဂိ ကတွာ (သီ. သျှာ. ပီ.)] စ အဗ္ဗန္ဓမောဒိတာ အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တိ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ – ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယော ဟောတိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? ပဟူတပုတ္တော ဟောတိ၊ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? ပဟူတပုတ္တော ဟောတိ၊ အနေကသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

220. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata had brought about the re-union of long lost and long separated relatives, friends and very dear companions. He had brought about the re-union of the son with the mother; the mother with the son; the son with the father; the father with the son; the brother with the brother; the brother with the sister; and the sister with the sister. After he had brought about re-union amongst them he made them happy.

For having done this meritorious deed ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with this mark of a great man namely, the male organ concealed in a sheath.

If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a Monarch? He has many sons. He has more than a thousand sons, all brave men of heroic features, able to conquer hosts of enemies. This is what he gains as a Monarch ...p...

And what does he get as an Enlightened One? He has many sons. He has more than a thousand sons (disciples), all brave men of heroic features, able to conquer over hosts of enemies. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၂၀။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေ ခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန' တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက ကြာမြင့်စွာ ပျောက်ကွယ်နေကုန်သော ကြာမြင့်စွာ ကွဲကွာနေကုန်သော အမျိုးအဆွေတို့ကို လည်းကောင်း၊ အလွန်ချစ်အပ်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ကိုလည်းကောင်း ပေါင်းဆုံ ညီညွတ်စေခဲ့၏။

သားနှင့်အမိကိုလည်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်စေခဲ့၏။

အမိနှင့်သားကိုလည်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်စေခဲ့၏။

သားနှင့်အဖကိုလည်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်စေခဲ့၏။

အဖနှင့်သားကိုလည်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်စေခဲ့၏။

ညီနှင့်အစ်ကို အစ်ကိုနှင့်ညီကိုလည်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်စေခဲ့၏။

နှမနှင့်မောင်ကိုလည်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်စေခဲ့၏။

မောင်နှင့်နှမကိုလည်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်စေခဲ့၏။

ညီမနှင့်အစ်မ အစ်မနှင့်ညီမကိုလည်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်စေခဲ့၏။

--

ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းကို ပြု၍ ဝမ်းမြောက်စေခဲ့၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာကို ရ၏။ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ပုရိသနိမိတ်ရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြာဝတေးမင်းဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ-

များသော သားရှိ၏။ ထိုစကြာဝတေးမင်းအား အထောင်မကသော သားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဲရင့် ကုန်၏။ သူရဲကောင်းအင်္ဂုရပ်ရှိကုန်၏။ တစ်ဖက်စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- များသော (တပည့်) သားရှိ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား အထောင်မကသော (တပည့်) သားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဲရင့်ကုန်၏။ သူရဲကောင်းအင်္ဂုရပ်ရှိကုန်၏။ (ဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒရှိသူ) တစ်ဖက်စစ်သည် တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

221. Tatthetaṃ vuccati -

“Pure puratthā purimāsu jātisu,

Cirappanaṭṭhe sucirappavāsino;

Ñātī suhajje sakhino samānayaḥ,

Samaṅgikatvā anumoditā ahu.

“So tena [sa tena (ka.)] kammaṇa divaṃ samakkami,

Sukhañca khiḍḍāraṭiyo ca anvabhi;

Tato cavitvā punarāgato idha,

Kosohitaṃ vindati vatthachādiyaṃ.

“Pahūtaputto bhavatī tathāvidho,

Parosahassañca [parosahassassa (sī. pī.)] bhavanti atrajā;

Sūrā ca vīrā ca [sūrā ca vīraṅgarūpā (ka.)] amittatāpanā,

Gihissa pītiṃjananā piyaṃvadā.

“Bahūtarā pabbajitassa iriyato,

Bhavanti puttā vacanānusārino;

Gihissa vā pabbajitassa vā puna,

Taṃ lakkhaṇaṃ jāyati tadatthajotaka”nti.

၂၂၁. တထွေတံ ဝုစ္စတိ -

“ပုရေ ပုရတ္တာ ပုရိမာသု ဇာတိသု၊

စိရပ္ပနဋ္ဌေ သုစိရပ္ပဝါသိနော။

ဉာတိ သုဟဇ္ဇေ သခိနော သမာနယိ၊

သမဂ္ဂိကတွာ အနုမောဒိတာ အဟု။

“သော တေန [သ တေန (က.)] ကမ္မေန ဒိဝံ သမက္ကမိ၊

သုခဉ္စ ခိန္နာရတိယော စ အန္တဘိ။

တတော စဝိတွာ ပုနရာဂတော ဣဓ၊

ကောသောဟိတံ ဝိန္နတိ ဝတ္ထဆာဒိယံ။

“ပဟူတပုတ္တော ဘဝတီ တထာဝိဓော၊

ပရောသဟဿဉ္စ [ပရောသဟဿဿ (သီ. ပိ.)] ဘဝန္တိ အတြဇော။

သုရာ စ ဝီရာ စ [သုရာ စ ဝီရင်္ဂုပါ (က.)] အမိတ္တတာပနာ၊

ဂိဟိဿ ပိတိဇေနာ ပိယံဝဒာ။

“ဗဟူတရာ ပဗ္ဗဇိတဿ ဣရိယတော၊

ဘဝန္တိ ပုတ္တာ ဝစနာနုသာရိနော။

ဂိဟိဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ပုန၊

တံ လက္ခဏံ ဇာယတိ တဒတ္ထဇောတက”န္တိ။

221. At this stage, the Theras of the Great Synod recited these verses:

1. In the past, in his previous existences, the Tathāgata has brought about the re-union of long lost, long separated relatives and dear companion. After he had brought about the re-union among them he had made them happy.

2. By virtue of having done these meritorious deeds, he was reborn in the deva world where he enjoyed the happiness, merry-making and seeking pleasure of the devas. Passing away from there, he is again reborn in this human world, endowed with the male organ concealed in a sheath.

3. Such a person has many sons. He has more than a thousand sons, all brave men of heroic features, able to conquer hosts of enemies. He gives delight to the people, and says pleasing words to them.

4. Such a person if he becomes a recluse, has many sons (disciples) who obey and respect every word of his. This mark produces these benefits whether as a householder or as a recluse.

၂၂၁။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ကြာမြင့်စွာ ပျောက်ကွယ်နေကုန်သော ကြာမြင့်စွာ ကွဲကွာနေကုန်သော ဆွေမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အလွန်ချစ် အပ်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ကိုလည်းကောင်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်စေခဲ့၏။ ပေါင်းဆုံ ညီညွတ်ခြင်းကို ပြု၍ ဝမ်းမြောက်စေခဲ့၏။

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကောင်းမှုကြောင့် နတ်ပြည်သို့ လားရ၏။ နတ် ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း၊ ပျော်ရွှင်မွေ့လျော်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း ခံစားရ၏။ ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ တစ်ဖန် လူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် အအိမ်ဖြင့် ဖုံး လွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်ကို ရ၏။

(၃) ထိုသို့သဘောရှိသော စကြာဝတေးမင်းသည် များသော သားရှိ၏။ အထောင် မကသော သားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဲရင့်ကုန်၏။ သူရဲကောင်းအင်္ဂုရပ်ရှိကုန်၏။ ရန် သူကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်၏။ လူအပေါင်းအား နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ချစ် ဖွယ်သောစကားကို ဆိုတတ်ကုန်၏။

(၄) ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သော မြတ်စွာဘုရားအား စကားကို လိုက်နာကုန်သော များစွာကုန်သော (တပည့်)သားတို့သည် ရှိကုန်၏။ လူအားလည်းကောင်း၊ ရဟန်းအားလည်းကောင်း ထိုလက္ခဏာသည် ထိုအကျိုးကို ညွှန်ပြ၏။

Paṭhamabhāṇavāro niṭṭhito. ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

End of the first portion for recitation. ပဌမအခန်းပြီး၏။

(15-16) Parimaṇḍalaanonamajāṇuparimasanalakkhaṇāni ပရိမဏ္ဍလအနောနမဇ္ဇေပ္ပရိမသန
လက္ခဏာနိ

(15-16) Marks of having a symmetrically proportioned body like the circular spread of a Banyan tree and of having the ability to touch and stroke his knees with both palms while standing, without stooping. ပရိမဏ္ဍလ အနောနမ ဇ္ဇေပ္ပရိမသန လက္ခဏာတော်

222. “Yampi , bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno mahājanasaṅghaṃ [mahājanasaṅgāhakaṃ (ka.)] samekkhamāno [samapekkhamāno (ka.)] samaṃ jānāti sāmaṃ jānāti, purisaṃ jānāti purisavisesaṃ jānāti – ‘ayamidamarahati ayamidamarahatī’ti tattha tattha purisavisesakaro ahosi. So tassa kammaṃ kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni dve mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati. Nigrodha parimaṇḍalo ca hoti, ṭhitakoyeva ca anonamanto ubhohi pāṇitalehi jaṇṇukāni parimasati parimajjati.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati ? Aḍḍho hoti mahaddhano mahābhogo pahūtajātarūparajato pahūtavittūpakaraṇo pahūtadhanadhañño paripuṇṇakosakoṭṭhāgāro. Rājā samāno idaṃ labhati...pe... buddho samāno kiṃ labhati? Aḍḍho hoti mahaddhano mahābhogo. Tassimāni dhanāni honti, seyyathidaṃ, saddhādhanaṃ sīladhanaṃ hiridhanaṃ ottappadhanaṃ sutadhanaṃ cāgadhanaṃ paññādhanaṃ. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၂၂. “ယဗ္ဗိ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော မဟာဇနသင်္ဂဟံ [မဟာဇနသင်္ဂဟကံ (က.)] သမေက္ခမာနော [သမပေက္ခမာနော (က.)] သမံ ဇာနာတိ သာမံ ဇာနာတိ၊ ပုရိသံ ဇာနာတိ ပုရိသဝိသေသံ ဇာနာတိ – ‘အယမိဒမရဟတိ အယမိဒမရဟတိ’တိ တတ္ထ တတ္ထ ပုရိ သဝိသေသကရော အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္ထံ အာဂ တော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော စ ဟောတိ၊ ဌိတ ကောယေဝ စ အနောနမန္တော ဥဘောဟိ ပါဏိတလေဟိ ဇဏ္ဍုကာနိ ပရိမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇော သမာနော ကိံ လဘတိ ? အဗျော ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဇာတရူပရဇတော ပဟူတဝိတ္တူပ ကရဏော ပဟူတဓနဓညော ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော။ ရာဇော သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ပေ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အဗျော ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ။ တဿိမာနိ ဓနာနိ ဟောန္တိ၊ သေယျထိဒံ၊ သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ ဟိရိဓနံ ဩတ္တပ္ပဓနံ သုတဓနံ စာဂဓနံ ပညာဓနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

222. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes when he happened to be born in the human world, by thinking over who should be given support and assistance, the Tathāgata knows by himself whether a person is like someone or the other. He

could discern a noble person or a distinguished person thus: "This person is worthy of this gift; this person deserves this offering'. Thus in various previous existences, knowing the worthy individuals, he has made suitable offerings to them. For having performed this meritorious deed ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with these two marks of a great man namely, having a symmetrically proportioned body like the circular spread of a banyan tree and having the ability to touch and stroke his knees with the palms of both hands, while standing, without stooping.

If one endowed with these marks lives the household life, he becomes a Universal Monarch ...p... what does he gain as a Monarch? He is rich, has great treasures, has great wealth, has much gold and silver, has many attractive articles of adornment, has immense supply of goods and grains, and has many treasures and granaries full of grains. This is what he gains as a Monarch ...p...

And what does he gain as the Enlightened One? He is rich, has great treasures and has great wealth. These are the items of wealth possessed by the Tathāgata, namely, the wealth of conviction (saddhā), the wealth of morality (sīla), the wealth of shame to do evil (hīri), the wealth of fear to do evil (6ttapa), the wealth of learning (suta), the wealth of charity (cāga), the wealth of wisdom (paññā). This is what he gains as the Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၂၂။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ' ၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ' ၊ ရှေးနေ ခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက လူအများအား ချီးမြှောက်မှုကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လတ်သော် မည်သူသည် မည်သည့်အရာနှင့် တူသည်ကို သိ၏၊ မိမိကိုယ်တိုင် သိ၏၊ " ဤသူသည် ဤအလှူကို ခံထိုက်၏၊ ဤသူသည် ဤအလှူကို ခံထိုက်၏"ဟု ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို သိ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို သိ၏။

ရှေးအခါ ထိုထိုသို့သော ဘဝ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို သိ၍ ထိုက်တန်သည့်အလျောက် ပေးလှူခြင်း စသည်ကို ပြုခဲ့၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့ကို ရ၏၊ ပညောင်ပင်ကဲ့သို့ ဝန်းသော ကိုယ်ရှိ၏၊ မကိုင်းမညွတ်ဘဲ ရပ်လျက်ပင် နှစ်ဖက်သော လက်ဝါး အပြင်တို့ဖြင့် ပုဆစ်ဒူးတို့ကို သုံးသပ်ဆုပ်နယ်နိုင်၏။

ထိုလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- အသုံး အဆောင် ကြွယ်ဝ၏။ မြေ၌မြှုပ်၍ထားသော များသော ဥစ္စာ ရှိ၏။ နေ့စဉ်သုံး များသော စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိ၏။ များစွာသော ရွှေ ငွေ ရတနာရှိ၏။ နှစ်သက်ဖွယ် များစွာသော အဆင်တန်ဆာရှိ၏။ နေ့စဉ်ထုတ်၍ သုံးစွဲသော များစွာသော ဥစ္စာစပါးရှိ၏။ ပြည့်သော ဘဏ္ဍာ ကျီကြရှိ၏။ မင်း ဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ- ဥစ္စာကြွယ် ဝ၏။ များသော ဥစ္စာရှိ၏။ များသော အသုံးအဆောင် ရှိ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ဤဥစ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဥစ္စာတို့သည် အဘယ်နည်း။

ယုံကြည်ခြင်း 'သဒ္ဓါ' ' ဥစ္စာ၊ အကျင့် ' သီလ ' ဥစ္စာ၊ မကောင်းမှုမှ ရှုက်ခြင်း ' ဟိရီ' ဥစ္စာ၊ မကောင်းမှုမှ လန့်ခြင်း ' ဩတ္တပ္ပ ' ဥစ္စာ၊ အကြားအမြင်များခြင်း 'ဗဟုသုတ' ဥစ္စာ၊ စွန့်ကြဲခြင်း 'စာဂ' ဥစ္စာ၊ အပြားအား ဖြင့်သိခြင်း 'ပညာ' ဥစ္စာတို့တည်း။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော် မူ၏။

223. Tatthetaṃ vuccati –

“Tuliyā paṭivicaya cintayitvā,

Mahājanasaṅgahanam [mahājanam saṅgāhakam (ka.)] samekkhamāno;

Ayamidamarahati tattha tattha,

Purisavisesakaro pure ahosi.

“Mahiñca pana [samā ca pana (syā.), sa hi ca pana (sī. pī.)] ṭhito anonamanto,

Phusati karehi ubhoḥi jaṇṇukāni;

Mahiruhaparimaṇḍalo ahosi,

Sucaritakammavipākasesakena.

“Bahuvividhanimittalakkhaṇaññī,

Atinipuṇā manujā byākarim̐su;

Bahuvividhā gihīnaṃ arahāni,

Paṭilabhati daharo susu kumāro.

“Idha ca mahīpatissa kāmabhogī,

Ghipatirūpakā bahū bhavanti;

Yadi ca jahati sabbakāmabhogaṃ,

Labhati anuttaraṃ uttamadhanagga”nti.

၂၂၃. တထွေတံ ဂုစ္စတိ -

“တုလိယ ပဋိဝိစယ စိန္တယိတွာ၊

မဟာဇနသင်္ဂဟနံ [မဟာဇနံ သင်္ဂါဟကံ (က.)] သမေက္ခမာနော။

အယမိဒမရဟတိ တတ္ထ တတ္ထ၊

ပုရိသဝိသေသကရော ပုရေ အဟောသိ။

“မဟိဉ္စ ပန [သမာ စ ပန (သျှ.)၊ သ ဟိ စ ပန (သီ. ပိ.)] ဌိတော အနောနမန္တော၊

ဗုသတိ ကရေဟိ ဥဘောဟိ ဇဏ္ဍုကာနိ။

မဟိရုဟပရိမဏ္ဍလော အဟောသိ၊

သုစရိတကမ္မဝိပါကသေသကေန။

“ဗဟုဝိဝိဓနိမိတ္တလက္ခဏည။

အတိနိပုဏာ မနုဇေ ဗျာကရိသု။

ဗဟုဝိဝိဓာ ဂိဟိနံ အရဟာနိ၊

ပဋိလဘတိ ဒဟရော သုသု ကုမာရော။

“ဣဓ စ မဟိပတိဿ ကာမဘောဂိ၊

ဂိဟိပတိရူပကာ ဗဟူ ဘဝန္တိ။

ယဒိ စ ဇဟတိ သဗ္ဗကာမဘောဂံ၊

လဘတိ အနုတ္တရံ ဥတ္တမဓနဂ္ဂ”န္တိ။

223. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse;

1. In his previous existences (as a human being), after measuring, investigating and thinking over who should be given support and assistance, and discerning which person is worthy of gift, he

made appropriate offerings to the deserving noble and distinguished persons.

2. The Tathāgata (for this act of merit), can touch and stroke his knees with both palms while standing, without stooping. By virtue of merits accruing from the remaining meritorious deeds, he

has a symmetrically proportioned body like the circular spread of a Banyan tree.

3.4. Expert seers well versed in reading various signs and marks, and gifted with knowledge say: This tender young lad will come to possess much wealth and treasures fit for a layman. If he becomes a ruler over the whole expanse of the earth, he will possess abundant worldly pleasure appropriate for a man. If he forsakes all these worldly pleasures, he will gain the incomparable, the most noble treasure, the Sabbaññuta Ñāṇa.”

၂၂၃။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးအခါ ထိုထိုဘဝတို့၌ လူအများအား ချီးမြှောက်မှု ကို နှိုင်းဆောင်ခြင်း၍ ဤသူသည် ဤအလှူကို ခံထိုက်၏ဟူ၍ ကောင်းစွာ ကြည့်ရှု လျက် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို သိ၍ ထိုက်သင့်သည့် အလျောက် ပေးလှူ ခြင်းစသည်ကို ပြုခဲ့၏။

(၂) ထိုကောင်းမှုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မကိုင်းမညွတ်ဘဲ မြေ၌ ရပ်လျက် ပင် နှစ်ဖက်သော လက်ဝါး အပြင်တို့ဖြင့် ပုဆစ်ဒူးဝန်းတို့ကို ထိကိုင် သုံးသပ်နိုင်၏။ ကြွင်းသော ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးကြောင့် ပညောင်ပင် ကဲ့သို့ ဝန်းသော ကိုယ်ရှိ၏။

(၃) အထူးထူး အပြားပြား များသော လက္ခဏာကို သိကုန်သော အလွန်သိမ်မွေ့သော ပညာရှိကုန်သော ပုဏ္ဏား တို့သည် "ငယ်ရွယ်နုပျိုသော ဤသတို့သား သည် လူတို့အား ထိုက်ကုန်သော အထူးထူး အပြားပြား များကုန် သော ဥစ္စာ ပစ္စည်းတို့ကို ရ၏။ (၄) ဤလူ့ပြည်၌ အကယ်၍ မြေပြင်အလုံးကို အစိုးရသော မင်းဖြစ်အံ့၊ ထို မင်း အား လူတို့နှင့် လျော်ကန်သော လောကီစည်းစိမ်တို့သည် များစွာ ဖြစ်ကုန်၏။ အလုံးစုံသော လောကီစည်းစိမ်ကို အကယ်၍ စွန့်အံ့၊ အတုမရှိ အမြတ်ဆုံး (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟူသော) ဥစ္စာကို ရ၏"ဟု ပြော ကြားကုန်၏။

(17-19) Sīhapubbaddhakāyāditilakkhaṇaṃ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယာဒိတိလက္ခဏံ

Marks of Having a Body Like the Front Part of a Lion သီဟ ပုဗ္ဗဒ္ဓကာယ စသော လက္ခဏာ သုံးပါး

224. “Yampi , bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno bahunassa atthakāmo ahosi hitakāmo phāsukāmo yogakkhemakāmo – ‘kintime saddhāya vaḍḍheyyuṃ, sīlena vaḍḍheyyuṃ, sutena vaḍḍheyyuṃ [sutena vaḍḍheyyuṃ, buddhiyā vaḍḍheyyuṃ (syā.)], cāgena vaḍḍheyyuṃ, dhammena vaḍḍheyyuṃ, paññāya vaḍḍheyyuṃ, dhanadhaññaṇa vaḍḍheyyuṃ, khattavattunā vaḍḍheyyuṃ, dvipadacatuppadehi vaḍḍheyyuṃ, puttadārehi vaḍḍheyyuṃ, dāsakammakaraporisehi vaḍḍheyyuṃ, ñātīhi vaḍḍheyyuṃ, mittehi vaḍḍheyyuṃ, bandhavehi vaḍḍheyyu’nti. So tassa kammaṃ kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni tīṇi mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati. Sīhapubbaddhakāyo ca hoti citantaraṃso ca samavattakkhandho ca.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Aparihānadhammo hoti, na parihāyati dhanadhaññaṇa khattavattunā dvipadacatuppadehi puttadārehi dāsakammakaraporisehi ñātīhi mittehi bandhavehi, na

parihāyati sabbasampattiyā. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati?

Aparihānadhammo hoti, na parihāyati saddhāya sīlena sutena cāgena paññāya, na parihāyati sabbasampattiyā. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၂၄. “ယဇ္ဇိ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဗ ဟုဇေနဿ အတ္တကာမော အဟောသိ ဟိတကာမော ဖာသုကာမော ယောဂက္ခေမကာမော - ‘ကိန္တိမေ သဒ္ဓါယ ဝ ခေယျံ၊ သီလေန ဝခေယျံ၊ သုတေန ဝခေယျံ၊ [သုတေန ဝခေယျံ၊ ဗုဒ္ဓိယာ ဝခေယျံ၊ (သျှာ.)]၊ စာဂေန ဝခေယျံ၊ ဓမ္မေန ဝခေယျံ၊ ပညာယ ဝခေယျံ၊ ဓနဓညေန ဝခေယျံ၊ ခေတ္တဝတ္ထုနာ ဝခေယျံ၊ ဒွိပဒစတုပ္ပဒေဟိ ဝခေယျံ၊ ပုတ္တဒာရေဟိ ဝခေယျံ၊ ဒာသကမ္မကရပေါရိသေဟိ ဝခေယျံ၊ ဉာတိဟိ ဝခေယျံ၊ မိတ္တေဟိ ဝခေယျံ၊ ဗန္ဓဝေဟိ ဝ ခေယျံ၊’န္တိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ။ပေ။။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာ နိ တိဏိ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော စ ဟောတိ စိတန္တရုံသော စ သမဝဋ္ဋက္ခန္ဓော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပရိဟာနဓမ္မော ဟောတိ၊ န ပရိဟာယတိ ဓနဓညေန ခေတ္တဝတ္ထုနာ ဒွိပဒစတုပ္ပဒေ ဟိ ပုတ္တဒာရေဟိ ဒာသကမ္မကရပေါရိသေဟိ ဉာတိဟိ မိတ္တေဟိ ဗန္ဓဝေဟိ၊ န ပရိဟာယတိ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပရိဟာနဓမ္မော ဟောတိ၊ န ပရိဟာယတိ သဒ္ဓါယ သီလေန သုတေန စာဂေန ပညာယ၊ န ပရိဟာယတိ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘ တိ”။ ဇေတမတ္တံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

224. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes when he happened to be born in the human world, the Tathāgata was desirous of the benefit, the welfare and the happiness of many, and of the destruction of yoke (yoga) thinking: "How could I develop their conviction (saddhā), morality (sila), learning (suta), charity (cāga), knowledge (dhamma), wisdom (paññā), goods and gains (dhanadiñā), cultivated and uncultivated lands (khetavatthu), two footed and four footed animals; wives and children, slaves and servants, relatives, friends and kinsmen (bhandava).

For having done this meritorious deed ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in the human world endowed with these three marks of a great man namely, having a body like the front part of the body of a lion: the back part of his body between the shoulder blades, being evenly full; having a smooth evenly rounded neck.

If one endowed with these marks lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a Monarch?

There is no decline for him. There is no decline in goods and grains, cultivated and uncultivated lands, two-footed and four-footed animals, wives and children, slaves and servants, relatives, friends and kinsmen. There is no decline for him in respect of prosperity. This is what he gains as a Monarch ...p...

And what does he gain as an Enlightened One? There is no decline for him. There is no decline in conviction, morality, learning, charity and wisdom. There is no decline for him in any aspect of perfection. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၂၄။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေ ခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက လူအများ၏ အကျိုးကို အလိုရှိ၏။ အကျိုးစီးပွားကို အလိုရှိ၏။ ချမ်းသာကို အလိုရှိ၏။ ယောဂကုန်ခြင်းကို အလိုရှိ၏။ "အသို့လျှင် ဤသူတို့ကို ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' တရားဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း၊ အကျင့် 'သီလ' ဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း၊ တရားစာပေသင်ကြားမှုဖြင့် တိုးပွား စေကုန်ရအံ့နည်း၊ စွန့်ကြဲလှူဒါန်းမှုဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း၊ သစ္စာတရားဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့ နည်း၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း၊ ဥစ္စာစပါးဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း၊ လယ်ယာကင်း ကျွန်းဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း၊ အခြေနှစ်ချောင်း အခြေလေးချောင်း တိရစ္ဆာန်တို့ဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရ အံ့နည်း၊ သားမယားတို့ဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း၊ အစေအပါး အလုပ်သမားတို့ဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရ အံ့နည်း၊ ဆွေမျိုးဉာတိတို့ဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း၊ မိတ်သင်္ဂဟတို့ဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း၊ အဆက်အနွယ်တို့ဖြင့် တိုးပွားစေကုန်ရအံ့နည်း"ဟု အလိုရှိ၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာ သုံးပါးကို ရ၏။ ခြင်္သေ့ကိုယ်ရှေ့ပိုင်း နှင့် တူသော ကိုယ်ရှိ၏။ လက်ပြင်နှစ်ဖက်အကြား၌ (တစ်ပြင်တည်းညီလျက်) ပြည့်ဖြိုးသော အသားရှိ၏။ ညီညာစွာ လုံးသော လည်ပင်းလည်တိုင် ရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ထို မြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

မဆုတ်ယုတ်သော သဘောရှိ၏။ ဥစ္စာစပါး လယ်ယာ ကိုင်းကျွန်း အခြေနှစ်ချောင်း အခြေလေးချောင်း သတ္တဝါများ သားမယား အစေအပါး အလုပ်သမား ဆွေမျိုးဉာတိ မိတ်သင်္ဂဟ အနွယ် အဆက်တို့မှ မဆုတ်ယုတ်၊ အလုံးစုံ ပြည့်စုံခြင်းမှ မဆုတ်ယုတ်။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

မဆုတ်ယုတ်သော သဘောရှိ၏။ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာတို့မှ မဆုတ်ယုတ်၊ အလုံးစုံပြည့်စုံ ခြင်းမှ မဆုတ်ယုတ်။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟော တော်မူ၏။

225. Tatthetaṃ vuccati –

“Saddhāya sīlena sutena buddhiyā,

Cāgena dhammena bahūhi sādhuhi;

Dhanena dhaññena ca khattavattunā,

Puttehi dārehi catuppadehi ca.

“Ñātīhi mittehi ca bandhavehi ca,

Balena vaṇṇena sukhena cūbhayaṃ;

Kathaṃ na hāyeyyumaṃ pareti icchati,

Atthassa middhī ca [idaṃ samiddhañca (ka.), addhaṃ samiddhañca (syā.)] pañābhikaṅkhati.

“Sa sīhapubbaddhasusaṇṭhito ahu,

Samavaṭṭakkhandho ca citantaraṃso;

Pubbe suciṇṇena katena kammunā,

Ahāniyaṃ pubbanimittamassa taṃ.

“Gihīpi dhaññena dhanena vaḍḍhati,

Puttehi dārehi catuppadehi ca;

Akiñcano pabbajito anuttaram,

Pappoti bodhiṃ asahānadhammata”nti [sambodhimahānadhammatanti (syā. ka.) ṭīkā oloketabbā].

၂၂၅. တထွေတံ ဝုစ္စတိ -

“သဒ္ဓါယ သီလေန သုတေန ဗုဒ္ဓိယာ၊

စာဂေန ဓမ္မေန ဗဟူဟိ သာဓုဟိ။

ဓနေန ဓညေန စ ခေတ္တဝတ္ထုနာ၊

ပုတ္တေဟိ ဒာရေဟိ စတုပ္ပဒေဟိ စ။

“ဉာတိဟိ မိတ္တေဟိ စ ဗန္ဓဝေဟိ စ၊

ဗလေန ဝဏ္ဏေန သုခေန စူဘယံ။

ကထံ န ဟာယေယျံ ပရေတိ ဣစ္ဆတိ၊

အတ္တဿ မိဒ္ဓိ စ [ဣဒံ သမိဒ္ဓဉ္စ (က.)၊ အဒ္ဓံ သမိဒ္ဓဉ္စ (သျှာ.)] ပနာဘိကင်္ခတိ။

“သ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓသုသဏ္ဌိတော အဟု၊

သမဝဋ္ဋက္ခန္ဓော စ စိတန္တရံသော။

ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏေန ကတေန ကမ္မနာ၊

အဟာနိယံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တမဿ တံ။

“ဂိဟီပိ ဓညေန ဓနေန ဝဗုတိ၊

ပုတ္တေဟိ အာရေဟိ စတုပ္ပဒေဟိ စ။

အကိဉ္ဇနော ပဗ္ဗဇိတော အနုတ္တရံ၊

ပပေါတိ ဗောဓိံ အသဟာနဓမ္မတ”န္တိ [သမ္မောဓိမဟာနဓမ္မတန္တိ (သျှာ. က.) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ]။

225. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

1-2. The Tathāgata knows how others might not meet with decline in faith, morality, learning, wisdom, charity, knowledge and many other noble virtues: how others might not meet with decline in wealth and grains, cultivated and uncultivated lands, four footed animals, wives and children, relatives, friends and kinsman, how others might not meet with decline in strength, and both appearance and happiness. He desires for the fulfilment of the benefits of others.

3. For having performed such meritorious deeds in previous existences, the Tathāgata acquires a body like the front part of a lion. He has smooth evenly rounded neck and the back of his body between the shoulder blades is evenly filled. These threefold marks are signs that mean marks of non decline.

4. As a householder the young man is prosperous in grains, wealth and wives and children and two footed and four footed animals. As a recluse, free of encumbrances, he attains the incomparable Sabbaññuta Ñāṇa, which is not liable to decline.

၂၂၅။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁-၂) မြတ်စွာဘုရားသည် သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ သစ္စာတရားနှင့် များစွာသော မြတ်သောဂုဏ်တို့မှ လည်းကောင်း ဥစ္စာ စပါး လယ်ယာ သားမယား အခြေနှစ်ချောင်း အခြေလေးချောင်းသတ္တဝါ ဆွေမျိုးညာတိ မိတ်သင်္ဂဟ အနွယ် အဆက်နှင့် ခွန်အားမှလည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးစုံသော ရုပ်အဆင်းနှင့် ချမ်းသာခြင်းတို့ မှ လည်းကောင်း သူတစ်ပါးတို့သည် အသို့လျှင် မဆုတ်ယုတ်ဘဲ ရှိပါကုန်အံ့နည်းဟု အလိုရှိ၏။ အကျိုးစီးပွားများ ခြင်း အောင်မြင်ခြင်းကိုသာလျှင် တောင့်တ၏။

(၃) မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဘဝတို့၌ ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ထိုကောင်းမှု ကြောင့် ခြင်္သေ့ကိုယ်ရှေ့ပိုင်းနှင့် တူသော ကောင်းသော ကိုယ်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ညီညာ စွာလုံးသော လည်ပင်း လည်တိုင် ရှိ၏။ လက်ပြင်နှစ်ဖက် အကြား၌ (တစ်ပြင်တည်း ညီလျက်) ပြည့်ဖြိုးသော အသားရှိ၏။ ထို (မြတ်စွာဘုရား)၏ ထို (ခြင်္သေ့ကိုယ် ရှေ့ ပိုင်းနှင့် တူသော ကိုယ်ရှိခြင်းစသော လက္ခဏာသုံးပါး) သည် (သဒ္ဓါတရား ဥစ္စာစပါး စသည်၏) မဆုတ်ယုတ် ကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

--

(၄) ထိုသတို့သားသည် လူဖြစ်သော် ဥစ္စာ စပါး လယ်ယာ သားမယား အခြေ နှစ်ချောင်း အခြေလေးချောင်း သတ္တဝါတို့ဖြင့် တိုးပွား၏။ ကြောင့်ကြတွယ်တာမှု ကင်းသော ရဟန်းဖြစ်ခဲ့သော် အတူမရှိသော မဆုတ်ယုတ်သော သဘောရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရောက်၏။

(20) Rasaggasaggitālakkhaṇaṃ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတာလက္ခဏံ

"Mark of Having the Finest Taste Bearing Nerves" ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတာ လက္ခဏာတော်

226. “Yampi , bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno sattānaṃ aviheṭṭhakajātiko ahosi pāṇinā vā leḍḍunā vā daṇḍena vā satthena vā. So tassa kammassa kaṭattā upacitattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati, rasaggasaggī hoti, uddhaggāssa rasaharaṇīyo gīvāya jātā honti samābhivāhiniyo [samavāharasaharaṇīyo (syā.)].

“So tena lakkhaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Appābādho hoti appātaṅko, samavepākiniyā gahaṇiyā samannāgato nātisītāya nāccuṇhāya. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Appābādho hoti appātaṅko samavepākiniyā gahaṇiyā samannāgato nātisītāya nāccuṇhāya majjhimāya padhānakkhamāya. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၂၆. “ယဗ္ဗိ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော သတ္တာနံ အဝိဟေဋ္ဌကဇာတိကော အဟောသိ ပါဏိနာ ဝါ လေဇ္ဈနာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသ လက္ခဏံ ပဋိလဘတိ၊ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိ ဟောတိ၊ ဥဒ္ဓဂ္ဂါဿ ရသဟရဏီယော ဂီဝါယ ဇာတာ ဟောန္တိ သမာဘိဝါဟိနိ ယော [သမဝါဟရသဟရဏီယော (သျှာ.)]။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇေ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇေ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပ္ပါဗာဓေ ဟောတိ အပ္ပါတင်္ကော၊ သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိ သီတာယ နာစူဏှာယ။ ရာဇေ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပ္ပါဗာဓေ ဟောတိ အပ္ပါတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစူဏှာယ မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

226. Bhikkhus, during the rounds of the previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, he does not harm any being with hand or stone or rod or weapon.

For having done this meritorious deed, having accumulated it in abundance ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in the human world endowed with this mark of a great man. He has the (finest) taste bearing nerves. Embedded in his throat are very sensitive nerves which can suffuse the entire body with the (sense of) taste of any food (even as minute as a grain of samsamum) placed on the tip of the tongue.

If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a Monarch? He is free from illness and diseases; he is endowed with the element of internal heat promoting good digestion, neither too strong nor too weak, moderate and appropriate for meditative endeavour. This is what he gains as a Monarch.

And what does he gain as an Enlightened One? He is endowed with the element of internal heat promoting good digestion; neither too strong nor too weak, but moderate and appropriate for meditative endeavour. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၂၆။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးမွေးခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက လက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လက်နက်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း သတ္တဝါတို့ကို ညှဉ်းဆဲခြင်းသဘော မရှိ။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာကို ရ၏။ အရသာကို ဆောင်သော အလွန်ကောင်းမြတ်သော အကြောရှိ၏။ လျှာဖျား၌တင်အပ်သော နှမ်းတစ်လုံးမျှလောက်သော အစာကို တစ် ကိုယ်လုံးပျံ့နှံ့အောင် ဆောင်နိုင်ကုန်သော အလွန်ကောင်းမြတ်ကုန်သော ရသဟရဏီ အကြောတို့သည် ထို မြတ်စွာဘုရား၏ လည်ပင်းလည်တိုင်၌ ရှိကုန်၏။ ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ထို မြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

အနာကင်း၏။ ရောဂါကင်း၏။ မအေးလွန်း မပူလွန်းသော အညီအညွတ်အစာကို ကြေစေနိုင်သောဝမ်းမီးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

အနာကင်း၏၊ ရောဂါကင်း၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရန်ခံ့သော အစာကို ကြစေနိုင်သော မအေးလွန်း မပူလွန်းသော အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ဝမ်းမီးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

227. Tatthetaṃ vuccati -

“Na pāṇidaṇḍehi panātha leḍḍunā,

Satthena vā maraṇavadhena [māraṇavadhena (ka.)] vā pana;

Ubbāadhanāya paritajjanāya vā,

Na heṭṭhayī janatamaheṭṭhako ahu.

“Teneva so sugatimupecca modati,

Sukhapphalaṃ kariya sukhāni vindati;

Samojasā [sampajjasā (sī. pī.), pāmuñjasā (syā.), sāmāñca sā (ka.)] rasaharaṇī susaṇṭhitā,

Idhāgato labhati rasaggasaggitaṃ.

“Tenāhu naṃ atinipuṇā vicakkhaṇā,

Ayaṃ naro sukhabahulo bhavissati;

Gihissa vā pabbajitassa vā puna [pana (syā.)],

Taṃ lakkhaṇaṃ bhavati tadatthajotaka”nti.

၂၂၇. တတ္ထေတံ ဝုဇ္ဇတိ -

“န ပါဏိဒဏ္ဍေဟိ ပနာထ လေဉ္ဇနာ၊

သတ္တေန ဝါ မရဏဝဓေန [မာရဏဝဓေန (က.)] ဝါ ပန။

ဥဗ္ဗာဓနာယ ပရိတဇ္ဇနာယ ဝါ၊

န ဟေဌယီ ဇေနတမဟေဌကော အဟု။

“တေနေဝ သော သုဂတိမုပေစ္စ မောဒတိ၊

သုခပ္ပလံ ကရိယ သုခါနိ ဝိန္ဒတိ။

သမောဇော [သမ္ပဇော (သီ. ပိ.)၊ ပါမုဇ္ဇသာ (သျှာ.)၊ သာမဇ္ဇ သာ (က.)] ရသဟရဏီ သုသဏ္ဌိတာ၊

ဣဓာဂတော လဘတိ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတံ။

“တေနာဟု နံ အတိနိပုဏာ ဝိစက္ခဏာ၊

အယံ နရော သုခဗဟုလော ဘဝိဿတိ။

ဂိဟိဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ပုန [ပန (သျှာ.)]၊

တံ လက္ခဏံ ဘဝတိ တဒတ္ထဇောတက”န္တိ။

227. At this stage the Theras of the Great synod recited this verse:

1. The Tathāgata did not cause any harm to any being by hand or by rod, with a stone or with arms, by causing him to be murdered, by keeping him in custody, or by making threats to him. He was one who does not harm the people.

2. The Tathāgata attains and delights in the deva realm for having done that meritorious deed. Having done a meritorious deed he enjoys happy results. On coming back to the human world, he has

nerves, well embedded in his throat, which can suffuse the entire body with the taste of food. He acquires the finest taste bearing nerves.

3. Because of this mark, the expert seers gifted with obstruse knowledge have foretold that the young man will possess great happiness. This mark indicates that result both as a layman or as a recluse.

၂၂၇။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် လက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး ခဲဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လက်နက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အသေသတ်စေခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး ထောင်ချခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကြိမ်းမောင်း ခြောက်လှန့်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း လူအပေါင်းကို မညှဉ်းဆဲခဲ့၊ မညှဉ်းဆဲတတ်သူ ဖြစ်ခဲ့၏။

--

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကောင်းမှုကံကြောင့် သုဂတိဘုံသို့ ရောက်၍ မွေ့လျော်ရ၏။ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးသောကံကို ပြုခြင်းကြောင့် ကောင်း ကျိုးချမ်းသာတို့ကို ရ၏။ ဤလူ့ပြည်သို့ရောက်လာသော် အလွန်ကောင်းမြတ်သော အရသာကို ဆောင်သော အကြောရှိခြင်းကို ရ၏။ နှမ်းတစ်လုံးမျှသော အစာကို တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့စေနိုင်ကုန်သော အရသာကို ဆောင်သော အကြောတို့သည် လည်ပင်း လည်တိုင်၌ ကောင်းစွာ တည်ကုန်၏။

(၃) ထိုလက္ခဏာကြောင့် ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဤသတို့သားသည် ချမ်းသာများ သည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ လူအားလည်းကောင်း၊ ရဟန်းအားလည်းကောင်း ထိုလက္ခဏာ သည် ထိုအကျိုးကို ပြ၏ဟု အလွန်သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ပြောကြား ကုန်၏။

(21-22) Abhinīlanettagopakhumalakkhaṇāni အဘိနီလနေတ္တဂေါပခုမလက္ခဏာနိ

Marks of Having Dark Blue Eyes and of having Eyelashes like those of a Calf

အဘိနီလနေတ္တ-ဂေါပခုမ လက္ခဏာတော်

228. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno na ca visaṭaṃ, na ca visāci [na ca visācitaṃ (sī. pī.), na ca visāvi

(syā.)), na ca pana viceyya pekkhitā, ujum tathā pasaṭamujumano, piyacakkhunā bahujaṇaṃ udikkhitā ahosi. So tassa kammaṃ kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni dve mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati. Abhinīlanetto ca hoti gopakhumo ca.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato, sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Piyadassano hoti bahuno janassa, piyo hoti manāpo brāhmaṇagahapatikānaṃ negamajānapadānaṃ gaṇakamahāmattānaṃ anīkaṭṭhānaṃ dovārikānaṃ amaccānaṃ pārisajjānaṃ rājūnaṃ bhogiyānaṃ kumārānaṃ. Rājā samāno idaṃ labhati...pe... buddho samāno kiṃ labhati? Piyadassano hoti bahuno janassa, piyo hoti manāpo bhikkhūnaṃ bhikkhunīnaṃ upāsakānaṃ upāsikānaṃ devānaṃ manussānaṃ asurānaṃ nāgānaṃ gandhabbānaṃ. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၂၈. “ယဗ္ဗိ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော န စ ဝိသဠံ၊ န စ ဝိသာစိ [န စ ဝိသာစိတံ (သီ. ပီ.)၊ န စ ဝိသာဝိ (သျှာ.)]၊ န စ ပန ဝိစေယျ ပေက္ခိတာ၊ ဥဇုံ တထာ ပဿဋ္ဌမုဇမနော၊ ပိယစက္ခုနာ ဗဟုဇနံ ဥဒိက္ခိတာ အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္ထံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ အဘိနီလနေတ္တော စ ဟောတိ ဂေါပခုမော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇော သမာနော ကိံ လဘတိ? ပိယဒဿနော ဟောတိ ဗဟုနော ဇနဿ၊ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ ပြာဟ္မဏဂဟ ပတိကာနံ နေဂမဇာနပဒာနံ ဂဏကမဟာမတ္တာနံ အနိကဋ္ဌာနံ ဒေဝါရိကာနံ အမစ္စာနံ ပါရိသဇ္ဇာနံ ရာဇူနံ ဘောဂိယာနံ ကုမာရာနံ။ ရာဇော သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ပေ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? ပိယဒဿနော ဟောတိ ဗဟုနော ဇနဿ၊ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ဒေဝိနံ မနုဿာနံ အသုရာနံ နာဂိနံ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

228. Bhikkhus, during the rounds of previous births, existences and abodes when he happened to be born in the human world, the Tathāgata did not glare at people (with anger), nor make sidelong glances nor look furtively. Being straightforward, when he looked, he looked openly and not stealthily. He looked at people with loving eyes.

For having done this meritorious deed ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with these two marks of a great man, namely, having dark blue eyes and having eyelashes like those of a calf.

If one endowed with these marks lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a Monarch? People look at him with loving eyes. He is loved by brāhmins and men of wealth, townsfolk and city dwellers, finance ministers, army officers, gatekeepers, counsellors, members of the consultative assembly, kings, viceroys and royal princes. This is what he gains as a Monarch ...p...

And what does he gain as an Enlightened One? People look at him with loving eyes. He is loved by bhikkhus, bhikkhunīs, lay male disciples, lay female disciples, devas, human beings, asurās, nāgas and gandabbas. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၂၈။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက သူတစ်ပါးကို အမျက်ထွက်သဖြင့် မျက်လုံးပြူး၍ မကြည့်တတ်၊ မျက်စောင်းထိုး၍ မကြည့်တတ်၊ လျှို့ဝှက်၍ မကြည့်တတ်၊ ရိုးဖြောင့်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရိုးဖြောင့်စွာ ကြည့်တတ်၏။ မေတ္တာဓာတ် ကိန်းသော မျက်စိဖြင့် လူအများကို ကြည့်ခဲ့၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသ လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့ကို ရ၏။ အလွန်ညိုသော မျက်လုံးလည်း ရှိ၏။ နွားငယ်မျက်တောင်နှင့်တူသော မျက်တောင်လည်း ရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

ထိုမင်းကို လူအများသည် ချစ်ခင်နှစ်သက်စွာ ရှုကြည့်အပ်၏။ ပုဏ္ဏားများ သူဌေး သူကြွယ်များ မြို့သူ မြို့သား နယ်သူနယ်သားများ ဘဏ္ဍာရေးအမတ်များ အမတ်ချုပ်ကြီးများ ဆင်စီးသူရဲ မြင်းစီးသူရဲများ တံခါးမှူးများ အမှုဆောင်အမတ်များ အတိုင်ပင်ခံအမတ်များ လက်အောက်ခံဘုရင်များ မြို့စား နယ်စားများ မင်းညီမင်းသားများတို့သည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

ထိုမြတ်စွာဘုရားကို သတ္တဝါအများသည် နှစ်သက်ကြည်ညိုစွာ ဖူးမြော်အပ်၏။ ရဟန်းယောက်ျားများ ရဟန်းမိန်းမများ ဥပါသကာယောက်ျားများ ဥပါသိကာမိန်းမများ နတ်များ လူများ အသုရာများ နဂါးများနှင့် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်များသည် နှစ်သက်မြတ်နိုးအပ်၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကိုရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

229. Tatthetaṃ vuccati –

“Na ca visaṭṭaṃ na ca visāci [visācitaṃ (sī. pī.), visāvi (syā.)], na ca pana viceyyapekkhitā;

Ujjuṃ tathā pasaṭṭamujumano, piyacakkhunā bahujanaṃ udikkhitā.

“Sugatīsu so phalavipākāṃ,

Anubhavati tattha modati;

Idha ca pana bhavati gopakhumo,

Abhinīlanettanayano sudassano.

“Abhiyogino ca nipuṇā,

Bahū pana nimittakovidā;

Sukhumanayanakusalā manujā,

Piyadassanoti abhiniddisanti naṃ.

“Piyadassano gihīpi santo ca,

Bhavati bahujanapiyāyito;

Yadi ca na bhavati gihī samaṇo hoti,

Piyo bahūnaṃ sokaṇāsano”ti.

၂၂၉. တတ္ထေတံ ဝုဇ္ဇတိ –

“န စ ဝိသန္ဓိ န စ ဝိသာဓိ [ဝိသာဓိတံ (သီ. ပီ.)၊ ဝိသာဝိ (သျှာ.)]၊ န စ ပန ဝိစေယျပေက္ခိတာ။

ဥဇုံ တထာ ပသဋ္ဌမုဇမနော၊ ပိယစက္ခုနာ ဗဟုဇနံ ဥဒိက္ခိတာ။

“သုဂတီသု သော ဖလဝိပါကံ၊

အနုဘဝတိ တတ္ထ မောဒတိ။

ဣဓ စ ပန ဘဝတိ ဂေါပခုမော၊

အဘိနိလနေတ္တနယနော သုဒဿနော။

“အဘိယောဂိနော စ နိပုဏာ၊

ဗဟူ ပန နိမိတ္တကောဝိဒာ။

သုခုမနယနကုသလာ မနုဇာ၊

ပိယဒဿနောတိ အဘိနိဒ္ဓိသန္တိ နံ။

“ပိယဒဿနော ဂိဟီပိ သန္တော စ၊

ဘဝတိ ဗဟုဇနပိယာယိတော။

ယဒိ စ န ဘဝတိ ဂိဟီ သမဏော ဟောတိ၊

ပိယော ဗဟူနံ သောကနာသနော”တိ။

229. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

1. The Tathāgata does not glare at people, nor make sidelong glances, nor look furtively. Being straightforward, when he looks, he looks openly not stealthily. He looks at people with loving eyes.

2. The Tathāgata enjoys resultant effect of that meritorious deed in the deva world and he delights there. In this human world he is endowed with dark blue eyes and with eyelashes like those of a calf, and he is pleasing to the eye.

3. Many people who are skilled in the art of prophesy, who are gifted with obtuse knowledge, who are wise in reading signs and who are experts in reading even the delicate eyes, proclaimed that this young man will become one whom people look at with loving eyes (will become the beloved of the people).

4. As a householder he will be looked at with loving eyes and will be looked upon lovingly by many people. If he is not a householder, and is a recluse, he will be revered by many, all will be able to expel their sorrow.

၂၂၉။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

--

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် သူတစ်ပါးကို အမျက်ထွက်သဖြင့် မျက်လုံးပြူး၍ မကြည့်တတ်၊ မျက်စောင်းထိုး၍ မကြည့်တတ်၊ လျှို့ဝှက်၍ မကြည့်တတ်၊ ရိုးဖြောင့်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရိုးဖြောင့်စွာ ကြည့်တတ်၏။ မေတ္တာဓာတ်ကိန်းသော မျက်စိ ဖြင့် လူအများကို ကြည့်ခဲ့၏။

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းမှုအကျိုးကို နတ်ပြည်တို့၌ ခံစားရ၏။ ထို နတ်ပြည်၌ မွေ့လျော်ရ၏။ ဤလူ့ပြည်၌ကား နွားငယ်၏ မျက်တောင်နှင့် တူသော မျက်တောင် ရှိ၏။ အလွန်ညိုသော မျက်လုံးရှိ၏။ အလွန်ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏။

(၃) သိမ်မွေ့သော ပညာရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော လက္ခဏာကျမ်းတတ်သည် လည်း ဖြစ်ကုန်သော နိမိတ်ကျမ်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော သိမ်မွေ့သော မျက်စိ၌ လိမ္မာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော များစွာကုန်သော လူတို့သည် (ထို သတို့သားကို) လူအများ ချစ်ခင်နှစ်သက်စွာ ရှုကြည့်အပ်သူဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းပြောဆိုကြကုန်၏။

(၄) သတို့သားသည် လူဖြစ်သော် လူအများ ချစ်ခင်နှစ်သက်စွာ ရှုကြည့်အပ်သူ ဖြစ်၏။ လူအများ ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်၏။ လူအဖြစ် မတည်မူ၍ ရဟန်းဖြစ်သော် သတ္တဝါအများ နှစ်သက်ကြည်ညိုအပ်၏။ သတ္တဝါအများ၏ စိုးရိမ်ခြင်းကို ဖျောက်ဖျက်နိုင်၏ဟု ပြည့်စုံပြောကြားကုန်၏။

(23) Uṇhīsasīsalakkaṇaṃ ဥဏှိသသီသလက္ခဏံ

Marks of Having a Head Which Appears as if adorned with a Frontlet (Headband)

ဥဏှိသသီသ လက္ခဏာတော်

230. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno bahujanapubbaṅgamo ahosi kusalesu dhammesu bahujanapāmokkho kāyasucarite vacīsucarite manosucarite dānasaṃvibhāge sīlasamādāne uposathupavāse matteyyatāya petteyyatāya sāmāññatāya brahmaññatāya kule jeṭṭhāpacāyitāya aññātaraññataresu ca adhikusalesu dhammesu. So tassa kammassa kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati – uṇhīsasīso hoti.

“So tena lakkhaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Mahāssa jano anvāyiko hoti, brāhmaṇagahapatikā negamajānapadā gaṇakamahāmattā anīkaṭṭhā dovārikā amaccā pārisajjā rājāno bhogiyā kumārā. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Mahāssa jano anvāyiko hoti, bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo devā manussā asurā nāgā gandhabbā. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၃၀. “ယဓိ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဗဟုဇနပုဗ္ဗင်္ဂမော အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု ဗဟုဇနပါမောက္ခေါ ကာယသုစရိတေ ဝစီသုစရိတေ မနောသုစရိတေ အနုသံဝိဘာဂေ သီလသမာအာနေ ဥပေါသထုပဝါသေ မတ္တေယျတာယ ပေတ္တေယျတာယ သာမညတာယ ဗြဟ္မညတာယ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိတာယ အညတရညတရေသု စ အဓိကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သောတဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ - ဥဏှိသသီသော ဟောတိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇော သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာဿ ဇေနော အန္ဓာယိကော ဟောတိ၊ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေနမဇေနပဒာ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနိကဋ္ဌာ ဒေဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇော ရာဇောနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇော သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာဿ ဇေနော အန္ဓာယိကော ဟောတိ၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

230. Bhikkhus, during the rounds of previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata was a leader and a chief amongst men in the

practice of meritorious acts consisting of good actions in deeds, words and thoughts; acts of charity and distribution of alms; keeping the moral precepts; observing Uposatha precepts (on Uposatha days); attending to filial duties that should be done for mother and father; attending to duties for Sāmaṇas and

Brahmanas; venerating the elders in the family; and also in acts of extraordinary merit (that will lead to attainment of Sabbaññuta Ñāṇa).

For having done this meritorious deed, ...p... having passed away from the deva world the Tathāgata is reborn in this human world endowed with this mark of a great man, namely, having a head which appears as if adorned with a frontlet.

If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a Monarch? He gains a multitude of loyal followers. They are brāhmins and men of great wealth, townsfolk and city dwellers, finance ministers, army officers, gatekeepers, counsellors, members of the consultative assembly, kings, viceroys and princes. This is what he gains as a Monarch.

And what does he gain as an Enlightened One? He gains a multitude of followers (disciples): bhikkhus, bhikkhuniīs, lay male disciples, female lay disciples, devas, human beings, asurās, nagās and gandabbas. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၃၀။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက ကုသိုလ်တရားတို့တွင် ကောင်းသော ကိုယ်အကျင့် 'ကာယသုစရိုက်' ကောင်းသော နှုတ်အကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်' ကောင်းသော စိတ်အကျင့် 'မနောသုစရိုက်' လှူဒါန်းခြင်း ပေး ကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း သီလဆောက်တည်ခြင်း ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်း အမိကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်း အဖကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်း သမဏကို ကြည်ညိုလေးစားခြင်း ဗြာဟ္မဏကို ကြည်ညိုလေးစားခြင်း အမျိုးတွင် ကြီးသောသူ တို့ကို ရိုသေခြင်းတို့၌လည်းကောင်း တစ်ပါးပါးသော လွန်မြတ်သော ကုသိုလ်တရားတို့၌လည်းကောင်း လူအများ၏ အကြီးအမှူး ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာကို ရ၏။ သင်းကျစ်ဆင်ထားဘိသကဲ့သို့သော ဦးခေါင်းရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာနှင့် ပြည့် စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

ထိုမင်းအား အလိုသို့လိုက်သော တိုင်းသူပြည်သားသည် များ၏။ ထိုသူတို့ကား အဘယ်တို့နည်း ဟူမူ - ပုဏ္ဏားများ သူဌေး သူကြွယ်များ မြို့သူမြို့သားများ နယ်သူနယ်သားများ ဘဏ္ဍာရေးအမတ်များ အမတ်ချုပ်ကြီးများ ဆင်စီးသူရဲ မြင်းစီးသူရဲများ တံခါးမှူးများ အမှုဆောင်အမတ်များ အတိုင်ပင်ခံ အမတ် များ လက်အောက်ခံဘုရင်များ မြို့စားနယ်စားများ မင်းညီမင်းသားများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

--

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

ထိုမြတ်စွာဘုရားအား အလိုသို့လိုက်သော ဝေနေယျသည် များ၏။ ထိုဝေနေယျတို့ကား အဘယ် တို့နည်းဟူမူ - ရဟန်းယောကျ်ားများ ရဟန်းမိန်းမများ ဥပါသကာယောကျ်ားများ ဥပါသိကာမိန်းမများ နတ်များ လူများ အသုရာများ နဂါးများနှင့် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုး ကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

231. Tatthetaṃ vuccati -

“Pubbaṅgamo sucaritesu ahu,

Dhammesu dhammacariyābhirato;

Anvāyiko bahujanassa ahu,

Saggesu vedayittha puññaphalaṃ.

“Veditvā so sucaritassa phalaṃ,

Uṇhīsasīsattamidhajjhagamā;

Byākamsu byañjananimittadharā,

Pubbaṅgamo bahujanaṃ hessati.

“Paṭibhogiyā manujesu idha,

Pubbeva tassa abhiharanti tadā;

Yadi khattiyo bhavati bhūmipati,

Paṭihārakam bahujaṇe labhati.

“Atha cepi pabbajati so manujo,

Dhammesu hoti paguṇo visavī;

Tassānusāsaniguṇābhirato,

Anvāyiko bahujaṇo bhavatī”ti.

၂၃၁. တထွေတံ ဝုစ္စတိ -

“ပုဗ္ဗင်္ဂမော သုစရိတေသု အဟု၊

ဓမ္မေသု ဓမ္မစရိယာဘိရတော။

အန္ဓာယိကော ဗဟုဇနဿ အဟု၊

သဂ္ဂေသု ဝေဒယိတ္ထ ပုညဖလံ။

“ဝေဒိတွာ သော သုစရိတဿ ဖလံ၊

ဥဏှိသသိသတ္တမိဇ္ဈဂမာ။

ဗျာကံသု ဗျဉ္ဇနနိမိတ္တဓရာ၊

ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဗဟုဇနံ ဟေဿတိ။

“ပဋိဘောဂိယာ မနုဇေသု ဣဓ၊

ပုဗ္ဗေဝ တဿ အဘိဟရန္တိ တဒါ။

ယဒိ ခတ္တိယော ဘဝတိ ဘူမိပတိ၊

ပဋိဟာရကံ ဗဟုဇနေ လဘတိ။

“အထ စေပိ ပဗ္ဗဇေတိ သော မနုဇော၊

ဓမ္မေသု ဟောတိ ပဂုဏော ဝိသဝီ။

တဿာနုသာသနိဂုဏာဘိရတော၊

အန္ဓာယိကော ဗဟုဇနေ ဘဝတိ”တိ။

231. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

1. The Tathāgata is a leader in the practice of meritorious deeds. He takes delight in the practice of dhamma. He has a multitude of followers. He has enjoyed the fruits of good deeds in the realm of the devas.

2. Having enjoyed the fruits of this good deed there, he is reborn in this human world endowed with head which appears to be adorned with a frontlet. Men who can read signs, predicted that one endowed with this mark will become a leader of men.

3. In this human world even when he is a young prince, he will have a multitude of attendants.

Since then seers say that if he becomes a Monarch, ruling over the whole earth, he will get a multitude of attendants.

4. If he becomes a recluse, he will be skilled and accomplished in the attainments of jhāna. The multitude of followers will rejoice in his teachings and attributes. Thus say the seers.

၂၃၁။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းသော အကျင့်သုစရိုက်တရားတို့၌ အကြီးအမှူး ဖြစ်ခဲ့၏။ တရားကို ကျင့်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား အလိုသို့ လိုက်သော လူအများ ရှိခဲ့၏။ ကောင်းမှုအကျိုးကို နတ်ပြည်၌ ခံစား ခဲ့ရ၏။

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းသော အကျင့်သုစရိုက်၏ အကျိုးကို ခံစား ပြီး၍ ဤလူ့ပြည်၌ သင်းကျစ်ဆင် ထားဘိသကဲ့သို့သော ဦးခေါင်းရှိသည့် အဖြစ်ကို ရ၏။ ဤသတို့သားသည် လူအများ၏ အကြီးအမှူးဖြစ်လတ္တံ့ဟု နိမိတ်လက္ခဏာ ဖတ်တတ်ကုန်သော သူတို့သည် ပြောကြားကုန်၏။

(၃) ရှေးဘဝ နတ်ပြည်၌ကဲ့သို့ ဤလူ့ပြည်၌ ထိုသတို့သားအား အလုပ်အကျွေး အခြံအရံတို့သည် များကုန်လတု တံ့။ အကယ်၍ မင်းမျိုးဖြစ်အံ့၊ မြေပြင်အလုံးကို အစိုးရသော စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ လူအများ၏ သစ္စာစောင့်သိရှိသေစွာ တာ ဝန်ထမ်းဆောင်မှုကို ရလတ္တံ့ဟု ငယ်စဉ်အခါကပင် လက္ခဏာဖတ်ဆရာတို့က ပြော ကြားကုန်၏။

(၄) သတို့သားသည် အကယ်၍ ရဟန်းဖြစ်အံ့၊ ဈာန်သမာပတ်တရားတို့၌ ကျွမ်းကျင်၏။ လေ့လာအပ်သော ဝသီဘော်ရှိသော ဘုရားဖြစ်၏။ လူအများသည် ထိုဘုရား၏ အဆုံးအမ အကျင့်တရားတို့၌ မွေ့လျော်၏။ အလို တော်အတိုင်း လိုက် နာ၏ဟု ပြောကြားကုန်၏။

(24-25) Ekekalomatāuṇṇālakkaṇāni ဧကေကလောမတာဥဏ္ဍာလက္ခဏာနိ

(24-25) Marks of Having Body Hairs Growing singly in each Pore and Having White Downy Hair
Between the Eyebrows ဧကေကလောမတာ-ဥဏ္ဍာ လက္ခဏာတော်

232. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno musāvādaṃ pahāya musāvādā paṭivirato ahosi, saccavādī saccasandho theto paccayiko avisaṃvādako lokassa . So tassa kammassa kaṭattā upacitattā... pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni dve mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati. Ekekalomo ca hoti, uṇṇā ca bhamukantare jātā hoti odātā mudutūlasannibhā.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato, sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Mahāssa jano upavattati, brāhmaṇagahapatikā negamajānapadā gaṇakamahāmattā anīkaṭṭhā dovārikā amaccā pārisajjā rājāno bhogiyā kumārā. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Mahāssa jano upavattati, bhikkhū

bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo devā manussā asurā nāgā gandhabbā. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၃၂. “ယဓိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော မု သာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတော အဟောသိ၊ သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒ ကော လောကဿ ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂ တော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ ဧကေနလောမော စ ဟောတိ၊ ဥဏ္ဏာ စ ဘ မုကန္တရေ ဇာတာ ဟောတိ ဩဒတာ မုဒုတူလသန္နိဘာ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာဿ ဇနော ဥပဝတ္တတိ၊ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇနပဒာ ဂဏကမဟာမတု တာ အနီကဋ္ဌာ ဒေဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇော ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘ တိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာဿ ဇနော ဥပဝတ္တတိ၊ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနီယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာ ယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

232. Bhikkhus, during the rounds of previous births, existences and abodes, when he happens to be born in the human world, the Tathāgata abandons all thoughts of telling lies and abstains from telling lies, speaking only the truth, combining truth with truth, remaining steadfast (in truth), trustworthy and does not deceive people.

For having done this meritorious deed, having accumulated it in abundance ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in the human world, endowed with two marks of a great man, namely, the body hairs growing singly in each pore and a strand of hair, soft and white like cotton wool between the eyebrows.

If one endowed with this mark, lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p.... what does he gain as a Monarch? He has a multitude of followers who fulfil every wish of his. They are the brahmins and men of wealth, townsfolk, and city dwellers, finance ministers, army officers, gatekeepers, councillors, members of the consultative assembly, kings, viceroys and princes. This is what he gains as a Monarch ...p...

And what does he gain as an Enlightened One? He gets a multitude of followers who fulfil every wish of his. They are bhikkhus, bhikkhunīs, lay male disciples, lay female disciples, devas, human beings, asurās, nagās and gandabbas. This is what he gets as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၃၂။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေ ခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းကို ပယ်၍ မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ခဲ့၏။ မှန်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိ၏။ မှန်သော စကားချင်း စေ့စပ်တတ်၏။ မြဲမြံ တည်တံ့သော စကားရှိ၏။ ယုံကြည်ရ သော စကားရှိ၏။ လူအများကို မလှည့်စားတတ်။ ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည် သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိ သ လက္ခဏာနှစ်ပါးတို့ကို ရ၏။ တစ်ပင်ချင်းပေါက်သော မွေး ညင်း ရှိ၏။ မျက်မှောင်နှစ်ဖက်အကြား၌ နူးညံ့ သော လဲဝါဂွမ်းနှင့် တူသော ဖြူစင်သော 'ဥဏ္ဏလုံ' မွေးရှင် ပေါက်၏။ ထိုလက္ခဏာများနှင့် ပြည့်စုံသော ထို မြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

လူအများသည် ထိုမင်း၏ အလိုသို့ လိုက်ရ၏။ လူအများဟူသည် အဘယ်တို့နည်း ဟူမူ - ပုဏ္ဏားများ သူဌေးသူကြွယ်များ မြို့သူမြို့သားများ နယ်သူနယ်သားများ ဘဏ္ဍာရေးအမတ်များ အမတ် ချုပ်ကြီးများ ဆင်စီးသူရဲ မြင်းစီးသူရဲများ တံခါးမှူးများ အမှုဆောင်အမတ်များ အတိုင်ပင်ခံ အမတ်များ လက်အောက်ခံဘုရင် များ မြို့စားနယ်စားများ မင်းညီမင်းသားများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

သတ္တဝါအများသည် ထိုဘုရား၏ အလိုသို့ လိုက်ရ၏။ သတ္တဝါအများဟူသည် အဘယ်တို့နည်းဟူမူ - ရဟန်း ယောကျ်ားများ ရဟန်းမိန်းမများ ဥပါသကာယောကျ်ားများ ဥပါသကာမိန်းမများ နတ်များ လူများ အသုရာများ နဂါးများနှင့် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်များသည် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

233. Tatthetaṃ vuccati –

“Saccappaṭiñṇo purimāsu jātisu,

Advejjhavāco alikaṃ vivajjayi;

Na so viṣaṃvādayitāpi kassaci,

Bhūtena tacchena tathena bhāsayi [tosayi (sī. pī.)].

“Setā susukkā mudutūlasannibhā,

Uṇṇā sujātā [uṇṇāssa jātā (ka. sī.)] bhamukantare ahu;

Na lomakūpesu duve ajāyisuṃ,

Ekekalomūpacitaṅgavā ahu.

“Taṃ lakkhaṇaṃ ṇīṇī bahavo samāgatā,

Byākaṃsu uppādanimittakovidā;

Uṇṇā ca lomā ca yathā susaṇṭhitā,

Upavattatī īdisakaṃ bahujjano.

“Gihimpi santaṃ upavattatī jano,

Bahu puratthāpakatena kammunā;

Akiñcanaṃ pabbajitaṃ anuttaraṃ,

Buddhampi santaṃ upavattati jano”ti.

၂၃၃. တစ္ဆေတံ ဝုစ္ဆေတိ -

“သစ္စပုဋိညော ပုရိမာသု ဇာတိသု၊

အဒ္ဓေဇ္ဈဝါစော အလိကံ ဝိဝဇ္ဇယိ။

န သော ဝိသံဝါဒယိတာပိ ကဿစိ၊

ဘူတေန တစ္ဆေန တထေန ဘာသယိ [တောသယိ (သီ. ပီ.)]။

“သေတာ သုသုက္ကာ မုဒုတူလသန္နိတာ၊

ဥဏ္ဍာ သုဇာတာ [ဥဏ္ဍာဿ ဇာတာ (က. သီ.)] ဘမုကန္တရေ အဟု။

န လောမက္ကပေသု ဒုဝေ အဇာယိသုံ၊

ဧကေကလောမူပစိတင်္ဂီဝါ အဟု။

“တံ လက္ခဏညူ ဗဟဝေါ သမာဂတာ၊

ဗျာကံသု ဥပ္ပါဒနိမိတ္တကောဝိဒာ။

ဥဏ္ဍာ စ လောမာ စ ယထာ သုသဏ္ဍိတာ၊

ဥပဝတ္တတီ ဤဒိသကံ ဗဟုဇ္ဇေနာ။

“ဂိဟိမ္ပိ သန္တံ ဥပဝတ္တတီ ဇေနာ၊

ဗဟု ပုရတ္တာပကတေန ကမ္မုနာ။

အကိဉ္ဇနံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုတ္တရံ၊

ဗုဒ္ဓမ္ပိ သန္တံ ဥပဝတ္တတီ ဇေနာ”တိ။

233. At this stage Theras of the Great Synod recited this verse:

1. In previous existences, the Tathāgata had always been true to his word; he was never ambiguous in his speech; always avoiding the untruth; deceiving none and keeping only to what is real

and truthful.

2. (As a consequence of this good deed), he is endowed with a strand of hair, white and soft

like cotton wool, between the eyebrows; his body has an array of body hair growing singly in each pore.

3. Seers, experts in the art of prophecy congregate and say: "To him endowed with these marks of a strand of hair between the eyebrows and the body hairs growing singly in each pore, people will obey and act as he desires.

4. For his good deeds of the previous existences, as a householder (a Universal Monarch), people will obey him and act as he desires. As a recluse, free from defilements, he will become a supreme Buddha and all beings obedient to him.

၂၃၃။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဘဝတို့၌ မှန်သော ကတိပဋိညာဉ် ရှိခဲ့၏။ စကား နှစ်ခုမရှိခဲ့၊ ချွတ်ယွင်းသော စကား ကို ကြဉ်ရှောင်ခဲ့၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှလည်း မလှည့်စားခဲ့၊ ဟုတ်မှန်သေချာသော စကားကိုသာ ဆိုခဲ့၏။

(၂) ထိုကောင်းမှုကြောင့် မျက်မှောင်နှစ်ဖက်တို့၏ အကြား၌ နူးညံ့သော လဲဝါ ဝှမ်းနှင့်တူသော ဖြူစင်သော 'ဥဏ္ဍလုံ' မွေးရှင်ပေါက်လျက် ရှိ၏။ မွေးညင်းတွင်း တို့၌ မွေးညင်းနှစ်ပင် မပေါက်ကုန်၊ မွေးညင်းတွင်းတစ်ခုတစ်ခု၌ တစ်ပင်စီ တစ်ပင် စီသာ ပေါက်သော မွေးညင်းတို့ဖြင့် စိထားအပ်သကဲ့သို့သော ကိုယ်ရှိ၏။

(၃) လက္ခဏာကျမ်းတတ် နိမိတ်ဖတ်ခြင်း၌ လိမ္မာကုန်သော များစွာသော ပုဏ္ဏားတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၍ အကြင်သတို့သား၌ 'ဥဏ္ဍလုံ' မွေး ရှင်သည်လည်းကောင်း မွေးညင်းတွင်းတစ်ခုတစ်ခု၌ တစ်ပင် စီသာ ပေါက်သော မွေးညင်းတို့သည်လည်းကောင်း ကောင်းစွာ တည်ကုန်၏။ လူအများသည် ဤသို့သော သတို့သား၏ အလိုသို့ လိုက်၏။

--

(၄) "ရှေးဘဝ၌ ပြုဖူးသော ကောင်းမှုကြောင့် လူ (စကြဝတေးမင်း) ဖြစ်သော် လူအများသည် ထိုမင်း၏ အလိုသို့ လိုက်၏။ ရာဂစသည့် အညစ်အကြေးကင်းသော ရဟန်းပြုသော် အတုမရှိသော ဘုရားဖြစ်၍ သတ္တဝါအများ သည် အလိုသို့ လိုက်၏"ဟု ပြောကြားကုန်၏။

(26-27) Cattālīsaaviraḷadantalakkhaṇāni စတ္တာလီသအဝိရဠဒန္တလက္ခဏာနိ

Marks of Having Forty Teeth with no Gap in Between Them. စတ္တာလီသ သမဒန္တ အဝိရဠဒန္တ လက္ခဏာ

တော်

234. “Yampi, bhikkhave tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno pisuṇaṃ vācaṃ pahāya pisuṇāya vācāya paṭivirato ahosi. Ito sutvā na amutra akkhātā imesaṃ bhedāya, amutra vā sutvā na imesaṃ akkhātā amūsaṃ bhedāya, iti bhinnānaṃ vā sandhātā, sahitānaṃ vā anuppadātā, samaggārāmo samaggarato samagganandī samaggakaraṇiṃ vācaṃ bhāsītā ahosi. So tassa kammaṃ kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni dve mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati. Cattālīsadanto ca hoti aviraḷadanto ca.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Abhejjapariso hoti, abhejjāssa honti parisā, brāhmaṇagahapatikā negamajānapadā gaṇakamahāmattā anīkaṭṭhā dovārikā amaccā pārisajjā rājāno bhogiyā kumārā. Rājā samāno idaṃ labhati ... buddho samāno kiṃ labhati? Abhejjapariso hoti, abhejjāssa honti parisā, bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo devā manussā asurā nāgā gandhabbā. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၃၄. “ယဗ္ဗိ၊ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ပိ သုဏံ ဝါစံ ပဟာယ ဝိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော အဟောသိ။ ဣတော သုတွာ န အမုတြ အက္ခိတာ ဣမေ သံ ဘေဒာယ၊ အမုတြ ဝါ သုတွာ န ဣမေသံ အက္ခိတာ အမူသံ ဘေဒာယ ၊ ဣတိ ဘိန္နာနံ ဝါ သန္ဓတာ၊ သဟိ တာနံ ဝါ အနုပ္ပဒတာ၊ သမဂ္ဂါရာမော သမဂ္ဂရတော သမဂ္ဂနန္ဒိ သမဂ္ဂကရဏိ ဝါစံ ဘာသိတာ အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသ လက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ စတ္တာလီသဒန္တော စ ဟောတိ အဝိရုဋ္ဌဒန္တော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇော သမာနော ကိံ လဘတိ? အဘေဇ္ဇပရိသော ဟောတိ၊ အဘေဇ္ဇဿ ဟောန္တိ ပရိသာ၊ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေ ဂမဇေနပဒာ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနိကဋ္ဌာ ဒေဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇော ရာဇောနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇော သမာနော ဣဒံ လဘတိ ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အဘေဇ္ဇပရိသော ဟောတိ၊ အဘေဇ္ဇဿ ဟောန္တိ ပရိသာ၊ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

234. Bhikkhus, during the rounds of previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata abandoned all thoughts of slander and abstained from slander. Hearing things from these people he did not relate them to those people to sow the seeds of discord

among them. He reconciled those who are at variance. He encouraged those who are in accord. He delighted in unity, loved it and rejoiced in it. He spoke to create harmony.

For having done this meritorious deed, ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with two marks of a great man, namely, having forty teeth and having teeth that have no space between one another.

If one endowed with these marks, lives the household life he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a Monarch? He has followers who cannot be disunited; his followers cannot be divided. They are brāhmins and men of wealth, townsfolk, and city dwellers, finance ministers, army officers, gatekeepers, counsellors, members of the consultative assembly, kings, viceroys and princes. This is what he gains as a Monarch.

And what does he gain as an Enlightened One? He has followers who cannot be disunited, his followers cannot be divided. They are bhikkhus, bhikkhunis, lay male disciples, lay female disciples, devas, asurās, nagās, and gandabbas. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၃၄။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက ကုန်းစကားပြောခြင်းကို ပယ်၍ ကုန်းစကားပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤသူတို့ထံမှ နားထောင်၍ (ထိုသူနှင့်) ဤသူတို့ ကွဲပြားခြင်းငှါ ထိုသူထံ၌ မပြောတတ်၊ ထိုသူတို့ထံမှ နားထောင်၍ (ဤသူနှင့်) ထိုသူတို့ ကွဲပြားခြင်းငှါ မပြောတတ်၊ ထိုသို့ကွဲပြားသူတို့ကိုလည်း စေ့စပ် တတ်၏။ ညီညွတ်သူတို့ကိုလည်း အားပေးတတ်၏။ ညီညွတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ညီညွတ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်၏။ ညီညွတ်ခြင်းကို နှစ်သက်၏။ ညီညွတ်ခြင်းကို ပြုသော စကားကို ဆိုတတ်၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ် ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့ကို ရ၏။ လေးဆယ်သော သွားလည်း ရှိ၏။ မကြဲသော သွားလည်း ရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထို မြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

မခွဲဖျက်နိုင်သော ပရိသတ် ရှိ၏။ ထိုစကြဝတေးမင်း၏ ပရိသတ်တို့သည် မကွဲပျက်နိုင်ကုန်၊ ထို ပရိသတ်တို့သည် အဘယ်တို့နည်းဟူမူ - ပုဏ္ဏားများ သူဌေးသူကြွယ်များ မြို့သူမြို့သား နယ်သူနယ်သား များ ဘဏ္ဍာရေး အမတ် များ အမတ်ချုပ်ကြီးများ ဆင်စီးသူရဲ မြင်းစီးသူရဲများ တံခါးမှူးများ အမှုဆောင် အမတ်များ အတိုင်ပင်ခံ အမတ်

များ လက်အောက်ခံဘုရင်များ မြို့စားနယ်စားများ မင်းညီမင်းသားများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤ အကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

မခွဲဖျက်နိုင်သော ပရိသတ် ရှိ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ပရိသတ်တို့သည် မကွဲပျက်နိုင်ကုန်၊ ထို ပရိသတ်တို့သည် အဘယ်တို့နည်းဟူမူ - ရဟန်းယောက်ျားများ ရဟန်းမိန်းမများ ဥပါသကာယောက်ျား များ ဥပါသိကာမိန်းမများ နတ်များ လူများ အသုရာများ နဂါးများနှင့် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

235. Tatthetaṃ vuccati –

“Vebhūtiyaṃ sahitabhedakāriṃ,

Bhedappavaḍḍhanavivādakāriṃ;

Kalahappavaḍḍhanaākiccakāriṃ,

Sahitānaṃ bhedajananiṃ na bhaṇi.

“Avivādavaḍḍhanakarīṃ sugiraṃ,

Bhinnānusandhijananiṃ abhaṇi;

Kalahaṃ janassa panudī samaṅgī,

Sahitehi nandati pamodati ca.

“Sugatīsu so phalavipākāṃ,

Anubhavati tattha modati;

Dantā idha honti aviraḷā sahitā,

Caturo dasassa mukhajā susaṇṭhitā.

“Yadi khattiyo bhavati bhūmipati,

Avibhediyaṁsa parisā bhavati;

Samaṇo ca hoti virajo vimalo,

Parisāssa hoti anugatā acalā”ti.

၂၃၅. တစ္ဆေတံ ဝုစ္ဆတိ -

“ဝေဘူတိယံ သဟိတဘေဒကာရံ၊

ဘေဒပ္ပဝဗ္ဗနဝိဝါဒကာရံ။

ကလဟပ္ပဝဗ္ဗနအာကိစ္စကာရံ၊

သဟိတာနံ ဘေဒဇေနိ န ဘဏိ။

“အဝိဝါဒဝဗ္ဗနကရံ သုဂိရံ၊

ဘိန္နာနုသန္တိဇေနိ အဘဏိ။

ကလဟံ ဇေနဿ ပနဒီ သမင်္ဂီ၊

သဟိတေဟိ နန္ဒတိ ပမောဒတိ စ။

“သုဂတီသု သော ဖလဝိပါကံ၊

အနုဘဝတိ တတ္ထ မောဒတိ။

ဒန္တာ ဣမ ဟောန္တိ အဝိရဋ္ဌာ သဟိတာ၊

စတုရော ဒဿဿ မုခဇာ သုသဏ္ဌိတာ။

“ယဒိ ခတ္တိယော ဘဝတိ ဘူမိပတိ၊

အဝိဘေဒိယာဿ ပရိသာ ဘဝတိ။

သမဏော စ ဟောတိ ပိရဇော ပိမလော၊

ပရိသာဿ ဟောတိ အနုဂတာ အစလာ”တိ။

235. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

1. The Tathāgata in previous existences, never indulged in slandering which is liable to cause

dissension, which promotes disunity and causes quarrels, which causes growth of unnecessary disputes, which foster disunity among friends.

2. He always speaks good words which would deter growth of quarrels, which would bring together again those who have been divided; he pacifies those who are at odds and unite them. He is glad and delighted in the company of those who are united.

3. (In consequence of those meritorious deeds), he enjoys the resultant effect in the deva world and is delighted there. Then, in this human world, he has regular, well placed teeth, forty in number, which have no space between one another.

4. If born of a royal family, he will become a Universal Monarch, ruling over the whole expanse of the earth. He has followers who cannot be disunited. As a recluse, he will become a Buddha, free from the impurities and defilements. He has followers who remain steadfast in following his instructions.

၂၃၅။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဘဝ၌ ညီညွတ်သူ (မိတ်ဆွေ) တို့အား ကွဲပြား ခြင်းကို ပြုတတ်သော ကွဲပြားခြင်း တိုးပွား၍ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်းကို ပြုတတ်သော ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်း တိုးပွား၍ မပြုသင့်သည်ကိုပြုတတ်သော ညီညွတ်သူ (မိတ်ဆွေ) တို့၏ ကွဲပြားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုန်းချောစကားကို မဆိုခဲ့။

(၂) ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းကို မတိုးပွားအောင် ပြုတတ်သော ကွဲပြားခြင်းကို စေ့စပ် အောင် ဖြစ်စေတတ်သော ကောင်းသော စကားကို ဆိုခဲ့၏။ လူအပေါင်း၏ ခိုက်ရန် ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခဲ့၏။ ညီညွတ်စေခဲ့၏။ ညီညွတ်သူ (မိတ်ဆွေ)တို့နှင့် နှစ်သိမ့် ခဲ့၏။ ဝမ်းမြောက်ခဲ့၏။

(၃) ထို မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းမှု၏ အကျိုးကို နတ်ပြည်၌ ခံစားရ၏။ ထိုနတ်ပြည်၌ မွေ့လျော်ရ၏။ ဤ လူ့ပြည်၌ ထိုသတို့သားအား မကြံကုန်သော ညီ ညွတ်ကုန်သော သွားတို့သည် ရှိကုန်၏။ လေးဆယ်သော သွားတို့သည် ကောင်းစွာ တည်ကုန်၏။

(၄) ထိုသတို့သားသည် အကယ်၍ မင်းမျိုးဖြစ်အံ့၊ မြေပြင်အလုံးကို အစိုးရသော (စကြဝတေး) မင်း ဖြစ်၏။ ထို မင်းအား သူတစ်ပါးတို့ မခွဲဖျက်နိုင်သော ပရိသတ် ရှိ၏။ အကယ်၍ ရဟန်းဖြစ်အံ့၊ ကိလေသာမြှူကင်းသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးကင်းသော ဘုရားဖြစ်၏။ ထိုဘုရားအား မလှုပ်ရှားသော အဆုံးအမ ကို လိုက်နာသော ပရိသတ်ရှိ၏။

(28-29) Pahūtajivhābrahmassaralakkhaṇāni ပဟူတဇိဝှာဗြဟ္မဿရလက္ခဏာနိ

Marks of Having a Long and Large Tongue and of Having a Voice like that of a Brahmā

ပဟူတဇိဝှာ-ဗြဟ္မဿရ လက္ခဏာတော်

236. “Yampi , bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno pharusam vācam pahāya pharusāya vācāya paṭivirato ahosi. Yā sā vācā nelā kaṇṇasukhā pemaṇīyā hadayaṅgamā porī bahujanakantā bahujanamanāpā, tathārūpiṃ vācam bhāsitaṃ ahosi. So tassa kammaṃ kaṭattā upacitattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni dve mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati. Pahūtajivho ca hoti brahmassaro ca karavīkabhāṇī.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Ādeyyavāco hoti, ādiyantissa vacanaṃ brāhmaṇagahapatikā negamajānapadā gaṇakamahāmattā anīkaṭṭhā dovārikā amaccā pārisajjā rājāno bhogiyā kumārā. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Ādeyyavāco hoti,

ādiyantissa vacanaṃ bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo devā manussā asurā nāgā gandhabbā. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၃၆. “ယဗ္ဗိ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဖ ရူသံ ဝါစံ ပဟာယ ဖရူသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော အဟောသိ။ ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဍသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရိ ဗဟုနေကန္တာ ဗဟုနေမနာပါ။ တထာရှုပိ ဝါစံ ဘာသိတာ အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသ လက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ ပဟူတဇိဝှော စ ဟောတိ ဗြဟ္မဿရော စ ကရဝိကဘာဏီ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ။ ရာဇော သမာနော ကိံ လဘတိ? အာဒေယျဝါစော ဟောတိ၊ အာဒိယန္တိဿ ဝစနံ ဗြဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒာ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒေဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇော ရာဇောနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇော သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အာဒေယျဝါစော ဟောတိ၊ အာဒိယန္တိဿ ဝစနံ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိ ယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဇေတ မတ္တံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

236. Bhikkhus, during the rounds of previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata abandoned all thoughts of speaking harshly and abstained from harsh speech. He spoke only blameless words, pleasing to the ear, attentionate, going to the heart, courteous, pleasing to many and heartening to many.

For having done this meritorious deed, having accumulated it in abundance, having passed away from the deva world, the Bhagavā was reborn in the human world, endowed with these two marks of a great man, namely, a long , large and soft tongue and a voice like that of a Brahmā, and like that of a Karavika bird.

If one endowed with those marks lives the household life, he will become a Universal Monarch ...p... what does he gain as a Monarch? He has acceptable speech. His words are accepted by the brāhmins and men of wealth, townsfolk and city-dwellers, finance ministers. army officers, gatekeepers, counsellors, members of the consultative assembly, kings, viceroys and princes. This is what he gains as a Monarch...p...

And what does he gain as an Enlightened One? He has acceptable, pleasant speech. His words are accepted by the bhikkhus, bhikkhunīs, lay male disciples, lay female disciples, devas, human beings, asurās, nagās and gandabbas. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၃၆။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက ကြမ်းသော စကားပြောခြင်းကို ပယ်၍ ကြမ်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ အကြင်စကားသည် အပြစ်ကင်း၏။ နားချမ်းသာ၏။ နှစ်လိုဖွယ် ရှိ၏။ နှလုံးသို့ သက်၏။ ယဉ်ကျေး၏။ လူအများ နှစ်သက်၏။ လူအများ နှစ်မြိုက်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော စကားကို ဆို၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထို နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့ကို ရ၏။ ကြီးမား ရှည်လျား နူးညံ့သော လျှာရှိ၏။ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူသော အသံရှိ၏။ ကရဝိက်ငှက်မင်း၏ အသံနှင့်တူသော အသံရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

နာယူလက်ခံအပ်သော စကားရှိ၏။ ထိုမင်း၏စကားကို ပုဏ္ဏားများ သူဌေးသူကြွယ်များ မြို့သူ မြို့သားများ နယ် သူ နယ်သားများ ဘဏ္ဍာရေးအမတ်များ အမတ်ချုပ်ကြီးများ ဆင်စီးသူရဲများ မြင်းစီး သူရဲများ တံခါးမှူးများ အမှုဆောင်အမတ်များ အတိုင်ပင်ခံအမတ်များ လက်အောက်ခံ ဘုရင်များ မြို့စား နယ်စားများ မင်းညီမင်းသား များတို့သည် နာယူလက်ခံကြကုန်၏။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

နာယူလက်ခံအပ်သော စကားရှိ၏။ ထိုဘုရား၏ စကားကို ရဟန်းယောကျ်ားများ ရဟန်းမိန်းမများ ဥပါသကာ ယောကျ်ားများ ဥပါသိကာမိန်းမများ နတ်များ လူများ အသုရာများ နဂါးများနှင့် ဂန္ဓဗ္ဗ နတ်များတို့သည် နာယူ လက် ခံကြကုန်၏။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော် မူ၏။

237. Tatthetam vuccati –

“Akkosabhaṇḍanavihesakāriṃ,

Ubbādhikaṃ [ubbādhakaraṃ (syā..)] bahujaṇappamaddanaṃ;

Abāḷhaṃ giraṃ so na bhaṇi pharusam,

Madhuraṃ bhaṇi susaṇhitaṃ [susaṇhitaṃ (syā.)] sakhilaṃ.

“Manaso piyā hadayaḡāminiyo,

Vācā so erayati kaṇṇasukhā;

Vācāsuṇṇaphalamanubhavi,

Saggesu vedayatha [vedayati (?) tīkā oloketabbā] puññaphalaṃ.

“Veditvā so sucaritassa phalaṃ,

Brahmassarattamidhamajjhagamā;

Jivhāssa hoti vipulā puthulā,

Ādeyyavākyavacano bhavati.

“Gihinopi ijjhati yathā bhaṇato,

Atha ce pabbajati so manujo;

Ādiyantissa vacanaṃ janatā,

Bahuno bahuṃ subhaṇitaṃ bhaṇato”ti.

၂၃၇. တစ္ဆေတံ ဝုစ္ဆတိ -

“အက္ခေသာဘဏ္ဍနဝိဟေသကာရံ၊

ဥဗ္ဗာဓိကံ [ဥဗ္ဗာဓိကရံ (သျှာ.)] ဗဟုဇနပ္ပမဒ္ဒန္တံ။

အဗ္ဗန္ဓိ ဂိရံ သော န ဘဏိ ဖရသံ၊

မဓုရံ ဘဏိ သုသံဟိတံ [သုသဟိတံ (သျှာ.)] သခိလံ။

“မနသော ပိယာ ဟဒယဂါမိနိယော၊

ဝါစာ သော ဧရယတိ ကဏ္ဍသုခါ။

ဝါစာသုစိတ္တဖလမနုဘဝိ၊

သဂ္ဂေသု ဝေဒယထ [ဝေဒယတိ (?) ဋီကာ [သြလောကေတဗ္ဗာ] ပုညဖလံ။

“ဝေဒိတွာ သော သုစရိတဿ ဖလံ၊

ဗြဟ္မဿရတ္တမိမေဇ္ဈဂမာ။

ဇိဝ္ဗာဿ ဟောတိ ဝိပုလာ ပုထုလာ၊

အာဒေယျဝါကျဝစနော ဘဝတိ။

“ဂိဟိနောပိ ဣဇ္ဈတိ ယထာ ဘဏတော၊

အထ စေ ပဗ္ဗဇေတိ သော မနုဇော။

အာဒိယန္တိဿ ဝစနံ ဇနတာ၊

ဗဟုနော ဗဟုံ သုဘဏိတံ ဘဏတော”တိ။

237. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

1. The Tathāgata does not speak words which are insulting, contentious, hurtful, which causes pain, which are oppressive, abusive and brutal. He speaks only gentle words, soft words, sweet and pleasant.

2. The Tathāgata has spoken words which are pleasing to the mind, which go to the heart, and soothing to the ears. He enjoys the fruits of his good speech. He enjoys the fruit of this meritorious deed in the deva world.

3. Having thus enjoyed the fruits of his good deeds, he is reborn in this human world with a voice like that of the Brahmā. The Tathāgata is possessed of a long, large and soft tongue; he has acceptable speech.

4. Just as his words spoken as a layman (Universal Monarch) are well received, words spoken by the recluse, when he becomes a Supreme Buddha, his words are well received. Well spoken by the

Tathāgata are many words which are accepted by the people.

၂၃၇။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆဲရေးခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ညှဉ်းဆဲခြင်း ကို ပြုတတ်သော စိတ်၏ နာကြည်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော လူအများအား ဖိနှိပ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်သော စကားကို မဆိုခဲ့၊ ချိုသာ နူးညံ့သော ချစ်နှစ်သက်ဖွယ်နှင့် စပ်သော စကားကိုသာ ဆိုခဲ့၏။

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် စိတ်ကို နှစ်သိမ့်စေတတ်ကုန်သော နှလုံးသို့ သက် ဝင်ကုန်သောနားချမ်းသာကုန်သော စကားကို ဆိုခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် နတ်ပြည်တို့၌ ကောင်းမှု အကျိုးကို ခံစားရပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကား၏ အကျိုးကို ခံစားရပြီ။

(၃) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းသော အကျင့် 'သုစရိုက်'၏ အကျိုးကို ခံစားပြီး၍ ဤလူ့ ပြည်၌ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူသော အသံရှိခြင်းကို ရ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ရှည်သော လျှာရှိ၏။ နာယူအပ်သော စကားရှိ၏။

(၄) လူ (စကြဝတေးမင်း) ဖြစ်သော် ထိုမင်း၏ စကားသည် အောင်မြင်သကဲ့သို့ ထိုလူသည် ရဟန်းပြု၍ ဘုရားဖြစ်သော် ထိုဘုရား၏ စကားသည် အောင်မြင်၏။ သတ္တဝါအများအား ကောင်းစွာ ဟောအပ်သော များစွာသော ထိုဘုရား၏ စကား တော်ကို သတ္တဝါအများတို့သည် နာယူလက်ခံကုန်၏။

(30) Sīhahanulakkhaṇaṃ သီဟဟနုလက္ခဏံ

Mark of Having Jaws like that of a Lion သီဟဟနု လက္ခဏာတော်

238. “Yampi , bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno samphappalāpaṃ pahāya samphappalāpā paṭivirato ahosi kālavādī bhūtavādī atthavādī dhammavādī vinayavādī, nidhānavatiṃ vācaṃ bhāsitaṃ ahosi kālena sāpadesaṃ pariyantavatiṃ atthasaṃhitam. So tassa kammassa kaṭattā...pe... so tato cuto itthattaṃ āgato samāno imaṃ mahāpurisalakkhaṇaṃ paṭilabhati, sīhahanu hoti.

“So tena lakkhaṇena samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī...pe... rājā samāno kiṃ labhati? Appadhamāsiyo hoti kenaci manussabhūtena paccatthikena paccāmittena. Rājā samāno idaṃ labhati... buddho samāno kiṃ labhati? Appadhamāsiyo hoti abbhantarehi vā bāhirehi vā paccatthikehi paccāmittehi, rāgena vā dosena vā mohena vā samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmiṃ. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၃၈. “ယမ္ပိ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော သမ္ပပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ပပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော အဟောသိ ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ၊ နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ အဟောသိ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္ထံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ၊ သီဟဟန္တ ဟောတိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇော ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ။ ရာဇော သမာနော ကိံ လဘတိ? အပ္ပမံသိယော ဟောတိ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္တိကေန ပစ္စာမိတ္တေန။ ရာဇော သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပ္ပမံသိယော ဟောတိ အပ္ပန္နရေဟိ ဝါ ဗာဟိရေဟိ ဝါ ပစ္စတ္တိကေဟိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ၊ ရာဂေန ဝါ ဒေါသေန ဝါ မောဟေန ဝါ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

238. Bhikkhus, during the rounds of previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata abandoned all thoughts of talking frivolously and abstained from frivolous talk. His speech is appropriate to the occasion, being truthful, beneficial, consistent with the Doctrine and the Discipline, memorable, timely and opportune, with reasons, confined within limits and conducive to welfare.

For having done this meritorious deed, ...p... having passed away from the deva world, the Tathāgata is reborn in this human world endowed with the mark of having jaws like those of a lion.

If one endowed with this mark lives the household life, he will become a Universal Monarch...p... what does he gain as a Monarch? He cannot be destroyed by any human enemy, who are his opponents. This is what he gains as a Monarch.

And what does he gain as an Enlightened One? He is not liable to be destroyed in any way by internal or external enemies, who are his opponents namely, attachment, hatred, delusions, Somaṇas, Brahmaṇas, Devas, Mārās, and Brāhmas or any one else in the world. This is what he gains as an

Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၃၈။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွားခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက ပြန်ဖျင်းသော စကား ပြောခြင်းကို ပယ်၍ ပြန်ဖျင်းသော စကားပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ (သင့်သော) အခါ၌သာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဟုတ်မှန်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ အကျိုးနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ တရားနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ရှိ၏။ အဆုံးအမနှင့်စပ်သည်ကိုသာ ဆိုလေ့ ရှိ၏။ (သင့်သော)အခါ၌ အကြောင်းနှင့် တကွသော အပိုင်းအခြားရှိသော အစီးအပွားနှင့်စပ်သော မှတ်သား လောက်သော စကားကိုသာ ဆို၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ပ။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ် ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာကို ရ၏။ ခြင်္သေ့မေးနှင့် တူသော မေး ရှိ၏။ ထိုလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ဘောင်၌ အကယ်၍ နေခဲ့သော် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏။ပ။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ရန်သူဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် မဖျက်ဆီးနိုင်။ မင်းဖြစ် ခဲ့သော် ဤ အကျိုးကို ရ၏။ပ။

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

လောက၌ အတွင်း အပ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော ရန်သူဖြစ်ကုန်သော ရာဂသည်လည်းကောင်း၊ ဒေါသသည် လည်းကောင်း၊ မောဟသည်လည်းကောင်း၊ သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်း ကောင်း၊ နတ် သည်လည်းကောင်း၊ မာရ်နတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း၊ တစ်စုံတစ် ယောက်သော သူ သည်လည်းကောင်း မဖျက်ဆီးနိုင်။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။ ဤအကြောင်း ကို မြတ်စွာဘုရား သည် ဟောတော်မူ၏။

239. Tatthetaṃ vuccati –

“Na samphappalāpaṃ na muddhataṃ [buddhatanti (ka.)],

Avikiṇṇavacanabyappatho ahosi;

Ahitamapi ca apanudi,

Hitamapi ca bahujanasukhañca abhaṇi.

“Taṃ katvā ito cuto divamupapajji,

Sukataphalavipākamanubhosi;

Caviya punaridhāgato samāno,

Dvidugamavaratarahanuttamalatta.

“Rājā hoti suduppadhaṃsiyo,

Manujindo manujādhīpati mahānubhāvo;

Tidivapuravarasamo bhavati,

Suravarataroriva indo.

“Gandhabbāsurayakkharakkhasebhi [surasakkarakkhasebhi (syā.)],

Surehi na hi bhavati suppadhaṃsiyo;

Tathatto yadi bhavati tathāvidho,

Idha disā ca paṭidisā ca vidisā cā”ti.

၂၃၉. တထွေတံ ဝုစ္စတိ -

“န သမ္ပပ္ပလာပံ န မုဒ္ဒတံ [ဗုဒ္ဓတန္တိ (က.)]၊

အဝိကိဏ္ဏဝစနဗျပ္ပထော အဟောသိ။

အဟိတမပိ စ အပနုဒိ၊

ဟိတမပိ စ ဗဟုဇနသုခဉ္စ အဘဏိ။

“တံ ကတွာ ဣတော စုတော ဒိဝမုပ္ပဗ္ဗိ၊

သုကတဖလဝိပါကမနုဘောသိ။

စဝိယ ပုနရိဓာဂတော သမာနော၊

ဒွိဒုဂမဝရတရဟနုတ္တမလတ္ထ။

“ရာဇာ ဟောတိ သုဒုပ္ပဓံသိယော၊

မနုဇိန္ဒော မနုဇာဓိပတိ မဟာနုဘာဝေါ။

တိဒိဝပုရဝရသမော ဘဝတိ၊

သုရဝရတရောရိဝ ဣန္ဒော။

“ဂန္ထဗ္ဗာသုရယက္ခရက္ခသေဘိ [သုရသက္ခရက္ခသေဘိ (သုပ.)]။

သုရေဟိ န ဟိ ဘဝတိ သုပ္ပဓံသိယော။

တထတ္ထော ယဒိ ဘဝတိ တထာဝိဓော၊

ဣဓ ဒိသာ စ ပဋိဒိသာ စ ဝိဒိသာ စာ”တိ။

239. At this stage the Theras of the Great Synod recited this verse:

1. The Tathāgata does not engage himself in frivolous talk, in foolish Prattle, in loose talk.

He

avoids words which are unbeneficial, he speaks only beneficial words for the happiness of the people.

2. For having done this deed, on passing away from this human world. He was reborn in the deva world where he enjoys the resultant effect of The good deeds. Passing away from the deva world,

he is reborn in this World having jaws like those of a lion, the noblest of all four footed animals.

3,4. For this good deed, he becomes a king, indestructible, the ruler and lord of men, having great power like the king of the devas. Just as Sakka, the noble king of devas cannot be destroyed by gandabbas, asuras, yakkhas, rakkhas, devas, similarly one having this mark cannot be destroyed by beings living in the ten quarters of the world, namely, the four cardinal points, the four intermediate points, the zenith and the nadir.

၂၃၉။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) မြတ်စွာဘုရားသည် ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို မဆိုခဲ့၊ မိုက်မဲသော စကား ကို မဆိုခဲ့၊ ဘုရားလောင်းတို့၏ စကားကဲ့သို့သော စကားရှိခဲ့၏။ အစီးအပွီးမဲ့သော စကားကိုလည်း ပယ်၏။ အစီးအပွီးနှင့်စပ်သော စကားကို လည်းကောင်း လူအများ ချမ်းသာနှင့် စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း ဆိုခဲ့၏။

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကောင်းမှုကို ပြု၍ ဤလူ့ပြည်မှ စုတေ၍ နတ် ပြည်၌ ဖြစ်၏။ (ထိုနတ်ပြည်၌) ကောင်းမှုကံ၏ အကျိုးကို ခံစားရ၏။ (ထို နတ် ပြည်မှ) စုတေခဲ့၍ တစ်ဖန် လူ့ပြည်သို့ လာရောက်သော် အခြေ လေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့တွင် အမြတ်ဆုံးသော ခြင်္သေ့၏ မေးနှင့်တူသော မေးရှိခြင်းကို ရ၏။

(၃-၄) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကောင်းမှုကြောင့် သူတစ်ပါးတို့ မဖျက်ဆီးနိုင်သော လူတို့ကို အစိုးရသော လူတို့အရှင်ဖြစ်သော မင်းဖြစ်၏။ သိကြားမင်းကဲ့သို့ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိ၏။ ထိုသို့သဘော (သီဟဟနုလက္ခဏာ)ရှိသော သတို့သား သည် အကယ်၍ ရဟန်းပြု၍ ဘုရားဖြစ်အံ့၊ ဂန္ဓဗ္ဗ အသုရာ ဘီလူး ရက္ခိုက်တို့သည် နတ်တို့ထက်မြတ်သော သိကြားမင်းကို မဖျက်ဆီးနိုင်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ထို ဘုရားကို ဤလောကဝယ် တူရုလေးမျက်နှာ ဖီလာ နှစ်မျက်နှာ အထောင့်လေး မျက်နှာအားဖြင့် အရပ်ဆယ်မျက်နှာ၌ ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် မဖျက်ဆီးနိုင်။

(31-32) Samadantasusukkadāṭṭhālakkaṇāni သမဒန္တသုသုက္ကဒဌာလက္ခဏာနိ

Marks of Having Teeth which are Even and Very White Eye-Teceth သမဒန္တ သုသုက္ကဒဌာ လက္ခဏာတော်

240. “Yampi, bhikkhave, tathāgato purimaṃ jātiṃ purimaṃ bhavaṃ purimaṃ niketaṃ pubbe manussabhūto samāno micchājīvaṃ pahāya sammāājīvena jīvikaṃ kappesi, tulākūṭa kaṃsakūṭa mānakūṭa ukkoṭaṇa vaṇcana nikati sāciyoga chedana vadha bandhana viparāmosa ālopa sahasākārā [sāhasākārā (sī. syā. pī.)] paṭivirato ahosi. So tassa kammaṃ kaṭattā upacittā ussannattā vipulattā kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjati. So tattha aññe deve dasahi ṭhānehi adhigaṇhāti dibbena āyunā dibbena vaṇṇena dibbena sukhena dibbena yasena dibbena ādhipateyyena dibbehi rūpehi dibbehi saddehi dibbehi gandhehi dibbehi rasehi dibbehi phoṭṭhabbehi. So tato cuto itthattaṃ āgato samāno imāni dve mahāpurisalakkhaṇāni paṭilabhati, samadanto ca hoti susukkadāṭṭho ca.

“So tehi lakkhaṇehi samannāgato sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī dhammiko dhammarājā cāturato vijitāvī janapadatthāvariyaṃ satta ratanaṃ samannāgato. Tassimāni satta ratanāni bhavanti, seyyathidaṃ – cakkaratanaṃ hatthiratanam assaratanaṃ maṇiratanam itthiratanam gahapatiratanam pariṇāyakaratanameva sattamaṃ. Parosahassaṃ kho panassa puttā bhavanti sūrā vīraṅgarūpā parasenappamaddanā. So imaṃ pathaviṃ sāgarapariyantam akhilamanimittamakaṇṭakam iddham phītam khemaṃ sivaṃ nirabbudam adaṇḍena asatthena dhammena abhivijjya ajjhāvasati. Rājā samāno kiṃ labhati? Suciparivāro hoti sucissa honti parivārā brāhmaṇagahapatikā negamajānapadā gaṇakamahāmattā anīkaṭṭhā dovārikā amaccā pārisajjā rājāno bhogiyā kumārā. Rājā samāno idaṃ labhati.

“Sace kho pana agārasmā anagāriyaṃ pabbajati, araham hoti sammāsambuddho loka vivatṭacchaddo. Buddho samāno kiṃ labhati? Suciparivāro hoti, sucissa honti parivārā, bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo devā manussā asurā nāgā gandhabbā. Buddho samāno idaṃ labhati”. Etamatthaṃ bhagavā avoca.

၂၄၀. “ယမ္ဗိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော မိစ္ဆာဇီဝံ ပဟာယ သမ္မာအာဇီဝေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ၊ တုလာကုဋ္ဌ ကံသကုဋ္ဌ မာနကုဋ္ဌ ဥက္ကောဋ္ဌန ဝဉ္စန နိကတိ သာစိယောဂ ဆေဒန ဝေ ဗန္ဓန ဝိပရာမောသ အာလောပ သဟသာကာရာ [သာဟသာကာရာ (သီ. သျှာ. ပိ.)] ပ ဋ္ဌိဝိရတော အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋ္ဌတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥဿန္တတ္တာ ဝိပုလတ္တာ ကာယဿ ဘောဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ သော တတ္ထ အညေ ဒေဝေ ဒဿဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန ဒိဗ္ဗေန သုခေန ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန ဒိဗ္ဗဟိ ရူပေဟိ ဒိဗ္ဗဟိ သဒ္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗဟိ ဂန္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗဟိ ရသေဟိ ဒိဗ္ဗဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္ထံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ၊ သမဒန္တော စ ဟောတိ သုသုက္ကဒာဌော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇီတာဝီ ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာ နိ ဘဝန္တိ၊ သေယျထိဒံ - စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာ ယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝီ သာဂရပရိယန္တံ အခိလမနိမိတ္တမကဏှကံ ဣဒ္ဓံ ဖီတံ ခေမံ သိဝံ နိရဗ္ဗဒံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇီယ အဇ္ဈာဝသတိ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? သုစိပရိဝါရော ဟောတိ သုစိဿ ဟောန္တိ ပရိဝါရာ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒာ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒေဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။

“သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒေ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? သုစိပရိဝါရော ဟောတိ၊ သုစိဿ ဟောန္တိ ပရိဝါရာ၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါ စ။

240. Bhikkhus, during the rounds of previous births, existences and abodes, when he happened to be born in the human world, the Tathāgata abandoned wrong livelihood and maintained himself by right livelihood; he abstained from using false weights, counterfeits and false measures; he abstains from

such dishonest and fractious practices as bribery, cheating and fraud; he abstained from maiming, murdering, holding persons in captivity, committing highway robbery, plundering villages and committing dacoity.

For having done this meritorious deed, having accumulated it in abundance, and having performed it extensively and unlimitedly, after death and dissolution of the body, he was reborn in the happy world of the devas.

There in the deva world, he surpassed other devas in ten aspects of celestial qualities, namely, duration of life, appearance, happiness, retinue, authority and the five celestial sense objects of sight, sound, odour, taste and touch.

Having passed away from the deva world, he is reborn in the human world endowed with these two marks of a great man: having teeth which are even, and having very white eye-teeth.

If one endowed with these marks lives the household life, he will become a Universal Monarch, who lives a righteous life, who comes to the throne rightfully, who rules over the four islands (or continents) bounded by the four oceans, who is the conqueror of all foes, who is a promoter of peace and stability in his sovereign lands, possessor of the Seven Treasures. To him these Seven Treasures appear, namely, the Wheel Treasure, the Elephant Treasure, the Horse Treasure, the Gem Treasure, the Queen Treasure, the Rich Man Treasure and seventhly the Eldest Son Treasure. Such a Universal Monarch has more than a thousand sons, all brave men of heroic features, able to conquer hosts of enemies. He rules over the entire earth up to its ocean boundaries, having conquered territories, not by stick and sword, but by righteousness. He rules over dominions which are free of thieves which are rich and prosperous, which are safe and peaceful, and which are free of gangs of robbers.

And what does he gain as a Monarch? He has followers with all-round purity (in morality and practice). His followers are pure in morality and practice. They are; brahmins and men of wealth, townsfolk and city-dwellers, finance ministers, chief minister, army officers (of elephant and horse battalions), gatekeepers, councillors, members of the consultative assembly, kings, viceroys and princes. This is what he gains as a Monarch.

If he goes forth from the household life into homeless life, he will become the Homage Worthy, the Perfectly Self-Enlightened One, who has removed the veil (of defilements) in the world. And what does he gain as an Enlightened One? He has followers with all-round purity (in morality and practice). His followers are pure (in morality and practice).

They are bhikkhus, bhikkhunīs, lay male disciples, lay female disciples, devas, human beings, asurās, nāgās, gandabbas. This is what he gains as an Enlightened One. The Bhagavā spoke on this.

၂၄၀။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးမွေးဖွား ခဲ့ရာ 'ဇာတိ'၊ ရှေးဖြစ်ခဲ့ရာ 'ဘဝ'၊ ရှေးနေခဲ့ရာ 'ဘုံဌာန'တို့၌ လူဖြစ်စဉ်အခါက မကောင်းသော အသက်မွေးခြင်းကို ပယ်၍ ကောင်းသော အသက် မွေးခြင်းဖြင့် အသက်မွေး ခဲ့၏။ ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ချင်တွယ်တိုင်းတာစဉ်းလဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့၏။ တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖျားခြင်း အတုပြု၍ လိမ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့၏။ ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ခရီးသွားတို့ကို လုယက်ခြင်း ပြည်ရွာကို ဖျက်ဆီးခြင်း အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကံကို ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုကံ၏ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်၌ တစ်ပါးသော နတ်တို့ကို ဆယ် ပါးသော အရာဌာနတို့ဖြင့် သာလွန်၏ (လွှမ်းမိုး၍တည်၏)။ နတ်၌ဖြစ်သော အသက် ရှည်ခြင်း အဆင်းလှခြင်း ချမ်းသာများခြင်း အခြံအရံပေါများခြင်း အစိုးရခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း နတ်၌ဖြစ်သော ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း သာလွန်၏ (လွှမ်းမိုး၍ တည်၏)။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ဤလူ့ပြည်သို့ လာရောက်သည်ရှိသော် ဤမဟာပုရိသ လက္ခဏာနှစ်ပါးတို့ကို ရ၏။ ညီညွတ်သော သွား လည်း ရှိ၏။ အလွန်ဖြူစင်သော စွယ်တော်လေးချောင်း လည်း ရှိ၏။

ထိုလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေသော် တရားစောင့်သော တရား နှင့်အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြဝတေး မင်း ဖြစ်၏။ ထို (စကြဝတေး) မင်းအား ဤရတနာ ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊ စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာ ပတ္တမြားရတနာ မိန်းမမြတ်ရတနာ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီးရတနာတို့တည်း။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းအင်္ဂါရုပ်ရှိကုန်သော တစ်ဖက်စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန် သော အထောင်မကသော သားတော်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို (စကြဝတေးမင်း) သည် သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော ဤ မြေကို ညှဉ်းဆဲခြင်း သတ်ဖြတ်ခြင်းမရှိဘဲ တရားသဖြင့် အောင်မြင်၍ ခိုးသား ဓားပြကင်းသော ပြည့်စုံ ကြွယ်ဝသော ဥပဒ် ဘေးရန်မရှိသော ငြိမ်းချမ်းသော နိုင်ငံ တော်ကြီးကို အုပ်စိုး၏။

မင်းဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

စင်ကြယ်သော အခြံအရံ ရှိ၏။ ထိုစကြဝတေးမင်း၏ အခြံအရံတို့သည် စင်ကြယ်ကုန်၏။ ထိုအခြံ အရံတို့သည် ကား ပုဏ္ဏားများ သူဌေးသူကြွယ်များ မြို့သူမြို့သားများ နယ်သူနယ်သားများ ဘဏ္ဍာရေး အမတ်များ အမတ်

ချုပ်ကြီးများ ဆင်စီးသူရဲ မြင်းစီးသူရဲများ တံခါးမှူးများ အမှုဆောင်အမတ်များ အတိုင် ပင်ခံအမတ်များ မြို့စား နယ်စားများ လက်အောက်ခံဘုရင်များ မင်းညီမင်းသားများတို့တည်း။ မင်းဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးကို ရ၏။

လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ အကယ်၍ ဝင်ရောက်သော် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ ကိလေသာ အပိတ်အပင်ကို ဖွင့်လှစ်ဖျက်ဆီးပြီး သော ဘုရားဖြစ်၏။

--

ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်ကို ရသနည်းဟူမူ -

စင်ကြယ်သော အခြံအရံ ရှိ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အခြံအရံတို့သည် စင်ကြယ်ကုန်၏။ ထိုအခြံ အရံတို့သည် ကား ရဟန်းယောက်ျားများ ရဟန်းမိန်းမများ ဥပါသကာယောက်ျားများ ဥပါသိကာ မိန်းမ များ နတ်များ လူများ အသုရာများ နဂါးများနှင့် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်များတို့တည်း။ ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော် ဤအကျိုး ကို ရ၏။ ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

241. Tatthetaṃ vuccati -

“Micchājīvañca avassaji samena vuttiṃ,

Sucinā so janayittha dhammikenā;

Ahitamapi ca apanudī,

Hitamapi ca bahujanasukhañca acari.

“Sagge vedayati naro sukhapphalāni,

Karitvā nipuṇebhi vidūhi sabbhi;

Vaṇṇitāni tidivapuravarasamo,

Abhiramati ratikhiḍḍāsamaṅgī.

“Laddhānaṃ mānusakaṃ bhavaṃ tato,

Cavitvāna sukataphalavipākāṃ;

Sesakena paṭilabhati lapanajaṃ,

Samamapi sucisusukkaṃ [laddhāna manussakaṃ bhavaṃ tato caviya, puna
sukataphalavipākasesakena; paṭilabhati lapanajaṃ samamapi, suci ca suvisuddhasusukkaṃ
(syā.)].

“Taṃ veyyañjanikā samāgatā bahavo,

Byākaṃsu nipuṇasammatā manujā;

Sucijanaparivāragaṇo bhavati,

Dijasamasukkasucisobhanadanto.

“Rañño hoti bahujano,

Suciparivāro mahatiṃ mahiṃ anusāsato;

Pasayha na ca janapadatudanaṃ,

Hitamapi ca bahujanasukhañca caranti.

“Atha ce pabbajati bhavati vipāpo,

Samaṇo samitarajo vivaṭṭacchado;

Vigatadarathakilamatho,

Imamapi ca paramapi ca [imampi ca parampi ca (pī.), paraṃpi paramaṃpi ca (syā.)) passati
lokaṃ.

“Tassovādakarā bahugihī ca pabbajitā ca,

Asuciṃ garahitaṃ dhunanti pāpaṃ;

Sa hi sucibhi parivuto bhavati,

Malakhilakaliklese panudehī”ti [tassovādakarā bahugihī ca, pabbajitā ca asucivigarahita;
panudipāpassa hi sucibhiparivuto, bhavati malakhilakaliklese panudeti (syā.)).

Idamavoca bhagavā. Attamanā te bhikkhū bhagavato bhāsitaṃ abhinanduntī.

၂၄၁. တထွေတံ ဝုစ္စတိ -

“မိစ္ဆာဇီဝဉ္စ အဝဿဇိ သမေန ဝုတ္တိ၊

သုစိနာ သော ဇနယိတ္ထ မမ္ဘိကေန။

အဟိတမပိ စ အပနုဒိ၊

ဟိတမပိ စ ဗဟုဇနသုခဉ္စ အစရိ။

“သဂ္ဂေ ဝေဒယတိ နရော သုခပ္ပလာနိ၊

ကရိတွာ နိပုဏေဘိ ဝိဒူဟိ သမ္ဘိ။

ဝဇ္ဇိတိတာနိ တိဒိဝပုရဝရသမော၊

အဘိရမတိ ရတိခိဉ္စာသမင်္ဂီ။

“လဒွါနံ မနုဿကံ ဘဝံ တတော၊

စဝိတွာန သုကတဖလဝိပါကံ။

သေသကေန ပဋိလဘတိ လပနဇံ၊

သမမပိ သုစိသုသုက္ကံ [လဒွါန မနုဿကံ ဘဝံ တတော စဝိယ၊ ပုန သုကတဖလဝိပါကသေသကေန။ ပဋိလဘတိ လပနဇံ သမမပိ၊ သုစိ စ သုဝိသုဒ္ဓသုသုက္ကံ (သျှာ.)]။

“တံ ဝေယျဉ္ဇနိကာ သမာဂတာ ဗဟဝေါ၊

ဗျာကံသု နိပုဏသမ္ဘတာ မနုဇော။

သုစိဇနပရိဝါရဂဏော ဘဝတိ၊

ဒိဇသမသုက္ကသုစိသောဘနဒန္တော။

“ရညော ဟောတိ ဗဟုဇနော၊

သုစိပရိဝါရော မဟတိ မဟိ အနုသာသတော။

ပဿယှ န စ ဇနပဒတုဒနံ၊

ဟိတမပိ စ ဗဟုဇနသုခဉ္စ စရန္တိ။

“အထ စေ ပဗ္ဗဇေတိ ဘဝတိ ဝိပါပေါ၊

သမဏော သမိတရဇော ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒော။

ဝိဂတဒရထကိလမထော၊

ဣမမပိ စ ပရမပိ စ [ဣမမ္ပိ စ ပရမ္ပိ စ (ဝိ.)၊ ပရံပိ ပရမံပိ စ (သျှာ.)] ပဿတိ လောကံ။

“တသောဝါဒကရာ ဗဟုဂိဟီ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ၊

အသုစိ ဂရဟိတံ ဓုနန္တိ ပါပံ။

သ ဟိ သုစိဘိ ပရိဝုတော ဘဝတိ၊

မလခိလကလိကိလေသေ ပနဒေဟီ”တိ [တသောဝါဒကရာ ဗဟုဂိဟီ စ၊ ပဗ္ဗဇိတာ စ အသုစိဂရဟိတံ။ ပနဒိ ပါပဿ ဟိ သုစိဘိပရိဝုတော၊ ဘဝတိ မလခိလကကိလေသေ ပနဒေတိ (သျှာ.)]။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္တန္တိ။

241. At this stage Theras of the Great Synod recited this verse:

1. The Tathāgata avoided wrong livelihood; he maintained himself on pure and right livelihood. He avoided what is unbeneficial and works only for the welfare and happiness of the people.
2. For having done this good deed which is praised by the wise, noble ones gifted with abstruse knowledge, while in the human world, he enjoys the fruits of this good deed in the deva world. There he enjoys a life full of pleasure and delight like that of the king of the devas.
3. Passing away from the deva world, still enjoying what is left of the fruits of the good deeds, he is born as a human being endowed with teeth which are even and with (four) very white eye-teeth.
4. Wise seers, wellknown in the art of reading marks, congregate and prophecy thus: "This young man will be possessed of followers with all round purity and two sets of very white eye-teeth and teeth which are even and beautiful.
5. A great multitude of people will follow with allround purity under the Universal Monarch who rules over the big expanse of the earth. This sovereign land will be free from oppression by violence from other countries. All the people (who are his followers) work for the common welfare and happiness of one another.
6. If he goes forth into homeless life, he will become the Enlightened One who is free from evil, who has eliminated (the dust of) defilements, who has removed the veil (of defilements) who is free from distress and misery, and sees this world and the next.

7. And the great number of laymen and bhikkhus following his teachings will have destroyed the evil which is impure and blameworthy. He will be surrounded by pure Arahats who have eliminated all the dust of defilements (such as attachment, ill will etc).

Thus spoke the Bhagavā. Delighted those bhikkhus rejoiced in what the Bhagavā had said.

၂၄၁။ ထိုနေရာ၌ သံဂါယနာတင် မထေရ်တို့သည် ဤဂါထာကို ဆိုအပ်၏ -

(၁) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မကောင်းသော အသက်မွေးခြင်းကို စွန့်ခဲ့၏။ တရားနှင့်ညီသော စင်ကြယ်စွာသော အသက်မွေးခြင်းဖြင့် အသက်မွေးခြင်းကို ဖြစ် စေခဲ့၏။ အစီးအပွါးမရှိသည်ကို ပယ်ခဲ့၏။ အစီးအပွါးကို လည်းကောင်း လူအများ၏ ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း ကျင့်ခဲ့၏။

(၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူဖြစ်စဉ်အခါက သိမ်မွေ့ကုန်သော ပညာရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်သော ကောင်းမှုကံတို့ကို ပြု၍ နတ် ပြည်၌ ချမ်းသာသော အကျိုးတို့ကို ခံစားရ၏။ ထိုနတ်ပြည်၌ သိကြားမင်းကဲ့သို့ မွေ့လျော် ပျော်ရွှင်ဖွယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အလွန်မွေ့လျော် ပျော်ရွှင်ရ၏။

(၃) ထိုနတ်ပြည်မှ စုတေသော် ကောင်းမှုကံ အကြွင်းဖြင့် ကောင်းမှု၏ အကျိုး ဖြစ်သော လူ့ဘဝကို ရ၍ ညီညွတ်သော သွားကိုလည်းကောင်း အလွန်ဖြူစင်သော အစွယ် (လေးချောင်း) ကိုလည်းကောင်း ရ၏။

(၄) ထိုသတို့သားကို ပညာရှိဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော များစွာသော လက္ခဏာ ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၍ " ညီညွတ်သော သွား၊ အလွန် ဖြူစင် တင့်တယ်သည့် အစွယ်ရှိသော သတို့သား သည် စင်ကြယ်သော အခြံအရံ ပရိသတ်ရှိသည့် စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်၏။

(၅) များစွာသော လူအပေါင်းသည် ကြီးကျယ်သော မြေပြင်အလုံးကို ဆုံးမ အုပ်စိုးသော ထိုစကြာဝတေးမင်း၏ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပရိသတ်ဖြစ်၏။ ထိုမင်း၏ နိုင်ငံတော်အလုံးအား အခြားတစ်နိုင်ငံက နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှု မရှိ၊ နိုင်ငံတော်ရှိ လူအများသည် မိမိတို့ အချင်းချင်း၏ အစီးအပွါး ချမ်းသာကောင်းကျိုးကို ကျင့် ဆောင်ကုန်၏။

(၆) သတို့သားသည် အကယ်၍ ရဟန်းပြုအံ့၊ မကောင်းမှုကင်းသော ကိလေ သာမြူတို့ကို ငြိမ်ဝပ်စေပြီးသော ကိလေသာ အပိတ်အပင်ကို ဖွင့်လှစ်ဖျက်ဆီး ပြီးသော ပူလောင်ပင်ပန်းခြင်း ကင်းသော ဘုရားဖြစ်၍ ဤပစ္စုပ္ပန် လောကကိုလည်း ကောင်း၊ တမလွန်လောကကိုလည်းကောင်း မြင်၏။

(၇) ထိုဘုရား၏ အဆုံးအမကို လိုက်နာကုန်သော များစွာသော လူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းတို့ သည် လည်းကောင်း မစင်ကြယ်သော ကဲ့ရဲ့အပ်သော မကောင်းမှုကို ဖျက်ဆီးကြကုန်၏။ ထိုစကားသည် မှန်၏။

အညစ်အကြေး အမှိုက် သရိုက်သဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော ရာဂ ဒေါသစသည့် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်
ပြီးကုန်သော စင်ကြယ်သော ရဟန္တာတို့သည် ထိုဘုရားကို ထက်ဝန်းကျင် ခြံရံအပ်၏"ဟု ပြောကြားကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူအပ်သော ထို
တရားတော်ကို နှစ်လိုက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကြလေကုန်သတည်း။

Lakkhaṇasuttaṃ niṭṭhitam sattamaṃ. လက္ခဏသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

End of Lakkhana Sutta, the Seventh Sutta. ခုနစ်ခုမြောက် လက္ခဏသုတ် ပြီး၏။